



AWARE BY DEFAULT: Εξ Ορισμού Ευαισθητοποίηση:
Ευαισθητοποίηση Κρίσιμων Κοινωνικών και
Επαγγελματικών Ομάδων (Παιδιά & Επαγγελματίες που
Ασχολούνται με την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής)

<https://bydefault-project.eu>

ΠΡΟΑΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
UNIVERSITY OF PIRAEUS



The byDefault project is funded by the Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV) of the European Union under grant agreement No. 101074939. Views and opinions expressed are however those of the project partners only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Table of Contents

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2	ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: COOKIES	9
2.1	Σενάριο: ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΙΔΗ	9
2.1.1	Ερωτήσεις	9
2.2	Σενάριο: ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10
2.2.1	Ερωτήσεις	10
2.3	Σενάριο: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ	11
2.3.1	Ερωτήσεις	11
2.4	Σενάριο: ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ COOKIES;	12
2.4.1	Ερωτήσεις	13
2.5	Σενάριο: ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΗ ΕΠΙΡΡΟΗ	14
2.5.1	Ερωτήσεις	14
2.6	Σενάριο: ΑΥΤΟ-ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ ΣΩΜΑΤΟΣ	15
2.6.1	Ερωτήσεις	15
2.7	Σενάριο: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ	16
2.7.1	Ερωτήσεις	16
2.8	Σενάριο: FAKE ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΕ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ	17
2.8.1	Ερωτήσεις	18
3	ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: FACEGRAM	20
3.1	Σενάριο: ΚΛΟΠΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	20
3.1.1	Ερωτήσεις	21
3.2	Σενάριο: ΧΩΡΙΣΜΟΣ - ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	24
3.2.1	Ερωτήσεις	24
3.3	Σενάριο: ΛΑΤΡΗΣ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ	26
3.3.1	Ερωτήσεις	26
3.4	Σενάριο: ΑΓΟΡΑ – ΕΞΑΠΑΤΗΣΗ	27
3.4.1	Ερωτήσεις	28
3.5	Σενάριο: ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΠΡΟΦΙΛ – ΑΝΤΙΖΗΛΙΑ	29
3.5.1	Ερωτήσεις	30
3.6	Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ	31
3.6.1	Ερωτήσεις	32
3.7	Σενάριο: ΑΠΟΔΟΧΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ	33
3.7.1	Ερωτήσεις	33
3.8	Σενάριο: ΚΑΚΟΒΟΥΛΟ ΑΤΟΜΟ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ	34
3.8.1	Ερωτήσεις	35
4	ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: INSTATOK	37
4.1	Σενάριο: ΣΠΕΙΡΑ ΔΙΑΡΡΗΚΤΩΝ	37

4.1.1 Ερωτήσεις	37
4.2 Σενάριο: ΥΠΟΚΛΟΠΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	39
4.2.1 Ερωτήσεις	39
4.3 Σενάριο: ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ	41
4.3.1 Ερωτήσεις	41
4.4 Σενάριο: ΕΞΑΓΩΓΗ ΛΑΘΟΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ	43
4.4.1 Ερωτήσεις	43
4.5 Σενάριο: ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ – ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ	44
4.5.1 Ερωτήσεις	45
4.6 Σενάριο: ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ	46
4.6.1 Ερωτήσεις	47
4.7 Σενάριο: ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	47
4.7.1 Ερωτήσεις	48
4.8 Σενάριο: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΦΙΛ ΑΠΟ ΣΠΕΙΡΑ ΚΑΚΟΠΟΙΩΝ	49
4.8.1 Ερωτήσεις	50
5 ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: ΤΙΚΒΟΟΚ	53
5.1 Σενάριο: ΧΟΡΟΣ - ΚΑΚΟΒΟΥΛΟΣ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΑΝΙΧΝΕΥΤΗΣ ΤΑΛΕΝΤΩΝ	53
5.1.1 Ερωτήσεις	54
5.2 Σενάριο: ΧΟΡΟΣ ΣΤΟ ΜΠΑΡ	55
5.2.1 Ερωτήσεις	55
5.3 Σενάριο: ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	57
5.3.1 Ερωτήσεις	57
5.4 Σενάριο: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΓΙΑ ΕΚΔΙΚΗΣΗ	59
5.4.1 Ερωτήσεις	59
5.5 Σενάριο: ΔΙΕΡΡΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟ ΑΤΟΜΟ	60
5.5.1 Ερωτήσεις	60
5.6 Σενάριο: ΦΑΡΣΑ	61
5.6.1 Ερωτήσεις	61
5.7 Σενάριο: ΑΠΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΦΙΛΑΛΘΛΟΥΣ ΑΝΤΙΠΑΛΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	62
5.7.1 Ερωτήσεις	62
5.8 Σενάριο: ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΒΙΝΤΕΟ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ	63
5.8.1 Ερωτήσεις	63
6 ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: ΑΣΠΙΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	65
6.1 Σενάριο: ΜΥΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ	65
6.1.1 Ερώτηση	65
6.2 Σενάριο: SMS ΕΧΕΙΣ ΑΓΝΩΣΤΟ	65
6.2.1 Ερώτηση	66
6.3 Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΕ ONLINE GAME	66
6.3.1 Ερώτηση	66

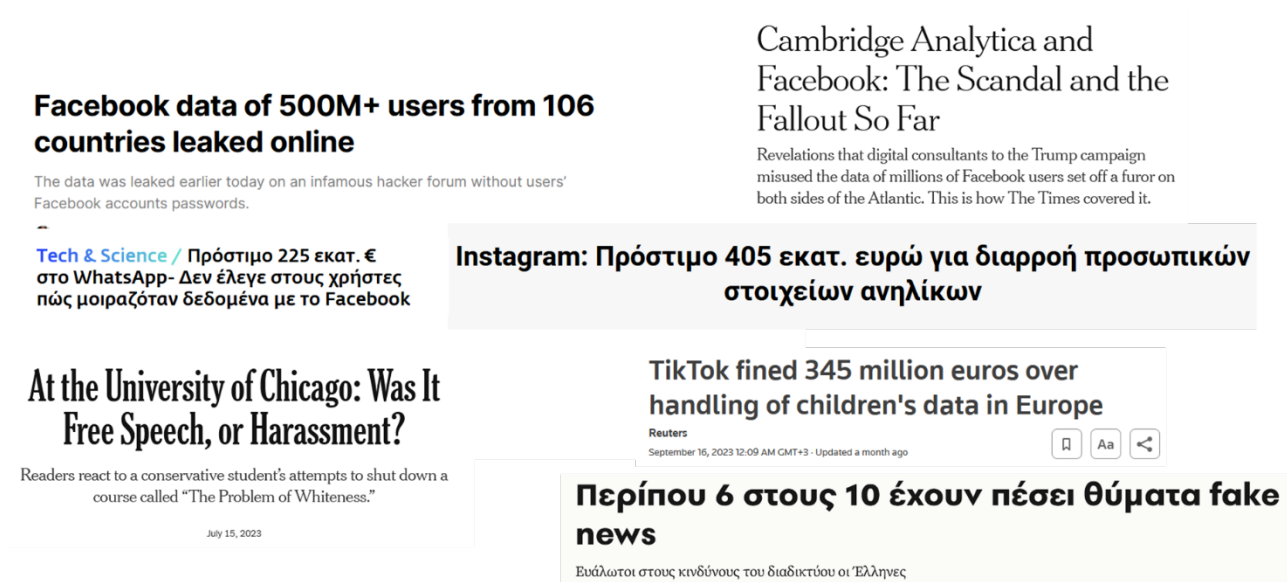
6.4	Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΔΩΡΟ	67
6.4.1	Ερώτηση	67
6.5	Σενάριο: ΠΡΟΣΦΟΡΑ – ΑΠΑΤΗ	68
6.5.1	Ερώτηση	68
6.6	Σενάριο: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΡΟΜΗ – ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ	68
6.6.1	Ερωτήσεις	69
6.7	Σενάριο: ΠΡΟΣΒΛΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ	69
6.7.1	Ερώτηση	70
6.8	Σενάριο: ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΝΤΙΠΑΛΗ ΟΜΑΔΑ	70
6.8.1	Ερώτηση	70
7	ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: ΚΥΝΗΓΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ	72
7.1	Σενάριο: ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ	72
7.1.1	Ερωτήσεις	72
7.2	Σενάριο: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΦΙΛΩΝ	73
7.2.1	Ερωτήσεις	73
7.3	Σενάριο: ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ	74
7.3.1	Ερωτήσεις	75
7.4	Σενάριο: ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΠΡΟΦΙΛ ΧΩΡΙΣ ΣΩΣΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	75
7.4.1	Ερωτήσεις	76
7.5	Σενάριο: "ΤΑΓΚ" ΣΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ	77
7.5.1	Ερωτήσεις	77
7.6	Σενάριο: ΛΑΘΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΕ ONLINE GAME	78
7.6.1	Ερωτήσεις	79
7.7	Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΜΕ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	80
7.7.1	Ερωτήσεις	80
7.8	Σενάριο: ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΡΟΦΙΛ ΧΩΡΙΣ ΣΩΣΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	81
7.8.1	Ερωτήσεις	82
8	ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ	84
8.1	Σενάριο: ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ	84
8.1.1	Ερωτήσεις	84
8.2	Σενάριο: ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	86
8.2.1	Ερωτήσεις	87
8.3	Σενάριο: ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΥΧΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	89
8.3.1	Ερωτήσεις	89
8.4	Σενάριο: Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΗ	90
8.4.1	Ερωτήσεις	91
8.5	Σενάριο: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΑΦΗΝΕΙΣ "ΙΧΝΗ" ΓΥΡΩ ΣΟΥ	92
8.5.1	Ερωτήσεις	92
8.6	Σενάριο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	93

8.6.1 Ερωτήσεις	94
8.7 Σενάριο: ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ	95
8.7.1 Ερωτήσεις	95
8.8 Σενάριο: ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ	96
8.8.1 Ερωτήσεις	97
9 ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	99
9.1 ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΣΑΝΙΔΑΣ SNOWBOARD	99
9.1.1 Ερωτήσεις	99
9.2 ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ	100
9.2.1 Ερωτήσεις	101
9.3 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΕΚΝΟΥ - ΑΛΛΑΓΗ ΕΠΩΝΥΜΟΥ	102
9.3.1 Ερωτήσεις	103
9.4 ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ	104
9.4.1 Ερωτήσεις	104
9.5 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ	105
9.5.1 Ερωτήσεις	106
9.6 ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ FAKE PROFILE	106
9.6.1 Ερωτήσεις	107
9.7 ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ	108
9.7.1 Ερωτήσεις	108
9.8 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ	109
9.8.1 Ερωτήσεις	109

1 Εισαγωγή

Όλοι οι χρήστες του Διαδικτύου έχουν κατά καιρούς «συναντήσει», κατά την πλοήγησή τους στο Διαδίκτυο σε ενημερωτικές ιστοσελίδες, άρθρα/αναρτήσεις κτλ. που αφορούν περιστατικά τα οποία σχετίζονται με «διαρροές» ή «κακή χρήση» προσωπικών δεδομένων (βλ. Εικόνα 1). Τέτοιες περιπτώσεις ενδεικτικά μπορεί να περιλαμβάνουν τα εξής:

- 1) Διαμοιρασμός προσωπικών δεδομένων χρηστών που τηρεί μία εταιρεία με τρίτους (π.χ. περίπτωση διαμοιρασμού δεδομένων από το κοινωνικό δίκτυο Facebook¹).
- 2) Επίθεση από «hackers» οι οποίοι υπέκλεψαν προσωπικά δεδομένα (π.χ. περίπτωση διαρροής δεδομένων 49 εκατομμυρίων χρηστών του Instagram² ή δεδομένων εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων χρηστών του Facebook³).
- 3) Προσωπικά δεδομένα χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς τους οποίους οι αντίστοιχοι χρήστες δεν τους γνώριζαν (π.χ. το «διάσημο» περιστατικό της Cambridge Analytica⁴).
- 4) Περιστατικά εκφοβισμού που βασίζονται σε «απειλή δημοσιοποίησης δεδομένων» ή και σε αυτή καθ' αυτή δημοσίευση δεδομένων που έλαβε χώρα.⁵
- 5) Εξαπάτηση παιδιών⁶



Εικόνα 1 - Δημοσιεύματα στο Διαδίκτυο σχετικά με περιστατικά που σχετίζονται με διαρροή ή κακή χρήση προσωπικών δεδομένων

¹ Βλ., π.χ., <https://www.techgear.gr/facebook-sharing-personal-data-third-parties-27521>

² Βλ., π.χ., <https://www.ethnos.gr/technology/article/40040/instagramdierreysanprosopikadedomena49ekatxrhston>

³ Βλ. π.χ., <https://ant1news.gr/tecnologia-epistimi/article/600919/facebook-diarroi-prosopikon-dedomenon-ekaton-tadon-xiliadon-ellinon-xriston> αλλά και <https://www.hackread.com/facebook-data-users-106-countries-leaked-online/>

⁴ Βλ. π.χ., <https://www.nytimes.com/2018/04/04/us/politics/cambridge-analytica-scandal-fallout.htm>

⁵ Βλ. για παράδειγμα <https://www.enzuzo.com/blog/gdpr-fines-for-individuals>

⁶ Για παράδειγμα, κάποιος ή κάποιοι, υπό το όνομα "Jonathan Galindo" φτιάχνουν προφίλ σε κοινωνικά μέσα δικτύωσης όπως το Facebook, το TikTok στέλνουν μηνύματα σε παιδιά προκαλώντας τα να συμμετάσχουν σε ένα "παιχνίδι" που αποτελείται από μια σειρά επικίνδυνων προκλήσεων (βλ. π.χ. <https://www.ant1news.gr/eidiseis/article/598119/diadiktyo-paixnidi-odigei-paidia-stin-aytoktonia-eikones>).

Οι ανωτέρω ειδήσεις συχνά συνοδεύονται από αποφάσεις αρμόδιων αρχών ή δικαστηρίων, οι οποίες επιβάλλουν και υψηλότερα πρόστιμα για τους παραβάτες (για παράδειγμα, πρόστιμα «μαμούθ» έχουν επιβληθεί σε TikTok⁷ και Instagram⁸ αναφορικά με επεξεργασία δεδομένων παιδιών).

Όλες αυτές οι δημοσιεύσεις έρχονται να «επικυρώσουν» το κατά κάποιον τρόπο αίσθημα «παρακολούθησης» που όλοι οι χρήστες έχουμε στο Διαδίκτυο, όταν – για παράδειγμα – βλέπουμε να μας εμφανίζονται διαφημίσεις οι οποίες σχετίζονται με πρόσφατες αναζητήσεις μας (τη στιγμή που άλλοι χρήστες, για τις ίδιες πλοηγώσεις, δεν βλέπουν τις ίδιες διαφημίσεις).

Τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού – το αντίθετο μάλιστα. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα στην περίοδο της πανδημίας⁹:

- Περίπου 6 στους 10 χρήστες Διαδικτύου έχουν πέσει θύματα ψεύτικων ειδήσεων (fake news).
- 1 στους 3 χρήστες έχει προσεγγιστεί από άτομα που έκρυβαν την πραγματική τους ταυτότητα και προθέσεις.
- το 26,9% των χρηστών έχει δεχτεί αιτήματα παροχής προσωπικών δεδομένων.
- Το 15,1% των χρηστών έχει δεχθεί σεξουαλική παρενόχληση.
- Το 12,1% των χρηστών έχει πέσει θύμα ηλεκτρονικής απάτης.
- Το 7,3% έχει δεχθεί διαδικτυακό εκφοβισμό.

Όλα αυτά καταδεικνύουν πόσο σημαντικές είναι οι έννοιες της προστασίας προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας, αφού οι σχετικοί κίνδυνοι που μπορεί να επέλθουν αν τα εν λόγω δικαιώματα δεν γίνονται σεβαστά ενδέχεται να είναι πραγματικά πολύ μεγάλοι. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι ακόμα εντονότεροι για τα παιδιά, τα οποία χρησιμοποιούν κατά κόρον το Διαδίκτυο (κοινωνικά δίκτυα, εφαρμογές συνομιλιών κτλ.) μη γνωρίζοντας τους κινδύνους αλλά και τα σχετικά δικαιώματα. Για παράδειγμα, μαθητές ανταλλάσσουν ή κοινοποιούν φωτογραφίες ή βίντεο με συμμαθητές τους, χωρίς να γνωρίζουν ότι αυτό αποτελεί μία «επεξεργασία προσωπικών δεδομένων» η οποία, βάσει νομοθεσίας, πρέπει να ικανοποιεί συγκεκριμένες προϋποθέσεις για να είναι επιτρεπτή. Αντίστοιχα, μαθητές κοινοποιούν δεδομένα τους σε κοινωνικά δίκτυα χωρίς δεύτερη σκέψη και χωρίς να αντιλαμβάνονται τι σημαίνει αυτό πρακτικά: ακόμα και το αίσθημα «ελευθερίας» που νομίζουν ότι έχουν μπορεί να είναι μία ψευδαίσθηση, αφού για πολλές επιλογές που νομίζουν ότι τις κάνουν ελεύθερα έχουν ουσιαστικά «χειραγωγηθεί» ερήμην τους προκειμένου να τις κάνουν ή και έχουν ξεγελαστεί.

Το παρόν εγχειρίδιο, που συνοδεύει το υλικό αναφορικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου «**Ενήμεροι εξ ορισμού: προωθώντας την ευαισθητοποίηση κρίσιμων κοινωνικών και επαγγελματικών ομάδων (παιδιά και επαγγελματίες προστασίας δεδομένων) - byDefault**» αποτελεί τον οδηγό για την εκπαιδευτική δραστηριότητα που σχεδιάστηκε για μαθητές Δημοτικού – Γυμνασίου – Λυκείου, η οποία αποσκοπεί στο να κατανοήσουν οι μαθητές τις βασικές έννοιες προστασίας προσωπικών δεδομένων. Τα διάφορα σενάρια που έχουν καταρτιστεί για το εκπαιδευτικό παιχνίδι, τα οποία συνοδεύονται με ερωτήσεις κατανόησης για τους μαθητές (προς αναζήτηση «διαμαντιών» επιτυχίας), αποσκοπούν στο να γίνουν κατανοητά ιδίως τα εξής:

⁷ Επιβολή προστίμου σε TikTok για επεξεργασία δεδομένων ανηλίκων κάτω των 13 ετών, χωρίς συγκατάθεση των γονέων τους (<https://www.ethnos.gr/technology/article/254365/prostimomamoythstotiktokkaleitainaphrosei127ekatliresgiaprosopikadedomenapaidion>)

⁸ Επιβολή προστίμου σε Instagram για μη σύννομη επεξεργασία δεδομένων παιδιών (<https://www.neolaia.gr/2022/09/06/instagram-prostimomamoythstotiktokkaleitainaphrosei127ekatliresgiaprosopikadedomenapaidion>)

⁹ Βλ. <https://www.athensvoice.gr/advertorial/market/656069/peripoy-6-stoys-10-ehoy-n-pesei-thymata-fake-news/>

- 1) Τι εννοούμε με τους όρους «προσωπικά δεδομένα» και «επεξεργασία προσωπικών δεδομένων».
- 2) Βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να είναι επιτρεπτή μία επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
- 3) Ποιοι είναι οι κίνδυνοι από τη μη «ορθή» επεξεργασία προσωπικών δεδομένων – Τι κίνητρα μπορεί να έχουν κακόβουλα άτομα.
- 4) Τι πρέπει να προσέχουμε για να ελαχιστοποιήσουμε τους κινδύνους
- 5) Ποια είναι τα δικαιώματά μας.

Οι ανωτέρω έννοιες διαρθρώνονται σε ένα σύνολο «σταθμών παιχνιδιού», όπου οι μαθητές θα πρέπει να «σταθούν», να δουν ένα σενάριο (ιστορία) με εκπαιδευτικό χαρακτήρα και ακολούθως να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις ως προς την κατανόηση του αντίστοιχου εκπαιδευτικού μηνύματος που «υποκρύπτεται» σε κάθε σενάριο.

Ως εκπαιδευτικοί, ο ρόλος σας είναι ουσιώδης ως προς το να καθοδηγήσετε κατάλληλα τους μαθητές, εξηγώντας τους ήδη από την αρχή τις βασικές έννοιες που πρέπει να γνωρίζουν, λύνοντας απορίες και εξηγώντας σχετικά (αν, π.χ., δυσκολεύονται να κατανοήσουν κάποιον ορισμό ή αν δεν αντιλαμβάνονται γιατί μία απάντηση που έδωσαν παίζοντας το παιχνίδι είναι λανθασμένη).

2 Σταθμός Παιχνιδιού: COOKIES

2.1 Σενάριο: ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

Βοηθάς τη μαμά σου να αναζητήσει ένα δώρο για τον παππού σου. Ο γιατρός του είπε πρόσφατα ότι καλό είναι να περπατάει πολύ, κάθε μέρα.

Ψάχνεις για αθλητικά παπούτσια. Επισκέπτεσαι την ιστοσελίδα ενός ηλεκτρονικού καταστήματος. Εμφανίζεται το cookies banner και πατάς βιαστικά: “Αποδοχή όλων”.

Ψάχνεις στο διαδίκτυο για ηλεκτρονικό ρολόι που μετράει βήματα και παλμούς. Επισκέπτεσαι την αγαπημένη σου αθλητική εφημερίδα, ‘συμφωνείς’ με όλα τα cookies και διαβάζεις ό,τι σε ενδιαφέρει.

Την επόμενη φορά που συνδέσαι στο διαδίκτυο σου προβάλλονται συνεχώς διαφημίσεις για ένδυση και διατροφή αθλητών! Τι συμβαίνει κάθε φορά που αποδέχεσαι τα cookies που αφορούν τη διαφήμιση;

Τα cookies, μικρά αρχεία με πληροφορίες για την πλοήγησή σου, τοποθετούνται στη συσκευή σου.

Με βάση τις πληροφορίες αυτές, οι διαφημιστές συμπεραίνουν τι προτιμάς και τι σε ενδιαφέρει και σε «βομβαρδίζουν» με διαφημίσεις που σου ταιριάζουν.

Δεν νομίζω να θέλεις να ξέρει κάποιος τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις σου και να βγάζει συμπεράσματα για εσένα. Έτσι δεν είναι;

2.1.1 Ερωτήσεις

1. Τα cookies είναι μικρά αρχεία με πληροφορίες για την πλοήγησή σου για να μπορείς να σερφάρεις με ταχύτητα στο Internet.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Τα cookies είναι μικρά αρχεία με πληροφορίες για την πλοήγησή σου, τα οποία τοποθετούνται στη συσκευή σου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Τα cookies είναι μικρά αρχεία με πληροφορίες για την πλοήγησή σου, τα οποία τοποθετούνται στη συσκευή σου. Δεν σχετίζονται με την ταχύτητα με την οποία μπορείς να «σερφάρεις» στο Internet.

2. Τα cookies χρησιμοποιούνται μόνο για διαφήμιση.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Υπάρχουν πολλά είδη cookies, κάποια από αυτά είναι απαραίτητα, κάποια όντως έχουν σκοπό τη διαφήμιση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Υπάρχουν πολλά είδη cookies, κάποια από αυτά είναι απαραίτητα, κάποια όντως έχουν σκοπό τη διαφήμιση.

3. Με τη στοχευμένη διαφήμιση μπορεί να βγει λάθος συμπέρασμα για το προφίλ μας.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Τα συμπεράσματα μπορεί να μην είναι σωστά και να παρουσιάζονται διαφημίσεις που δεν σε αφορούν.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Τα συμπεράσματα μπορεί να μην είναι σωστά και να παρουσιάζονται διαφημίσεις που δεν σε αφορούν.

2.2 Σενάριο: ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ο Ορέστης ψάχνει πληροφορίες για μία εργασία που αφορά τη Ναζιστική Γερμανία κατά τον Β' Παγκόσμιο και το πώς οι νεοναζιστικές ομάδες και τα κόμματα ακόμη δρουν και κερδίζουν δύναμη. Γνωρίζει γερμανικά οπότε αναζητά πληροφορίες κατευθείαν σε ιστοσελίδες και σελίδες κοινωνικών δικτύων αυτών των ομάδων.

Θέλει όμως να μην «αποτυπωθεί» αυτό και να μην υπάρξει οποιαδήποτε σύνδεση των αναζητήσεών του με το διαδικτυακό του προφίλ, κάτι που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για στοχευμένη διαφήμιση.

Μπορεί να το αποφύγει; Τι πρέπει να κάνει;

- Σε όλες τις ιστοσελίδες που μπαίνει να επιλέγει τη μη αποδοχή cookies και συναφών τεχνολογιών.
- Εάν μια ιστοσελίδα δεν έχει επιλογή να μην αποδεχτεί cookies, καλύτερα να μην τη χρησιμοποιήσει. Εάν είναι απαραίτητο, τότε να είναι «υποψιασμένος» ότι θα αρχίσει πιθανόν να βλέπει διαφημίσεις με περιεχόμενο σχετικό με τη σελίδα.

2.2.1 Ερωτήσεις

1. Με βάση τα cookies που αποδέχεται οι διαφημιστές συμπεραίνουν τι προτιμάς, τι σε ενδιαφέρει και σε «βομβαρδίζουν» με διαφημίσεις που σου «ταιριάζουν».

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ακριβώς αυτό συμβαίνει με τα cookies.

2. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστή;

- Η μη αποδοχή των cookies μπορεί να επηρεάσει τις διαφημίσεις που βλέπω στο διαδίκτυο, καθώς οι διαφημίσεις συχνά βασίζονται στις προτιμήσεις μου, οι οποίες ανιχνεύονται μέσω των cookies.
- Τα cookies δεν επηρεάζουν τις διαφημίσεις ή το περιεχόμενο που βλέπω στο διαδίκτυο, η επιλογή αυτή απλά προστατεύει την ιδιωτικότητά μου.

Σωστή απάντηση: Η μη αποδοχή των cookies μπορεί να επηρεάσει τις διαφημίσεις που βλέπω στο διαδίκτυο, καθώς οι διαφημίσεις συχνά βασίζονται στις προτιμήσεις μου, οι οποίες ανιχνεύονται μέσω των cookies.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η απόρριψη των cookies μπορεί να επηρεάσει την εμπειρία περιήγησής σου ως προς τις διαφημίσεις που βλέπεις, καθιστώντας τις λιγότερο εξατομικευμένες.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Κατά κανόνα τα cookies επηρεάζουν τις διαφημίσεις που βλέπεις άμεσα. Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν δεν τις επηρεάζουν, η μη αποδοχή τους βοηθά στη διατήρηση της ιδιωτικότητάς σου.

2.3 Σενάριο: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η Λυδία είναι μαθήτρια της Β' Λυκείου. Αγαπά πολύ θέματα που αφορούν την τεχνολογία και την επιστήμη. Στον ελεύθερο χρόνο της διαβάζει άρθρα και ψηφιακά βιβλία και αναζητά στο διαδίκτυο επιστημονικά και τεχνολογικά θέματα. Άρχισε να παρατηρεί ότι όσο περισσότερο έμπαινε σε ιστοσελίδες για να ερευνήσει θέματα επιστήμης, τόσο περισσότερες διαφημίσεις για εκπαιδευτικά βιβλία και πειραματικά εργαλεία εμφανίζονται στην οθόνη της.

Η Λυδία δεν καταλάβαινε πώς γινόταν αυτό. Ρωτούσε τους φίλους της, αλλά εκείνοι έβλεπαν διαφορετικές διαφημίσεις στα δικά τους laptops και κινητά. Τότε, ρώτησε την καθηγήτρια της Πληροφορικής, η οποία της εξήγησε πως οι ιστοσελίδες που επισκέπτεται χρησιμοποιούν cookies για να μάθουν ποιο περιεχόμενο την ενδιαφέρει. Έτσι, εμφανίζουν διαφημίσεις που πιστεύουν πως θα την ενδιαφέρουν περισσότερο.

2.3.1 Ερωτήσεις

1. Ποιό από τα παρακάτω αποτελέσματα είναι πιθανά αν δεν δίνετε σημασία στις ρυθμίσεις απορρήτου και τα cookies κατά την περιήγησή σας στο διαδίκτυο;
 - Θα λαμβάνετε γενικές διαφημίσεις χωρίς καμία προσαρμογή στα ενδιαφέροντά σας.
 - Θα σας προβάλλονται συνεχώς διαφημίσεις σχετικές με το περιεχόμενο που βλέπετε.
 - Το διαδίκτυο δεν θα εμφανίζει καμία διαφήμιση.
 - Η πλοήγησή σας θα παραμείνει εντελώς ανώνυμη χωρίς καμία επίπτωση στην ιδιωτικότητά σας.

Σωστή απάντηση: Θα σας προβάλλονται συνεχώς διαφημίσεις σχετικές με το τα ενδιαφέροντα που προκύπτουν από τις ιστοσελίδες που επισκέπτεστε.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Με βάση τα cookies που αποδέχεστε οι διαφημιστές συμπεραίνουν τι προτιμάτε, τι σας ενδιαφέρει και σας «βομβαρδίζουν» με διαφημίσεις που σας «ταιριάζουν».

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι ότι θα συνεχίσετε να βλέπετε διαφημίσεις με παρόμοιο περιεχόμενο ανάλογα με τις σελίδες που επισκέπτεστε.

Με βάση τα cookies που αποδέχαστε οι διαφημιστές συμπεραίνουν τι προτιμάτε, τι σας ενδιαφέρει και σας «βομβαρδίζουν» με διαφημίσεις που σας «ταιριάζουν».

2. Τα cookies δεν επηρεάζουν ποτέ την εμφάνιση διαφημίσεων κατά την πλοήγηση στο διαδίκτυο.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Τα cookies συχνά χρησιμοποιούνται από ιστότοπους για να παρακολουθήσουν την πλοήγησή σας και να προσφέρουν διαφημίσεις που είναι πιο σχετικές με τα ενδιαφέροντά σας. Έτσι, η χρήση cookies μπορεί να επηρεάσει τις διαφημίσεις που βλέπετε, καθώς περιηγείστε στο διαδίκτυο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Τα cookies συχνά χρησιμοποιούνται από ιστότοπους για να παρακολουθήσουν την πλοήγησή σας και να προσφέρουν διαφημίσεις που είναι πιο σχετικές με τα ενδιαφέροντά σας. Έτσι, η χρήση cookies μπορεί να επηρεάσει τις διαφημίσεις που βλέπετε, καθώς περιηγείστε στο διαδίκτυο.

2.4 Σενάριο: ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ COOKIES;

Αποδοχή ή απόρριψη; Μήπως αναρωτιέσαι κι εσύ τι να πατήσεις, κάθε φορά που επισκέπτεσαι μία ιστοσελίδα;

Τι είναι τα cookies; Τα cookies είναι μικρά αρχεία με πληροφορίες για την πλοήγησή σου, τα οποία τοποθετούνται στη συσκευή σου.

Με βάση τις πληροφορίες αυτές, οι διαφημιστές συμπεραίνουν τι προτιμάς, τι σε ενδιαφέρει και σε βομβαρδίζουν με διαφημίσεις που σου ταιριάζουν.

Τι μπορείς να κάνεις;

- Πατάς απόρριψη όλων των cookies, αν υπάρχει αυτή η επιλογή στο cookies banner.
- Κλείνεις το πλαίσιο του cookie banner χωρίς καμία άλλη ενέργεια, αν υπάρχει αυτή η επιλογή.
- Αν δεν υπάρχουν τα παραπάνω, τότε ελέγχεις την επιλογή “ρυθμίσεις” και δηλώνεις εκεί ότι δεν αποδέχεσαι.
- Δεν συνεχίζεις την πλοήγηση σε ιστοσελίδες που έχουν ως επιλογή μόνο την αποδοχή των cookies.
- Διαγράφεις τακτικά τα cookies από τον browser που χρησιμοποιείς.

2.4.1 Ερωτήσεις

1. Ποιά από τις παρακάτω προτάσεις είναι **ψευδής**, εάν συνεχώς βλέπεις βίντεο και αναρτήσεις για ένα θέμα, και δεν έχεις προσέξει τις ρυθμίσεις απορρήτου και τα cookies;

- Η πιθανότητα να επηρεαστείς και να σου γίνει κάτι σαν "εμμονή" είναι πολύ μεγάλη.
- Θα σου προβάλλονται συνεχώς διαφημίσεις σχετικές με το περιεχόμενο των ιστοσελίδων που επισκέπτεσαι.
- Για να συμβαίνει αυτό είσαι σίγουρα ανήλικος. Οι ενήλικες πάντα προσέχουν.
- Μπορεί να εξαγονται συμπεράσματα για εσένα χωρίς να το γνωρίζεις.

Σωστή απάντηση: Για να συμβαίνει αυτό είσαι σίγουρα ανήλικος. Οι ενήλικες πάντα προσέχουν..

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οποιοσδήποτε δεν έχει σωστές ρυθμίσεις απορρήτου και αποδέχεται απλά τα cookies, βομβαρδίζεται συνεχώς με διαφημίσεις ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η ψευδής πρόταση είναι "Είσαι σίγουρα ανήλικος. Οι ενήλικες πάντα προσέχουν." Οποιοσδήποτε δεν έχει σωστές ρυθμίσεις απορρήτου και αποδέχεται απλά τα cookies, βομβαρδίζεται συνεχώς με διαφημίσεις ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του.

2. Με ποιά από τις παρακάτω συμβουλές που αφορούν στα cookies **δεν** συμφωνείς;

- Πατάς απόρριψη όλων των cookies, αν υπάρχει αυτή η επιλογή στο cookie banner.
- Δεν συνεχίζεις την πλοήγηση σε ιστοσελίδες που έχουν ως επιλογή μόνο την αποδοχή των cookies.
- Οι ρυθμίσεις απορρήτου δεν παίζουν ρόλο στη στόχευση των διαφημίσεων. Μπορείς να τις αγνοήσεις.
- Διαγράφεις τακτικά τα cookies από τον browser που χρησιμοποιείς.

Σωστή απάντηση: Οι ρυθμίσεις απορρήτου δεν παίζουν ρόλο στη στόχευση των διαφημίσεων. Μπορείς να τις αγνοήσεις.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι ρυθμίσεις απορρήτου είναι σημαντικές για τα cookies και τη στόχευση διαφημίσεων, διότι επηρεάζουν τον τρόπο που οι ιστοσελίδες συλλέγουν, χρησιμοποιούν και μοιράζονται τα προσωπικά σου δεδομένα. Οι ρυθμίσεις απορρήτου καθορίζουν εάν η ιστοσελίδα μπορεί να αποθηκεύσει cookies στη συσκευή σου και ποιο είδος δεδομένων θα συλλέγεται.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Τις ρυθμίσεις απορρήτου δεν πρέπει να τις αγνοούμε. Είναι σημαντικές για τα cookies και τη στόχευση διαφημίσεων, διότι επηρεάζουν τον τρόπο που οι ιστοσελίδες συλλέγουν, χρησιμοποιούν και μοιράζονται τα προσωπικά σου δεδομένα. Οι ρυθμίσεις απορρήτου καθορίζουν εάν η ιστοσελίδα μπορεί να αποθηκεύσει cookies στη συσκευή σου και ποιο είδος δεδομένων θα συλλέγεται.

2.5 Σενάριο: ΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΗ ΕΠΙΡΡΟΗ

Διαβάζεις και ακούς από το σχολείο, το σπίτι, συζητήσεις πόσο το κακό διαδίκτυο επηρεάζει τα παιδιά. Βλέπεις τους γονείς σου να αγωνιούν για το τι βλέπετε στις οθόνες σας. Αισθάνεσαι ότι όλο αυτό που γίνεται είναι πολύ κακό για το τίποτα.

Μπορείς:

- Και να πλοηγηθείς όπου θέλεις.
- Και να διαλέξεις τι θα δεις.
- Και να έχεις άμεση πληροφόρηση.

Μήπως όμως, κάποιες από αυτές τις ανησυχίες έχουν βάση; Ας δούμε πώς τα διαδικτυακά μέσα μπορούν να σε επηρεάσουν. Παραδείγματα επιρροής από το περιεχόμενο των διαδικτυακών μέσων.

Άμεση επιρροή

Για παράδειγμα, η διαφήμιση απευθύνεται συχνά σε παιδιά όλων των ηλικιών. Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο τις επωνυμίες των προϊόντων ή υπηρεσιών και τις εικόνες.

Έμμεση επιρροή

Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εικόνες και περιεχόμενο στο Instagram, το Snapchat, το TikTok και το YouTube. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει βίαιες ή και σεξουαλικές εικόνες και χυδαία γλώσσα σε site ενημερωτικού περιεχομένου, βιντεοπαιχνίδια και στίχους τραγουδιών. Αυτό το είδος της επιρροής των μέσων ενημέρωσης μπορεί να δίνει την εντύπωση στα παιδιά ότι οι συγκεκριμένοι τρόποι συμπεριφοράς και εμφάνισης είναι φυσιολογικοί.

2.5.1 Ερωτήσεις

1. Βλέπεις τακτικά σκηνοθετημένες και φιλτραρισμένες εικόνες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Όλοι είναι τέλειοι! Τι από τα παρακάτω λοιπόν είναι το πιθανότερο να συμβεί ως προς την επιρροή που θα δεχτείς;

- Να αναπτύξεις μια πιο θετική στάση για το σώμα σου.
- Να νιώσεις ότι η δική σου καθημερινότητα είναι πιο ενδιαφέρουσα.
- Να αισθάνεσαι ότι δεν είσαι αρκετά καλός/ή.

Σωστή απάντηση: Να αισθάνεσαι ότι δεν είσαι αρκετά καλός/ή.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Ο τρόπος που βλέπετε τον εαυτό σας (την εικόνα σας) μπορεί να επηρεαστεί μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τη διαφήμιση. (Επηρεασμός αυτο-εικόνας και εικόνας σώματος).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Ο τρόπος που βλέπετε τον εαυτό σας (την εικόνα σας) μπορεί να επηρεαστεί μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τη διαφήμιση. (Επηρεασμός αυτο-εικόνας και εικόνας σώματος).

2. Σύμφωνα με το βίντεο που παρακολούθησες, με ποιούς τρόπους επηρεάζεσαι από τα διαδικτυακά μέσα; (Επίλεξε 1 απάντηση)
- Ειδικά και γενικά
 - Δεν υπάρχει καμία επιρροή
 - Άμεσα και έμμεσα

Σωστή απάντηση: Άμεσα και έμμεσα

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Η επιρροή από το περιεχόμενο των διαδικτυακών μέσων είναι είτε άμεση είτε έμμεση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Η επιρροή από το περιεχόμενο των διαδικτυακών μέσων είναι είτε άμεση, είτε έμμεση.

2.6 Σενάριο: ΑΥΤΟ-ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ ΣΩΜΑΤΟΣ

Η Αφροδίτη δίνει πολύ μεγάλη σημασία στην εξωτερική της εμφάνιση. Θέλει να είναι και να νιώθει όμορφη. Θέλει να τη θαυμάζουν! Ακολουθεί στα κοινωνικά δίκτυα μοντέλα, ηθοποιούς, τραγουδιστές, influencers, γυμνάστριες, που τροφοδοτούν τα προφίλ τους με τακτικά σκηνοθετημένες και φιλτραρισμένες εικόνες. Όλοι φαίνονται τέλειοι!

Η Αφροδίτη μετά από άπειρες ώρες θέασης «τέλειων» εικόνων, όταν πια κοιτάζεται στον καθρέφτη, επισημαίνει πολλά «ελαττώματα», «ελλείψεις». Δεν νιώθει όσο καλά ένιωθε με τον εαυτό της και επίσης θεωρεί ότι η καθημερινότητά της είναι «βαρετή».

Μπορείτε τώρα να σκεφτείτε τι μπορεί να συμβεί σε κάποιον εάν βλέπει τακτικά σκηνοθετημένες και φιλτραρισμένες εικόνες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου όλοι «φαίνονται» τέλειοι.

- Να αισθάνεται ότι δεν είναι αρκετά καλός.
- Να νομίζει ότι δεν είναι ο ίδιος αρκετά ενδιαφέρων/cool.
- Να νιώθει ότι η δική του καθημερινότητα είναι βαρετή.

Εάν βλέπετε συχνά εικόνες με μη ρεαλιστικούς «λεπτούς» ή «μυώδεις» σωματότυπους, οι οποίες συνήθως είναι ακόμα πιο δυνατές, γιατί συνοδεύονται από μηνύματα, όπως: «το λεπτό είναι όμορφο», είναι πολύ πιθανό:

- Να αρχίσετε να πιστεύετε ότι μόνο εσείς και λίγα ακόμα άτομα έχετε «ελαττώματα» στο σώμα σας.
- Να αλλάξει ο τρόπος που αντιλαμβάνεστε την εικόνα του σώματός σας.
- Να επηρεαστεί η διατροφική σας συμπεριφορά.

2.6.1 Ερωτήσεις

1. Ακολουθείς στα social πολλά άτομα τα οποία πίνουν πολύ αλκοόλ, καπνίζουν, τρώνε πρόχειρο φαγητό και φέρονται άσχημα στους άλλους. Είναι πολύ πιθανό να αρχίσεις να πιστεύεις ότι αυτές οι συμπεριφορές είναι cool και φυσιολογικές. Τι από τα κάτω θα επηρεαστεί περισσότερο;
- Η αυτο-εικόνα και η εικόνα σώματος.
 - Ο τρόπος ζωής και η υγεία σου.
 - Η χρήση που κάνεις στα κοινωνικά δίκτυα.

Σωστή απάντηση: Ο τρόπος ζωής και η υγεία σου.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Αυτές οι εικόνες μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις που λαμβάνετε σχετικά με την υγεία και τον τρόπο ζωής.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Αυτές οι εικόνες είναι πολύ πιθανό να επηρεάσουν τις αποφάσεις που λαμβάνετε σχετικά με την υγεία και τον τρόπο ζωής.

2. Ακολουθείς στα social πολλά άτομα τα οποία ανεβάζουν συνεχώς αψεγάδιαστες φωτογραφίες του σώματός τους και επεξεργασμένα βίντεο. Τι από τα παρακάτω θα επηρεαστεί περισσότερο;

- Η αυτο-εικόνα και η εικόνα σώματος.
- Ο τρόπος ζωής και η υγεία σου.
- Η χρήση που κάνεις στα κοινωνικά δίκτυα.

Σωστή απάντηση: Η αυτο-εικόνα και η εικόνα σώματος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Αυτές οι εικόνες μπορούν να επηρεάσουν την εικόνα για το σώμα σας και τον εαυτό σας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Αυτές οι εικόνες είναι πολύ πιθανό να επηρεάσουν την εικόνα για το σώμα σας και τον εαυτό σας.

2.7 Σενάριο: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η Χριστίνα περνάει δύσκολα στο σπίτι της, υπάρχει ένα οικογενειακό θέμα που την κάνει να νιώθει ότι δεν της δίνουν σημασία και ότι δεν την νοιάζονται πια. Έχει βρεθεί και παλιότερα σε τέτοια θέση. Αυτή τη φορά όμως, αρχίζει να αναζητά στο διαδίκτυο και στα κοινωνικά δίκτυα περιπτώσεις εφήβων που αναρτούν ότι είναι σε ανάλογη κατάσταση. Είναι πολλοί, από όλο τον κόσμο. Κάποιοι έχουν βρει τρόπους να το αντιμετωπίζουν αυτό το συναίσθημα. Μοιράζονται τις ιστορίες τους και νιώθουν καλύτερα, γιατί έχουν αρκετές αντιδράσεις υποστήριξης και επιδοκμασίας.

Η Χριστίνα λοιπόν δοκιμάζει κάποιους από τους τρόπους και τις συμβουλές τους...φαίνονται «cool». Αρχίζει να τρώει μεγάλες ποσότητες junk food, να καπνίζει ασταμάτητα και να πίνει πολύ αλκοόλ.

2.7.1 Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι **λάθος** σύμφωνα με την ιστορία που παρακολούθησες;

- Η Χριστίνα βρήκε άλλα άτομα με παρόμοια προβλήματα, τα οποία θεωρούσαν την αποκλίνουσα συμπεριφορά ως κανονική, το «πρόβλημα» ως κάτι το φυσιολογικό και μάλιστα ενθάρρυναν και άλλους να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους.
- Η Χριστίνα άρχισε να αναζητά υποστήριξη στο Διαδίκτυο.
- Η Χριστίνα άλλαξε γνώμη για το πρόβλημα που αντιμετώπιζε.

Σωστή απάντηση: Η Χριστίνα άλλαξε γνώμη για το πρόβλημα που αντιμετώπιζε.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Η Χριστίνα δεν άλλαξε γνώμη. Προσπάθησε να βρει στο Διαδίκτυο συμβουλές και τρόπους για να απαλύνει το αίσθημα που ένιωθε. Τελικά, βρήκε άτομα με παρόμοια προβλήματα, τα οποία παρουσίαζαν μη αποδεκτές συμπεριφορές ως τη λύση του προβλήματος.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- **Αν επιλεγεί το «Η Χριστίνα βρήκε...το παράδειγμά τους»:** Αυτή η πρόταση είναι σωστή. Η Χριστίνα έψαξε να βρει στο Διαδίκτυο άτομα με παρόμοια προβλήματα, τα οποία παρουσίαζαν μη αποδεκτές συμπεριφορές ως τη λύση του προβλήματος.
 - **Αν επιλεγεί το «Η Χριστίνα άρχισε...Διαδίκτυο»:** Αυτή η πρόταση είναι σωστή. Η Χριστίνα άρχισε να αναζητά άτομα με παρόμοια ψυχολογική κατάσταση. Έτσι, ένιωθε ότι δεν είναι μόνη.
-

2. Πώς επηρέασαν τη Χριστίνα οι ιστορίες και οι συμβουλές των άλλων εφήβων;

- Η Χριστίνα άλλαξε γνώμη για την αυτο-εικόνα και την εικόνα του σώματός της.
- Η Χριστίνα άλλαξε τον τρόπο ζωής της και υιοθέτησε συνήθειες βλαβερές για την υγεία της.
- Η Χριστίνα άλλαξε τις απόψεις της για το οικογενειακό θέμα που αντιμετωπίζουν.

Σωστή απάντηση: Η Χριστίνα άλλαξε τον τρόπο ζωής της και υιοθέτησε συνήθειες βλαβερές για την υγεία της.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Υπό συνθήκες μπορεί να επηρεαστεί σοβαρά η υγεία και ο τρόπος ζωής, μέσα από την κανονικοποίηση και την εμφάνιση ως αποδοτικών και δημοφιλών κακών συνηθειών και συμπεριφορών.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Η Χριστίνα άλλαξε τον τρόπο ζωής της και υιοθέτησε συνήθειες βλαβερές για την υγεία της. Υπό συνθήκες μπορεί να επηρεαστεί σοβαρά η υγεία και ο τρόπος ζωής, μέσα από την κανονικοποίηση και την εμφάνιση ως αποδοτικών και δημοφιλών κακών συνηθειών και συμπεριφορών.

2.8 Σενάριο: FAKE ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΕ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ

Η Ελπίδα έχει ακμή. Δεν φαίνεται να βελτιώνεται η κατάσταση με την εφαρμογή των προϊόντων που της έχει δώσει η δερματολόγος. Αναζητά εδώ και μέρες πληροφορίες για το θέμα της στα κοινωνικά δίκτυα. Έχει κατακλυστεί από βίντεο και διαφημίσεις για τέτοια προϊόντα. Τελικά, αποφασίζει να ξεκινήσει με μια σειρά προϊόντων. Η μάρκα της φαίνεται γνωστή και η πρώτη κρέμα δίνεται δωρεάν.

Για την παραγγελία δίνει το ονοματεπώνυμο, την ηλεκτρονική της διεύθυνση, τηλέφωνο επικοινωνίας και τα στοιχεία αποστολής. Δεν απαιτούνται στοιχεία κάρτας, οπότε πιστεύει πως δεν έχει κάτι να φοβηθεί. Τελικά η κρέμα δεν έρχεται ποτέ και το e-mail της κατακλύζεται από spam (διαφημιστικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποστέλλονται σε μεγάλο αριθμό διευθύνσεων). Στο κινητό της λαμβάνει κλήσεις από τρίτες μακρινές χώρες με προτάσεις για οικονομικές επενδύσεις και δεν βρίσκει τρόπο να το σταματήσει όλο αυτό.

Πώς θα μπορούσε η Ελπίδα να έχει αποφύγει αυτή την κατάσταση;

Συνέχισε για να δεις κάποιες συμβουλές.

- Πολλές fake ιστοσελίδες θα χρησιμοποιήσουν ένα όνομα παρόμοιο με ένα εμπορικό σήμα. Και βέβαια είναι τόσο καλοστημένες που νομίζεις ότι βρίσκεσαι στη σελίδα της πραγματικής εταιρείας.
- Εάν η ιστοσελίδα δεν έχει στοιχεία επικοινωνίας ούτε έχει Πολιτική απορρήτου/ιδιωτικότητας/προσωπικών δεδομένων ή αν προσφέρει μόνο μια φόρμα προς συμπλήρωση, αυτό είναι μια ισχυρή ένδειξη απάτης.
- Επίσης, είναι εντελώς λάθος και κυρίως επικίνδυνο να εμπιστεύεται κανείς προϊόντα, τα οποία δεν τα προτείνει κάποιος εξειδικευμένος επιστήμονας, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση ιατρός.
- Αυτός ο καταιγισμός όμως από πληροφορία μπορεί πολύ εύκολα να μας επηρεάσει.
- Αυτό οφείλεται στο ότι τα κοινωνικά δίκτυα γνωρίζουν ακριβώς τι ψάχνουμε και μας προτείνουν υπερβολικά πολλή σχετική πληροφορία, έγκυρη και επικίνδυνη ή άκυρη συγχρόνως.

2.8.1 Ερωτήσεις

1. Σύμφωνα με την ιστορία που παρακολούθησες, τι επηρέασε την Ελπίδα και προχώρησε στην παραγγελία;
 - Τα προϊόντα ήταν επώνυμα και η πρώτη κρέμα ήταν δωρεάν.
 - Η απογοήτευσή της για το πρόβλημα ακμής που είχε.
 - Ο καταιγισμός που δεχόταν με βίντεο, φωτογραφίες και διαφημίσεις με προϊόντα καταπολέμησης της ακμής.

Σωστή απάντηση: Ο καταιγισμός που δεχόταν με βίντεο, φωτογραφίες και διαφημίσεις με προϊόντα καταπολέμησης της ακμής.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «Τα προϊόντα ήταν...»: Η σωστή απάντηση είναι: "Ο καταιγισμός που δεχόταν με βίντεο, φωτογραφίες και διαφημίσεις με προϊόντα καταπολέμησης ακμής". Τα προϊόντα που παρήγγειλε δεν ήταν επώνυμα. Η ιστοσελίδα χρησιμοποιούσε σήμα παρόμοιο με ένα εμπορικό με σκοπό την εξαπάτηση των χρηστών.
- Αν επιλεγεί «Η απογοήτευσή της...»: Η απογοήτευση που ένιωθε για το πρόβλημα της ακμής την έκανε να αρχίσει να ψάχνει το θέμα στα κοινωνικά δίκτυα. Αυτό όμως που την επηρέασε ήταν ο καταιγισμός βίντεο, διαφημίσεων και φωτογραφιών.

2. Πώς μπορεί η επανειλημμένη έκθεση σε διαφημίσεις και βίντεο στα κοινωνικά δίκτυα να επηρεάσει τη συμπεριφορά ή τις αντιλήψεις ενός χρήστη;
 - Μπορεί να επιδράσει στις καθημερινές συνήθειες και τη σωματική εικόνα.
 - Μπορεί να διαμορφώσει τις προτιμήσεις του στον τρόπο ζωής και τις κοινωνικές του σχέσεις.
 - Μπορεί να δημιουργήσει μια αίσθηση άγχους ή ανεπαρκούς αξιολόγησης.
 - Όλα τα παραπάνω.

Σωστή απάντηση: Όλα τα παραπάνω.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Ο επηρεασμός από διαφημίσεις και βίντεο μπορεί να επηρεάσει τη σωματική εικόνα, τις συνήθειες ή την ψυχολογία του ατόμου. Ο επηρεασμός από διαφημίσεις

και βίντεο στα κοινωνικά δίκτυα μπορεί να είναι πολύπλοκος και να διαφέρει ανάλογα με το άτομο και τις προσωπικές του εμπειρίες και αντιλήψεις.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι όλα τα παραπάνω. Ο επηρεασμός από διαφημίσεις και βίντεο μπορεί να επηρεάσει τη σωματική εικόνα, τις συνήθειες ή την ψυχολογία του ατόμου. Ο επηρεασμός από διαφημίσεις και βίντεο στα κοινωνικά δίκτυα μπορεί να είναι πολύπλοκος και να διαφέρει ανάλογα με το άτομο και τις προσωπικές του εμπειρίες και αντιλήψεις.

3 Σταθμός Παιχνιδιού: FACEGRAM

3.1 Σενάριο: ΚΛΟΠΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Ο Γιάννης είναι ένας πολύ δημοφιλής μαθητής της Β' Γυμνασίου, ο οποίος διατηρεί ένα «ανοιχτό» προφίλ στο Facebook.

Το προφίλ του Γιάννη είναι δημόσιο. Οποιοσδήποτε τρίτος το επισκεφτεί βλέπει πολλές πληροφορίες για εκείνον. Πληροφορίες, όπως: Το ονοματεπώνυμο, ο τόπος διαμονής, ο τόπος καταγωγής, το σχολείο και οι φίλοι.

Όποιος επισκεφτεί το προφίλ του Γιάννη, θα δει επίσης:

- Την ηλεκτρονική του διεύθυνση
- Την ημερομηνία γέννησής του
- Την ομάδα που υποστηρίζει
- Το αγαπημένο του συγκρότημα και
- Σελίδες που ακολουθεί.

Ένα ανοιχτό προφίλ έχει πολλούς κινδύνους.

Ο Αντώνης είναι ένας 18χρονος γνωστός του Γιάννη, με τον οποίο είναι «φίλοι» στο Facebook, αλλά δεν έχουν συναντηθεί ποτέ (ο Γιάννης είχε αποδεχτεί αίτημα φιλίας επειδή είχαν έναν κοινό φίλο). Ο Αντώνης ανακάλυψε το προφίλ του Γιάννη. Διαπίστωσε πως ο Γιάννης είναι πολύ δημοφιλής. Αποφάσισε να ψάξει να βρει τον κωδικό του. Σίγουρα δεν είχε καθόλου καλούς σκοπούς. Ο Αντώνης βρήκε τον κωδικό του Γιάννη και ένωσε διπλά ενθουσιασμένος όταν ανακάλυψε ότι έχει τον ίδιο κωδικό και στο e-mail του.

Ο κωδικός του Γιάννη ήταν: Johnie3Olympiakos.

- Johnie → Το όνομά του
- 3 → 3/3 έχει γενέθλια
- Olympiakos → Η ομάδα που υποστηρίζει

Και οι 3 παραπάνω πληροφορίες είναι δημόσιες στο προφίλ του.

Ο Αντώνης κάνει λοιπόν τα εξής:

- 1) Αλλάζει τον κωδικό πρόσβασης στο λογαριασμό Facebook του Γιάννη και στο ηλεκτρονικό του ταχυδρομείο. Ο Γιάννης πλέον δεν έχει πρόσβαση και δεν ελέγχει κανέναν από τους δύο λογαριασμούς.
- 2) Έχοντας πλήρη έλεγχο του προφίλ του Γιάννη, κάνει αναρτήσεις υποδυόμενος τον Γιάννη. Ανεβάζει φωτογραφίες του Γιάννη τις οποίες βρήκε από τα προσωπικά του ηλεκτρονικά μηνύματα, ενώ «κοροϊδεύει» φίλους αλλά και καθηγητές χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που αποκόμισε από τα προσωπικά του μηνύματα.

Όλοι οι γνωστοί του Γιάννη παραξενεύονται πολύ. Κάποιοι φίλοι του προσβάλλονται... Ο Γιάννης νιώθει τόσο απογοητευμένος. Καταλαβαίνει ότι έπρεπε να είναι πιο προσεκτικός.

3.1.1 Ερωτήσεις

1. Με βάση την ιστορία του Γιάννη, ποιοι κίνδυνοι «ανέκυψαν» λόγω του ανοιχτού προφίλ του Γιάννη; (μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Κλοπή ταυτότητας
- Σωματική ακεραιότητα
- Έκθεση του κατόχου του προφίλ στα μάτια φίλων/καθηγητών/οικογένειας
- Απόσπαση χρημάτων

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Έκθεση του κατόχου του προφίλ στα μάτια φίλων/καθηγητών/οικογένειας
- Κλοπή ταυτότητας

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ο Αντώνης έκλεψε την ταυτότητα του Γιάννη και τον εξέθεσε στα μάτια γνωστών, φίλων και καθηγητών. Να είστε πολύ προσεκτικοί σχετικά με το πόσες προσωπικές πληροφορίες μοιράζεστε σε ιστότοπους κοινωνικών δικτύων. Οι απατεώνες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες και τις φωτογραφίες σας για να δημιουργήσουν μια ψεύτικη ταυτότητα ή να σας στοχοποιήσουν με απάτη.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αυτό που έκανε ο Αντώνης στον Γιάννη, ονομάζεται κλοπή ταυτότητας. Ο Αντώνης “έκλεψε” την ταυτότητα του Γιάννη και τον εξέθεσε στα μάτια γνωστών, φίλων και καθηγητών, κάτι το οποίο τον έκανε να νιώσει φόβο και ψυχολογική και συναισθηματική πίεση. Να είστε πολύ προσεκτικοί σχετικά με το πόσες προσωπικές πληροφορίες μοιράζεστε σε ιστότοπους κοινωνικών δικτύων. Οι απατεώνες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες και τις φωτογραφίες σας για να δημιουργήσουν μια ψεύτικη ταυτότητα ή να σας στοχοποιήσουν με απάτη.

2. Ποια προσωπικά δεδομένα του είχε ο Γιάννης δημοσιευμένα στο προφίλ του;

- Όνομα
- Ομάδα προτίμησης
- e-mail
- Διεύθυνση κατοικίας
- Γενέθλια
- Σχολείο

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Όνομα
- Ομάδα προτίμησης
- e-mail
- Γενέθλια
- Σχολείο

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πρέπει να είμαστε όλοι πολύ προσεκτικοί σχετικά με το πόσες προσωπικές πληροφορίες μοιραζόμαστε σε ιστότοπους κοινωνικών δικτύων.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ο Γιάννης είχε προσθέσει στο προφίλ του ως δημόσιες τις εξής πληροφορίες: το πλήρες ονοματεπώνυμό του, το e-mail του, τα γενέθλια του, το σχολείο που φοιτά, την ομάδα προτίμησής του και όλες τις σελίδες που ακολουθεί στο Facebook.

Πρέπει να είμαστε όλοι πολύ προσεκτικοί σχετικά με το πόσες προσωπικές πληροφορίες μοιραζόμαστε σε ιστότοπους κοινωνικών δικτύων.

3. Δεν θα δημιουργούσε πρόβλημα η επιλογή του συγκεκριμένου κωδικού πρόσβασης (password) από τον Γιάννη, εάν ήταν σίγουρο ότι δεν υπάρχει κανένας κακόβουλος χρήστης στη λίστα των φίλων του.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ακόμα και αν δεν υπήρχε κανείς κακόβουλος χρήστης στη λίστα φίλων του Γιάννη (κάτι που φυσικά είναι απαραίτητο να έχει διασφαλιστεί και δεν ισχύει στην περίπτωση αυτή), είναι επίσης απολύτως απαραίτητο να επιλέγουμε κωδικούς πρόσβασης τους οποίους δεν μπορεί κάποιος άλλος, είτε φίλος μας είτε όχι, να τους μαντέψει.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι Λάθος: Ακόμα και αν δεν υπήρχε κανείς κακόβουλος χρήστης στη λίστα φίλων του Γιάννη (κάτι που φυσικά είναι απαραίτητο να έχει διασφαλιστεί και δεν ισχύει στην περίπτωση αυτή), είναι επίσης απολύτως απαραίτητο να επιλέγουμε κωδικούς πρόσβασης τους οποίους δεν μπορεί κάποιος άλλος, είτε φίλος μας είτε όχι, να τους μαντέψει.

4. Δεν θα υπήρχαν κίνδυνοι αν ο Γιάννης χρησιμοποιούσε για το ηλεκτρονικό του ταχυδρομείο διαφορετικό κωδικό πρόσβασης σε σχέση με αυτόν που χρησιμοποιεί στο Facebook.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ακόμα και αν σε αυτήν την περίπτωση ο κακόβουλος χρήστης δεν θα μπορούσε να διαβάσει τα προσωπικά ηλεκτρονικά μηνύματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Γιάννη (οπότε είναι πράγματι πολύ καλή πρακτική να μην χρησιμοποιείται ο ίδιος κωδικός πρόσβασης σε διαφορετικές εφαρμογές), εν τούτοις θα μπορεί πάντα, γνωρίζοντας τον κωδικό πρόσβασης του Γιάννη στο Facebook, να τον «υποδυθεί» στο κοινωνικό δίκτυο κάνοντας αναρτήσεις που τον διαβάλλουν, διαβάζοντας προσωπικά μηνύματα που ο Γιάννης έχει ανταλλάξει στο Facebook με τρίτους, να αξιοποιήσει κακόβουλα, με άλλους τρόπους (π.χ. ψυχολογικός εκβιασμός κτλ.) προσωπικές πληροφορίες που θα μάθει μέσα από τον ηλεκτρονικό λογαριασμό του Γιάννη.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι Λάθος: Ακόμα και αν σε αυτήν την περίπτωση ο κακόβουλος χρήστης δεν θα μπορούσε να διαβάσει τα προσωπικά ηλεκτρονικά μηνύματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Γιάννη (οπότε είναι πράγματι πολύ καλή πρακτική να μην χρησιμοποιείται ο ίδιος κωδικός πρόσβασης σε διαφορετικές εφαρμογές), εν τούτοις θα μπορεί πάντα, γνωρίζοντας τον κωδικό πρόσβασης του Γιάννη στο Facebook, να τον «υποδυθεί» στο κοινωνικό δίκτυο κάνοντας αναρτήσεις που τον διαβάλλουν,

διαβάζοντας προσωπικά μηνύματα που ο Γιάννης έχει ανταλλάξει στο Facebook με τρίτους, να αξιοποιήσει κακόβουλα, με άλλους τρόπους (π.χ. ψυχολογικός εκβιασμός κτλ.) προσωπικές πληροφορίες που θα μάθει μέσα από τον ηλεκτρονικό λογαριασμό του Γιάννη.

5. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν θα υπήρχε κανένας κίνδυνος να βρει κάποιος κακόβουλος τον κωδικό πρόσβασης του Γιάννη αν δεν είχε αποκαλύψει ο ίδιος στο Facebook πληροφορίες, όπως η αγαπημένη του ομάδα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση, κάποιος κακόβουλος που επιθυμεί να ανακαλύψει τον κωδικό πρόσβασης του Γιάννη (ή άλλου χρήστη), μπορεί με άλλους τρόπους να επιχειρήσει να μάθει προσωπικές πληροφορίες του Γιάννη (είναι συχνά πολύ πιο εύκολο από ό,τι νομίζουμε). Από τη στιγμή που ο κωδικός πρόσβασης που επελέγη «σχηματίζεται» από συνδυασμό προσωπικών πληροφοριών του Γιάννη – όπως το όνομά του, η ημερομηνία γέννησής του και η αγαπημένη του ομάδα στην περίπτωση μας – καθίσταται προβλέψιμος. Βεβαίως ο Γιάννης, με τις αναρτήσεις των πληροφοριών αυτών διευκόλυνε σημαντικά τον κακόβουλο χρήστη, αλλά η σωστή προσέγγιση για την προστασία του θα ήταν να επιλέξει άλλον κωδικό, μη προβλέψιμο – και όχι απλά να μην αποκαλύπτει πληροφορίες που βοηθούν στο «μάντεμα» του κωδικού πρόσβασης.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι Λάθος: Ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση, κάποιος κακόβουλος που επιθυμεί να ανακαλύψει τον κωδικό πρόσβασης του Γιάννη (ή άλλου χρήστη), μπορεί με άλλους τρόπους να επιχειρήσει να μάθει προσωπικές πληροφορίες του Γιάννη (είναι συχνά πολύ πιο εύκολο από ό,τι νομίζουμε). Από τη στιγμή που ο κωδικός πρόσβασης που επελέγη «σχηματίζεται» από συνδυασμό προσωπικών πληροφοριών του Γιάννη – όπως το όνομά του, η ημερομηνία γέννησής του και η αγαπημένη του ομάδα στην περίπτωση μας – καθίσταται προβλέψιμος. Βεβαίως ο Γιάννης, με τις αναρτήσεις των πληροφοριών αυτών διευκόλυνε σημαντικά τον κακόβουλο χρήστη, αλλά η σωστή προσέγγιση για την προστασία του θα ήταν να επιλέξει άλλον κωδικό, μη προβλέψιμο – και όχι απλά να μην αποκαλύπτει πληροφορίες που βοηθούν στο «μάντεμα» του κωδικού πρόσβασης.

3.2 Σενάριο: ΧΩΡΙΣΜΟΣ - ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η Χρυσάνθη είναι μαθήτρια της Β' Λυκείου, η οποία χώρισε πρόσφατα. Η Χρυσάνθη δεν έκρυψε τον χωρισμό της. Συνέχισε για να δεις τις δημοσιεύσεις της στο Facebook. Η Χρυσάνθη κάνει αυτές τις αναρτήσεις επειδή έχει στενοχωρηθεί πολύ. Τραγούδια που παραπέμπουν σε «προδοσία» και δημοσιεύσεις στις οποίες ζητά τη στήριξη των φίλων της.

Η Χρυσάνθη έχει στους «φίλους» της ένα πρόσωπο, τον Νίκο, που δεν τον γνωρίζει από κοντά. Έχουν συνομιλήσει στο chat και η ίδια πιστεύει ότι είναι ένα εξαιρετικό παιδί και το συμπαθεί. Ο Νίκος όμως, του οποίου το πραγματικό όνομα είναι Χάρης, είναι ένας 25χρονος που θα ήθελε να προσεγγίσει ερωτικά τη Χρυσάνθη. Η Χρυσάνθη αποδέχθηκε μια πρόσκληση στο Facebook για ένα event σε ένα cafe την ημέρα του Αγίου Βαλεντίνου. Ο Νίκος βλέποντας στο προφίλ της ότι αποδέχθηκε την πρόσκληση, θεώρησε ότι είναι η καταλληλότερη ευκαιρία να εμφανιστεί στο μπαρ ως ο «φίλος που νοιάζεται και θα την παρηγορήσει», αφού έχει καταλάβει ότι η Χρυσάνθη αυτή την περίοδο είναι συναισθηματικά ευάλωτη. Ο Νίκος έχει φτάσει στο μαγαζί και περιμένει τη Χρυσάνθη να εμφανιστεί.

3.2.1 Ερωτήσεις

1. Τι προσωπικές πληροφορίες αποκάλυψε η Χρυσάνθη στη συγκεκριμένη περίπτωση, είτε άμεσα είτε έμμεσα;

- Το μπαρ το οποίο σχεδιάζει να επισκεφθεί το βράδυ.
- Ότι τσακώθηκε/χώρισε με τον πρώην φίλο της.
- Τα στοιχεία του πρώην φίλου της.
- Τη συναισθηματική της κατάσταση.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Το μπαρ το οποίο σχεδιάζει να επισκεφθεί το βράδυ.
- Ότι τσακώθηκε/χώρισε με τον πρώην φίλο της.
- Τη συναισθηματική της κατάσταση.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης:

- Τσεκάροντας την επιλογή «is going» στη σχετική πρόσκληση, αποκάλυψε άμεσα την επιθυμία της να πάει στο μπαρ.
- Οι πολλές αναρτήσεις τραγουδιών με συγκεκριμένο περιεχόμενο αλλά και συγκεκριμένων φράσεων που παραπέμπουν σε χωρισμό και ανάγκη νέας αρχής, ουσιαστικά αποκαλύπτουν έμμεσα ότι υπάρχει πρόβλημα στη σχέση με τον φίλο της και αποκαλύπτουν σε τρίτους ξεκάθαρα ότι είναι τουλάχιστον συναισθηματικά ευάλωτη την περίοδο αυτή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

Η Χρυσάνθη αποκάλυψε ότι θα πάει στο μπαρ, ότι έχει τσακωθεί/χωρίσει με τον φίλο της και όλες οι αναρτήσεις δηλώνουν πως αυτό το διάστημα είναι συναισθηματικά ευάλωτη.

Δεν αποκάλυψε τα στοιχεία του πρώην φίλου της (ανεξάρτητα του αν κάποιοι φίλοι της μπορεί να γνωρίζουν ήδη την πληροφορία αυτή).

- Τσεκάροντας την επιλογή «is going» στη σχετική πρόσκληση, αποκάλυψε άμεσα την επιθυμία της να πάει στο μπαρ.
 - Οι πολλές αναρτήσεις τραγουδιών με συγκεκριμένο περιεχόμενο αλλά και συγκεκριμένων φράσεων που παραπέμπουν σε χωρισμό και ανάγκη νέας αρχής, ουσιαστικά αποκαλύπτουν έμμεσα ότι υπάρχει πρόβλημα στη σχέση με τον φίλο της και αποκαλύπτουν σε τρίτους ξεκάθαρα ότι είναι τουλάχιστον συναισθηματικά ευάλωτη την περίοδο αυτή.
-

2. Από τα παρακάτω, τι θεωρείτε ότι θα έπρεπε οπωσδήποτε να είχε αποφύγει να κάνει η Χρυσάνθη; (Επιλέξτε μόνο μία απάντηση - την πιο σημαντική κατά τη γνώμη σας).

- Να έχει στη λίστα φίλων της τον Νίκο.
- Να κάνει αναρτήσεις τραγουδιών που παραπέμπουν σε «προδοσία», ανάρτηση φράσεων της μορφής «ήταν να μην σε ξεπεράσω: τώρα όλα είναι πιο εύκολα», και «κάθε τέλος ετοιμάζει μία νέα υπέροχη αρχή» κτλ.
- Να τσεκάρει την επιλογή «is going» στη σχετική πρόσκληση του cafe στη σελίδα του στο Facebook, η οποία επιλογή αυτόματα εμφανίστηκε στο προφίλ της.

Σωστή απάντηση: Να έχει στη λίστα φίλων της τον Νίκο.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά. Πρέπει πάντα να γνωρίζουμε απόλυτα, πέραν πάσης αμφιβολίας, αυτούς με τους οποίους δικτυωνόμαστε. Θα μπορούσαν ενδεχομένως στη συγκεκριμένη περίπτωση να αποφευχθούν κάποιοι κίνδυνοι αν η Χρυσάνθη δεν αποκάλυπτε το μπαρ στο οποίο θα βρισκόταν ή τη συναισθηματική της κατάσταση (άρα, και οι ανωτέρω αναρτήσεις δεν θα έπρεπε να είχαν γίνει) αλλά σε κάθε περίπτωση, έχοντας στη λίστα φίλων μας αγνώστους οι οποίοι μπορεί κάλλιστα να μας έχουν ξεγελάσει για τη ταυτότητά τους ή/και τις προθέσεις τους, υπάρχουν μόνιμοι κίνδυνοι ανά πάσα στιγμή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- A) Αν επιλεγεί «Να κάνει αναρτήσεις....»: Αν και πραγματικά το Διαδίκτυο δεν είναι ο χώρος για να περιγράψουμε, έστω και έμμεσα, τη συναισθηματική μας κατάσταση ή/και το αν έχουμε κάποια σχέση ή όχι (οπότε πράγματι αυτές οι αναρτήσεις θα ήταν σε κάθε περίπτωση καλό να μην είχαν γίνει), το πλέον κρίσιμο στοιχείο στην εν λόγω περίπτωση είναι ότι η Χρυσάνθη είχε στη λίστα φίλων της κάποιον που δεν τον γνωρίζει, και ο οποίος είναι κακόβουλος. Εξ αυτού άλλωστε καθίσταται ιδιαίτερα επικίνδυνο το ότι αποκάλυψε, έστω και έμμεσα, τη συναισθηματική της κατάσταση και το ότι είναι ουσιαστικά ευάλωτη.
- B) Αν επιλεγεί «Να τσεκάρει...»: Αν και πραγματικά χρήζει μεγάλης προσοχής οποιαδήποτε δήλωσή μας στο κοινωνικό δίκτυο «αποκαλύπτει» πού θα βρισκόμαστε, το πλέον κρίσιμο στοιχείο στην εν λόγω περίπτωση είναι ότι η Χρυσάνθη είχε στη λίστα φίλων της κάποιον που δεν τον γνωρίζει, και ο οποίος είναι κακόβουλος. Εξ αυτού άλλωστε καθίσταται ιδιαίτερα επικίνδυνο το ότι αποκάλυψε πού θα βρίσκεται.
-

3.3 Σενάριο: ΛΑΤΡΗΣ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Ο Πέτρος είναι μαθητής της Γ' Λυκείου. Του αρέσει πάρα πολύ να παρακολουθεί ποδόσφαιρο. Ο Πέτρος «ενθουσιάζεται πολύ» με την ομάδα του και κάνει δημοσιεύσεις και σχόλια στο Facebook με γλώσσα «γηπεδική»– Π.χ. «Μεγάλε, όταν σας ρίχναμε τριάρες για πλάκα, έβγαζες το σκασμό – σκάσε και τώρα λοιπόν», «Πώς σας φάνηκε το γκολάκι στο 90? », «Πάμε ομαδάρα! Χωρίς έλεος!». Κάποιες μάλιστα αναρτήσεις του έχουν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη. Ο Πέτρος δεν μιλάει κατ' αυτόν τον τρόπο στην καθημερινή του ζωή, αλλά «νιώθει ασφάλεια» να μπαίνει σε τέτοιες συζητήσεις ποδοσφαιρικού ενδιαφέροντος με αγνώστους και να εκτονώνεται μιλώντας με αυτό τον τρόπο.

Με τη λήξη της σχολικής χρονιάς ο Πέτρος υποβάλει αίτηση για να εργαστεί με μία τρίμηνη σύμβαση εργασίας, ως γραμματέας σε επιχείρηση για εξυπηρέτηση πελατών. Η επιχείρηση είχε να εξετάσει δύο αιτήσεις για αυτή τη θέση: αναζητώντας πληροφορίες στο Διαδίκτυο για τους υποψηφίους, βρήκε το προφίλ του Πέτρου και κατέληξε σε (εσφαλμένα) συμπεράσματα ως προς κάποιες πτυχές του χαρακτήρα του, αλλά και ως προς τον τρόπο που ενεργεί και εκφράζεται στην καθημερινή του ζωή. Παρόλο που ο Πέτρος θα ήταν άψογος στη δουλειά αυτή, η επιχείρηση έκρινε ότι είναι καλύτερο να επιλέξει τον άλλο υποψήφιο.

Ο Πέτρος λαμβάνει e-mail απόρριψης και νιώθει πολύ απογοητευμένος.

3.3.1 Ερωτήσεις

1. Στο σενάριο που είδαμε, αναρτήσεις του Πέτρου είχαν κάποια επίπτωση στην αναζήτηση εργασίας. Τι θα έπρεπε πρωτίστως να είχε προσέξει ο Πέτρος για να μη συμβεί αυτό; (Επιλέξτε μία απάντηση, την πιο σημαντική κατά τη γνώμη σας).

- Να έχει διαγράψει όλες τις σχετικές αναρτήσεις.
- Να ήταν πολύ προσεκτικός στη γλώσσα και στο ύφος με το οποίο εκφράστηκε .
- Να μην διατηρεί «ανοιχτό» προφίλ στο Facebook.

Σωστή απάντηση: Να ήταν πολύ προσεκτικός στη γλώσσα και στο ύφος με το οποίο εκφράστηκε.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Αυτή είναι η σωστή απάντηση. Ανεξάρτητα του γεγονότος ότι ο Πέτρος μπορεί πάντα να διαγράψει αναρτήσεις του (και αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό δικαίωμα που πρέπει να ασκούμε, το οποίο μπορεί πραγματικά να μας προστατέψει από κινδύνους), γενικά δεν μπορούμε να ξέρουμε ποιος έχει ήδη δει την ανάρτησή μας, αν τυχόν την έχει ήδη καταγράψει κάποιος κτλ. Συνεπώς, πρέπει να προσέχουμε πάντα τη γλώσσα και το ύφος με τα οποία εκφραζόμαστε στο Fb, ακόμα και αν πρόκειται για «χαλαρή» διαδικτυακή συζήτηση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

A) Αν ο παίκτης επιλέξει «Να έχει διαγράψει...»:

Αν και η διαγραφή αναρτήσεων για τις οποίες έχουμε μετανιώσει είναι κάτι πολύ σημαντικό, και θα πρέπει να το κάνουμε, γενικά δεν μπορούμε να ξέρουμε ποιος έχει ήδη δει την ανάρτησή μας, αν τυχόν την έχει ήδη καταγράψει κάποιος κτλ. Σαφώς πρέπει να διαγράψουμε αναρτήσεις για τις οποίες μετανιώσαμε (είναι ένα σημαντικότερο δικαίωμά μας που μπορεί πραγματικά να μας προστατέψει από κινδύνους) αλλά το πιο κρίσιμο είναι να είναι κανείς εξαιρετικά προσεκτικός σε κάθε του ανάρτηση και να σκέφτεται πολύ πριν την πραγματοποιήσει, αναλογιζόμενος κάθε πιθανό αποδέκτη αυτής στο

μέλλον. Συνεπώς, πρέπει να προσέχουμε πάντα τη γλώσσα και το ύφος με τα οποία εκφραζόμαστε στο Fb, ακόμα και αν πρόκειται για «χαλαρή» διαδικτυακή συζήτηση.

Β) Αν ο παίκτης επιλέξει: «Να μην διατηρεί....»:

Αν και δεν πρέπει πράγματι να έχουμε δημόσια προσβάσιμο προφίλ, εν τούτοις σχολιάζοντας σε συζητήσεις σε άλλες σελίδες επιτρέπει γενικά σε τρίτους να έχουν πρόσβαση στα σχόλιά μας. Ως εκ τούτου, το πιο κρίσιμο εδώ είναι να είναι κανείς εξαιρετικά προσεχτικός σε κάθε του ανάρτηση και να σκέφτεται πολύ πριν την πραγματοποιήσει, αναλογιζόμενος κάθε πιθανό αποδέκτη αυτής στο μέλλον. Συνεπώς, πρέπει να προσέχουμε πάντα τη γλώσσα και το ύφος με τα οποία εκφραζόμαστε στο Fb, ακόμα και αν πρόκειται για «χαλαρή» διαδικτυακή συζήτηση.

2. Ποιοί κίνδυνοι ελλοχεύουν από τη χρήση κακής γλώσσας στα κοινωνικά δίκτυα; (Μπορείς να επιλέξεις, αν θέλεις, περισσότερες από 1 απαντήσεις.)

- Διαφορετική (δυσμενή) μεταχείριση στην αγορά εργασίας.
- Εξαγωγή συμπερασμάτων (ενδεχομένως λανθασμένων) για την προσωπικότητά του προσώπου που την χρησιμοποιεί.
- Διαρροή προσωπικών δεδομένων σε άγνωστους τρίτους με άγνωστες περαιτέρω συνέπειες.

Σωστές απαντήσεις:

- Διαφορετική (δυσμενή) μεταχείριση στην αγορά εργασίας.
- Εξαγωγή συμπερασμάτων (ενδεχομένως λανθασμένων) για την προσωπικότητά του προσώπου που την χρησιμοποιεί.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Αυτή είναι η σωστή απάντηση. Αυτοί είναι οι δύο κύριοι κίνδυνοι όταν χρησιμοποιούμε κακή γλώσσα στα κοινωνικά δίκτυα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η χρήση κακής γλώσσας στα κοινωνικά δίκτυα (όπως στην περίπτωση του Πέτρου), έχει ως κίνδυνο την εσφαλμένη εξαγωγή συμπερασμάτων και την δυσμενή μεταχείριση στην αγορά εργασίας.

3.4 Σενάριο: ΑΓΟΡΑ – ΕΞΑΠΑΤΗΣΗ

Η Ελευθερία είναι 15 χρονών. Χρησιμοποιεί τα κοινωνικά δίκτυα σε μεγάλο βαθμό και της αρέσει να ψωνίζει μέσω αυτών. Για τις ηλεκτρονικές της αγορές ενημερώνει πάντα τους γονείς της, οι οποίοι, αν τις εγκρίνουν, τις διεκπεραιώνουν ηλεκτρονικά με τις πιστωτικές τους κάρτες.

Μία μέρα, «σερφάροντας» στο Facebook, βλέπει ότι μία φίλη της ανάρτησε διαφήμιση από ηλεκτρονικό κατάστημα σχετικά με εξαιρετικές προσφορές επώνυμων ρούχων και γυαλιών ηλίου. Η έκπτωση αγγίζει το 90%. Οι προσφορές όμως έληγαν σε μία μόλις ώρα. Οι γονείς της κοιμούνται και δεν θέλει να τους ξυπνήσει. Η Ελευθερία δεν θέλει να χάσει τέτοια προσφορά. Πιστεύει πως οι γονείς της δεν θα έχουν αντίρρηση για ένα τόσο μικρό ποσό.

Η Ελευθερία αποφασίζει να πάρει την πιστωτική του πατέρα της από το πορτοφόλι του και να αγοράσει ένα ζευγάρι γυαλιά ηλίου. Θα είναι το δώρο γενεθλίων της! Δίνει στο κατάστημα τα στοιχεία του πατέρα της (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και όλα τα στοιχεία της πιστωτικής κάρτας). Μία ώρα αργότερα, η Ελευθερία

λαμβάνει μήνυμα από την φίλη της, η οποία την ενημερώνει ότι έχει κολλήσει κάποιον «ιό» και όλες τις σημερινές της αναρτήσεις δεν τις έχει κάνει η ίδια.

Η Ελευθερία ανησυχεί πολύ κι ενημερώνει κατευθείαν τον πατέρα της. Ο πατέρας της επικοινωνεί αμέσως με την τράπεζά του, η οποία δυστυχώς τον ενημερώνει για διάφορες συναλλαγές που έγιναν την τελευταία μία ώρα μέσω της κάρτας του με συνολικό κόστος 1000€.

3.4.1 Ερωτήσεις

1. Για οποιαδήποτε πληροφορία αναρτά στο Facebook φίλη/ος μας, την/ον οποία γνωρίζουμε πολύ καλά και την/τον εμπιστευόμαστε απόλυτα, μπορούμε να αισθανόμαστε σίγουροι ότι είναι ακριβής.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Είναι πιθανό η ανάρτηση, αν και φαίνεται να έχει γίνει από την/τον φίλη/φίλο μας, να μην είναι πραγματικά δική της/του (π.χ. αν έχει «μολυνθεί» από κακόβουλο λογισμικό ή αν έχει παραβιαστεί ο λογαριασμός της/του).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι Λάθος. Είναι πιθανό η ανάρτηση, αν και φαίνεται να έχει γίνει από την/τον φίλη/φίλο μας, να μην είναι πραγματικά δική της/του (π.χ. αν έχει «μολυνθεί» από κακόβουλο λογισμικό ή αν έχει παραβιαστεί ο λογαριασμός της/του).

2. Εάν εμφανίζονται στο Facebook σημαντικές προσφορές (μεγάλες εκπτώσεις κτλ.) για ηλεκτρονικές αγορές ή διαγωνισμοί συμμετοχής για δώρα, τότε εάν τα καταστήματα που φαίνεται ότι κάνουν τις προσφορές/διαγωνισμούς είναι γνωστά μπορούμε να θεωρήσουμε με ασφάλεια ότι οι προσφορές/διαγωνισμοί είναι έγκυρα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Παρόλο που πράγματι πολλά καταστήματα προβάλλουν διαφημίσεις στο Facebook ή κάνουν διαγωνισμούς, η προβολή αντίστοιχων μη γνήσιων διαφημιστικών μηνυμάτων, που υποδύονται ότι προέρχονται από γνωστά καταστήματα/επιχειρήσεις, είναι μία βασική μέθοδος κακόβουλων για να μας παραπλανήσουν και να υποκλέψουν προσωπικά μας δεδομένα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Παρόλο που πράγματι πολλά καταστήματα προβάλλουν διαφημίσεις στο Facebook ή κάνουν διαγωνισμούς, η προβολή αντίστοιχων μη γνήσιων διαφημιστικών μηνυμάτων, που υποδύονται ότι προέρχονται από γνωστά καταστήματα/επιχειρήσεις, είναι μία βασική μέθοδος κακόβουλων για να μας παραπλανήσουν και να υποκλέψουν προσωπικά μας δεδομένα. Το γεγονός ότι μία διαφήμιση/διαγωνισμός αναφέρει ότι προέρχεται από μία γνωστή εταιρεία Α δεν σημαίνει ότι πράγματι προέρχεται από την Α. Για αυτό το λόγο αποφεύγουμε οποιοδήποτε «κλικ» σε τέτοιες προσφορές/διαγωνισμούς. Εξάλλου, ποτέ δεν προχωρούμε σε διαδικτυακές αγορές/συναλλαγές μόνοι μας.

3. Εάν εμφανίζονται στο Facebook σημαντικές προσφορές (μεγάλες εκπτώσεις κτλ.) για ηλεκτρονικές αγορές, τότε δεν τις εμπιστευόμαστε αν τα καταστήματα είναι άγνωστα - οπότε και δεν επιλέγουμε τα σχετικά link.

-
- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Παρόλο που πράγματι πολλά καταστήματα – που ίσως να μην τα γνωρίζουμε – προβάλλουν διαφημίσεις στο Facebook, πρέπει να είμαστε εξαιρετικά δύσπιστοι σε μεγάλες προσφορές, ιδίως δε αν τα καταστήματα είναι άγνωστα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Παρόλο που πράγματι πολλά καταστήματα – που ίσως να μην τα γνωρίζουμε – προβάλλουν διαφημίσεις στο Facebook, πρέπει να είμαστε εξαιρετικά δύσπιστοι σε μεγάλες προσφορές, ιδίως δε αν τα καταστήματα είναι άγνωστα. Προβολή τέτοιων μη γνήσιων διαφημιστικών μηνυμάτων είναι μία βασική μέθοδος κακόβουλων για να μας παραπλανήσουν και να υποκλέψουν προσωπικά μας δεδομένα. Για αυτό το λόγο αποφεύγουμε οποιοδήποτε «κλικ» σε τέτοιες διαφημίσεις (ακόμα και ένα «κλικ» χωρίς άλλη περαιτέρω ενέργεια μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες όπως το να εγκατασταθεί κακόβουλο λογισμικό στη συσκευή μας). Εξάλλου, ποτέ δεν προχωρούμε σε διαδικτυακές αγορές μόνοι μας.

3.5 Σενάριο: ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΠΡΟΦΙΛ – ΑΝΤΙΖΗΛΙΑ

Η Έλενα και ο Γιώργος είναι μαθητές της Β' Λυκείου και είναι σε σχέση εδώ και λίγους μήνες. Ο Πέτρος είναι ένας νέος συμμαθητής της Έλενας στο φροντιστήριο. Η Έλενα αρέσει πολύ στον Πέτρο κι εκείνος δε διστάζει να της το εκφράσει από τις πρώτες κιόλας μέρες της γνωριμίας τους. Ο Πέτρος θυμώνει πολύ και απογοητεύεται όταν η Έλενα τον απορρίπτει και του λέει πως βρίσκεται σε σχέση και ότι περνάει πολύ καλά.

Ο Πέτρος αποφασίζει να βρει αυτόν που έχει σχέση η Έλενα και να τον εκθέσει με κάποιον τρόπο στα μάτια της. Ψάχνει στο Facebook και βρίσκει το προφίλ της Έλενας. Η Έλενα έχει βάλει ως status στο προφίλ της «Σε σχέση με τον Γιώργο από 2 Οκτωβρίου». Ο Πέτρος παρατηρεί ότι και το δικό της προφίλ και του Γιώργου είναι «ανοικτά» και βρίσκει πολλές πληροφορίες και για τους δύο.

Μετά από αρκετές προσπάθειες κατάφερε να βρει τον κωδικό του Γιώργου στο Facebook. Ο Γιώργος είχε ορίσει ως κωδικό το όνομα της Έλενας και την ημερομηνία που ξεκίνησε η σχέση τους. Ψάχνει τα μηνύματά του στο messenger και ανακαλύπτει ότι έχει πολύ συχνή επικοινωνία με μια συμμαθήτριά του, τη Λυδία, η οποία του στέλνει συχνά μηνύματα και τον βοηθάει λύνοντάς του κάποιες ασκήσεις. Επίσης, ανακαλύπτει ένα πρόβλημα υγείας που έχει κάποιος από την οικογένειά του, γεγονός το οποίο έχει εκμυστηρευτεί μόνο σε έναν φίλο του.

Ο Πέτρος κάνει τα εξής:

- Βρίσκει το email της Έλενας από το προφίλ της.
- Δημιουργεί έναν ψεύτικο λογαριασμό e-mail με όνομα «Truth Teller».
- Στέλνει στην Έλενα screenshots τις συνομιλίες του Γιώργου με τη Λυδία, υποστηρίζοντας πως έχουν κρυφή σχέση και ότι ο Γιώργος συνηθίζει να κοροϊδεύει κοπέλες.
- Της στέλνει τις συνομιλίες του Γιώργου με τον φίλο του για το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζουν στην οικογένειά του, υποστηρίζοντας πως δεν την εμπιστεύεται και της κρατάει μυστικά.

- Από το ίδιο e-mail ενημερώνει τον Γιώργο ότι έχει καταφέρει να αποκτήσει πρόσβαση σε προσωπικές του πληροφορίες και τον «φοβίζει»/εκβιάζει να μην απευθυνθεί σε κανέναν, επειδή έτσι θα μάθει όλο το σχολείο το ζήτημα υγείας που αντιμετωπίζει η οικογένειά του.

3.5.1 Ερωτήσεις

1. Ποιες συνέπειες είχε το ανοικτό προφίλ του Γιώργου και της Έλενας στην ιστορία που μόλις παρακολούθησες; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Έκθεση του θιγόμενου μαθητή στα μάτια φίλων/καθηγητών/οικογένειας
- Σωματική ακεραιότητα
- Συναισθηματική/ψυχολογική πίεση
- Εκβιασμός
- Κλοπή ταυτότητας

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Έκθεση του θιγόμενου μαθητή στα μάτια φίλων/καθηγητών/οικογένειας
- Συναισθηματική/ψυχολογική πίεση
- Εκβιασμός

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ένα ανοικτό προφίλ έχει πολλούς κινδύνους και αυτός είναι ο λόγος που πρέπει το προφίλ μας στα κοινωνικά δίκτυα να είναι ιδιωτικό και να έχουμε ορίσει σωστά τις ρυθμίσεις απορρήτου (ποιος μπορεί να δει τις πληροφορίες, τους φίλους και τις δημοσιεύσεις μας).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι συνέπειες ήταν:

- Η έκθεση του Γιώργου στα μάτια φίλων.
- Η συναισθηματική και ψυχολογική πίεση.
- Ο εκβιασμός.

Ένα ανοικτό προφίλ έχει πολλούς κινδύνους και αυτός είναι ο λόγος που πρέπει το προφίλ μας στα κοινωνικά δίκτυα να είναι ιδιωτικό και να έχουμε ορίσει σωστά τις ρυθμίσεις απορρήτου (ποιος μπορεί να δει τις πληροφορίες, τους φίλους και τις δημοσιεύσεις μας).

2. Ποιοι είναι οι λόγοι που ο Πέτρος μάντεψε εύκολα τον κωδικό πρόσβασης του Γιώργου στο Facebook; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Ο Γιώργος και η Έλενα διατηρούν ανοικτά προφίλ στο Facebook
- Γιώργος και η Έλενα είχαν πολλές προσωπικές του πληροφορίες δημόσιες στο προφίλ τους.
- Ο Γιώργος είχε τον ίδιο κωδικό και στο e-mail του.
- Ο Γιώργος είχε επιλέξει έναν μη ασφαλή κωδικό πρόσβασης.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Ο Γιώργος και η Έλενα διατηρούν ανοικτά προφίλ στο Facebook.
- Γιώργος και η Έλενα είχαν πολλές προσωπικές του πληροφορίες δημόσιες στο προφίλ τους.
- Ο Γιώργος είχε επιλέξει έναν μη ασφαλή κωδικό πρόσβασης.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά. Αυτοί ακριβώς είναι οι λόγοι.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι λόγοι που ο Πέτρος μάντεψε τον κωδικό του Γιώργου είναι οι εξής:

- Το προφίλ της Έλενας ήταν ανοικτό και ο Πέτρος μέσα από αυτόν βρήκε εύκολα το προφίλ του Γιώργου.
 - Το προφίλ του Γιώργου ήταν επίσης ανοικτό.
 - Και οι δύο είχαν δημόσιες προσωπικές τους πληροφορίες, όπως τη σχέση τους και συγκεκριμένες ημερομηνίες.
 - Ο κωδικός πρόσβασης του Γιώργου δεν ήταν ασφαλής, γιατί ήταν συνδυασμός πληροφοριών που εύκολα έβρισκε ο καθένας παρατηρώντας το προφίλ του.
-

3. Ο Γιώργος δεν πρέπει να πει σε κανέναν ότι κάποιος παραβίασε τον λογαριασμό του, γιατί δεν πρέπει να διαρρεύσει το ζήτημα υγείας, το οποίο αποτελεί ευαίσθητο δεδομένο υγείας κάποιου μέλους της οικογένειάς του.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ο Γιώργος πρέπει οπωσδήποτε να απευθυνθεί σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεται. Πρέπει κάποιος να τον βοηθήσει να δηλώσει την παραβίαση του λογαριασμού του και να ζητήσει βοήθεια από την Αρμόδια Αρχή, ώστε να βρεθεί ο κακόβουλος, ο οποίος μπορεί να γίνει επικίνδυνος και για άλλους.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ο Γιώργος πρέπει οπωσδήποτε να απευθυνθεί σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεται. Πρέπει κάποιος να τον βοηθήσει να δηλώσει την παραβίαση του λογαριασμού του και να ζητήσει βοήθεια από την Αρμόδια Αρχή, ώστε να βρεθεί ο κακόβουλος, ο οποίος μπορεί να γίνει επικίνδυνος και για άλλους.

3.6 Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΚΑΠΟΙΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ

Ένα έφηβο αγόρι δέχεται μήνυμα στο Messenger. Ποιός είναι αυτός; Δεν είναι στη λίστα των φίλων μου. Αποφασίζει να του απαντήσει και να μάθει πληροφορίες για αυτόν. Από την περιγραφή του, του κεντρίζει το ενδιαφέρον και του φαίνεται συμπαθητικό άτομο.

Έχοντας κερδίσει την εμπιστοσύνη του, ο άγνωστος μπορεί πλέον να μάθει προσωπικές πληροφορίες του, όπως: τη διεύθυνση, το τηλέφωνο, διάφορες καθημερινές συνήθειες, τον κοινωνικό του κύκλο και φωτογραφίες του. Αν δεν είναι πολύ προσεχτικός, τότε ο άγνωστος μπορεί να του αποσπάσει ακόμα και προσωπικούς κωδικούς. Για παράδειγμα, τον κωδικό του στο Facebook ή στο λογαριασμό του e-mail του.

Κι αν τελικά το άτομο αυτό δεν είναι τόσο καλό όσο φαίνεται; Κι αν έχει κακόβουλες προθέσεις; Τι κακό μπορεί να κάνει με αυτή την πληροφορία που ο ίδιος του έδωσες;

3.6.1 Ερωτήσεις

1. Σε ποιες ενέργειες μπορεί να προβεί ένα κακόβουλο άτομο, το οποίο θα σε προσεγγίσει στο Διαδίκτυο; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Να σε διαβάσει (εκθέτοντας φωτογραφίες σου ή άλλα προσωπικά σου δεδομένα σε μέρη ή άτομα που δεν θα ήθελες).
- Να προσπαθήσει να σε ξεγελάσει, π.χ. ζητώντας σου να τοποθετήσεις χρήματα σε κάποιο τραπεζικό λογαριασμό (επικαλούμενος κάποια έκτακτη ανάγκη).
- Να «υποκλέψει» την ταυτότητά σου (π.χ. να αποστέλλει e-mail με τον δικό σου λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, να χρησιμοποιεί το προφίλ στο Facebook προσποιούμενος εσένα, κλπ).
- Να παρενοχλεί εσένα ή τους φίλους σου.
- Να σε παρασύρει σε συνάντηση με σκοπό να σε εξαπατήσει ή να σου κάνει κακό.
- Όλα τα παραπάνω.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει: Όλα τα παραπάνω

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι ένα κακόβουλο άτομο μπορεί να προβεί σε όλες αυτές τις ενέργειες. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι πιθανές ενέργειες στις οποίες μπορεί να προβεί ένα κακόβουλο άτομο είναι όλες όσες περιγράφονται, δηλαδή:

- Να σε διαβάσει (εκθέτοντας φωτογραφίες σου ή άλλα προσωπικά σου δεδομένα σε μέρη ή άτομα που δεν θα ήθελες).
 - Να προσπαθήσει να σε ξεγελάσει, π.χ. ζητώντας σου να τοποθετήσεις χρήματα σε κάποιο τραπεζικό λογαριασμό (επικαλούμενος κάποια έκτακτη ανάγκη).
 - Να «υποκλέψει» την ταυτότητά σου (π.χ. να αποστέλλει e-mail με τον δικό σου λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, να χρησιμοποιεί το προφίλ στο Facebook προσποιούμενος εσένα, κλπ).
 - Να παρενοχλεί εσένα ή τους φίλους σου.
 - Να σε παρασύρει σε συνάντηση με σκοπό να σε εξαπατήσει ή να σου κάνει κακό.
-

2. Τι έπρεπε κατά τη γνώμη σας να κάνει ο πρωταγωνιστής της ιστορίας όταν έλαβε το μήνυμα; (Επίλεξε 1 απάντηση).

- Να απαντήσει στο μήνυμα, αλλά να μην αποδεχθεί το αίτημα φιλίας.
- Να διαγράψει το μήνυμα.
- Να αγνοήσει το μήνυμα.
- Να μην απαντήσει στο μήνυμα και να αλλάξει τις ρυθμίσεις του προφίλ του, ώστε να μην μπορούν όλοι να του στέλνουν μηνύματα.

Σωστή απάντηση: Να μην απαντήσει στο μήνυμα και να αλλάξει τις ρυθμίσεις του προφίλ του, ώστε να μην μπορούν όλοι να του στέλνουν μηνύματα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απαντάς σε μηνύματα αγνώστων. Επίσης, πρέπει να έχεις ρυθμίσει τα προφίλ σου στα κοινωνικά δίκτυα, ώστε να μην λαμβάνεις αιτήματα μηνυμάτων από άγνωστους χρήστες (Ρυθμίσεις στην ενότητα "Απόρρητο").

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ο πρωταγωνιστής της ιστορίας έπρεπε να μην απαντήσει στο μήνυμα και να αλλάξει τις ρυθμίσεις του προφίλ του, ώστε να μην μπορούν άγνωστοι χρήστες των κοινωνικών δικτύων να του στέλνουν μηνύματα (Ρυθμίσεις στην ενότητα "Απόρρητο").

3.7 Σενάριο: ΑΠΟΔΟΧΗ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ

Η Μαρία είναι νέος χρήστης του Facebook. Στο προφίλ της έχει ανεβάσει αρκετές φωτογραφίες της και έχει προσθέσει προσωπικές της πληροφορίες, όπως η ημερομηνία γέννησης. Μια μέρα αποδέχεται αίτημα φιλίας από κάποιον που δεν γνωρίζει, αλλά δεν δίνει ιδιαίτερη σημασία στο συμβάν. Την επόμενη μέρα δεν μπορεί να εισέλθει στο λογαριασμό της. Διαπιστώνει όμως πως κάποιος χρησιμοποιεί το προφίλ της προσποιούμενος ότι είναι η ίδια, συνομιλεί και στέλνει μηνύματα στους φίλους της.

Η Μαρία νιώθει πολύ τρομαγμένη και αναρωτιέται πώς έγινε η υποκλοπή του λογαριασμού της. Μήπως φταίει ότι το συνθηματικό που χρησιμοποιούσε ήταν η ημερομηνία γέννησής της; Μήπως δεν θα έπρεπε να κάνει «φίλους» άτομα που δεν γνωρίζει;

3.7.1 Ερωτήσεις

1. Από τα παρακάτω, τι θεωρείτε ότι θα έπρεπε οπωσδήποτε να είχε αποφύγει να κάνει η Μαρία; (Επιλέξτε μόνο μία απάντηση – την πιο σημαντική κατά τη γνώμη σας).
- Να έχει δημοσιεύσει στο Facebook προσωπικές της πληροφορίες, όπως η ημερομηνία γέννησής της.
 - Να αποδεχθεί αίτημα φιλίας από έναν άγνωστο.
 - Να «ανεβάζει» φωτογραφίες της στο Facebook.

Σωστή απάντηση: Να αποδεχθεί αίτημα φιλίας από έναν άγνωστο.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Πρέπει πάντα να γνωρίζουμε απόλυτα, πέραν πάσης αμφιβολίας, αυτούς με τους οποίους δικτυωνόμαστε. Θα μπορούσαν ενδεχομένως στη συγκεκριμένη περίπτωση να αποφευχθούν κάποιοι κίνδυνοι αν η Μαρία δεν είχε δημοσιεύσει προσωπικά της δεδομένα (όπως η ημερομηνία γέννησης) και είχε επιλέξει έναν πιο ασφαλή κωδικό πρόσβασης, ενώ ο κακόβουλος άγνωστος πιθανότατα διευκολύνθηκε από το γεγονός ότι είχε στη διάθεσή τους και φωτογραφίες της Μαρίας προκειμένου να την «υποδυθεί». αλλά σε κάθε περίπτωση, έχοντας στη λίστα φίλων μας αγνώστους οι οποίοι μπορεί κάλλιστα να μας έχουν ξεγελάσει για την ταυτότητά τους ή/και τις προθέσεις τους, υπάρχουν μόνιμοι κίνδυνοι ανά πάσα στιγμή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «Να έχει δημοσιεύσει...»: Αν και πραγματικά χρήζει μεγάλης προσοχής οποιαδήποτε δημοσίευση προσωπικών μας δεδομένων στο Διαδίκτυο, το πλέον κρίσιμο στοιχείο στην εν λόγω περίπτωση είναι ότι η Μαρία είχε στη λίστα φίλων της κάποιον που δεν τον γνωρίζει, και ο οποίος είναι κακόβουλος.

- Αν επιλεγεί «Να «ανεβάζει» φωτογραφίες της,,,:»: Ο κακόβουλος άγνωστος πιθανότατα διευκολύνθηκε από το γεγονός ότι είχε στη διάθεσή τους και φωτογραφίες της Μαρίας προκειμένου να την «υποδυθεί». Ωστόσο, το πλέον κρίσιμο στοιχείο στην εν λόγω περίπτωση είναι ότι η Μαρία είχε στη λίστα φίλων της κάποιον που δεν τον γνωρίζει, και ο οποίος είναι κακόβουλος.
-

2. Ποιές συνέπειες είχε η αποδοχή αιτήματος φιλίας από έναν άγνωστο στην ιστορία της Μαρίας; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Έκθεση του θιγόμενου μαθητή στα μάτια φίλων.
- Σωματική ακεραιότητα.
- Συναισθηματική/ψυχολογική πίεση
- Εκβιασμός
- Κλοπή ταυτότητας

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Έκθεση του θιγόμενου μαθητή στα μάτια φίλων.
- Συναισθηματική/ψυχολογική πίεση
- Κλοπή ταυτότητας

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πρέπει πάντα να γνωρίζουμε απόλυτα, πέραν πάσης αμφιβολίας, αυτούς με τους οποίους δικτυωνόμαστε. Έχοντας στη λίστα φίλων μας αγνώστους υπάρχουν μόνιμοι κίνδυνοι ανά πάσα στιγμή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι συνέπειες ήταν:

- Η κλοπή ταυτότητας.
- Η συναισθηματική και ψυχολογική πίεση.
- Η έκθεση της Μαρίας στα μάτια των φίλων της (ο άγνωστος συνομιλούσε μαζί τους προσποιούμενος ότι είναι η ίδια).

Πρέπει πάντα να γνωρίζουμε απόλυτα, πέραν πάσης αμφιβολίας, αυτούς με τους οποίους δικτυωνόμαστε. Έχοντας στη λίστα φίλων μας αγνώστους υπάρχουν μόνιμοι κίνδυνοι ανά πάσα στιγμή.

3.8 Σενάριο: ΚΑΚΟΒΟΥΛΟ ΑΤΟΜΟ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ

Η Μαρίνα είναι μαθήτρια Λυκείου. Στο Facebook έχει δηλώσει ότι της αρέσει να ακούει pop μουσική. Πολύ συχνά οι δημοσιεύσεις της εκφράζουν την συμπάθειά της προς έναν συγκεκριμένο τραγουδιστή. Συγκεκριμένα, ανεβάζει φωτογραφίες του και κάνει "like" σε αναρτήσεις που προέρχονται από το προφίλ του. Η Μαρίνα έχει παρακολουθήσει πολλές συναυλίες που έχει διοργανώσει ο εν λόγω τραγουδιστής, ενώ έχει πάει και σε πολλές ζωντανές εμφανίσεις του σε διάφορες μουσικές σκηνές και μπαρ, κάνοντας αντίστοιχες αναρτήσεις στον λογαριασμό της.

Η Μαρίνα ποστάρει στο Facebook ότι το ερχόμενο Σάββατο το βράδυ, μαζί με τις φίλες της, σκοπεύουν να πάνε σε μια ζωντανή εμφάνιση που θα πραγματοποιήσει αυτός ο τραγουδιστής στο κέντρο της πόλης.

Η Μαρίνα έχει ένα μεγάλο αριθμό «φίλων» στο Facebook, συμπεριλαμβανομένων ατόμων που δεν γνωρίζει πραγματικά. Μερικά από αυτά τα προφίλ είναι ψεύτικα. Η Μαρίνα δεν δίνει ιδιαίτερη σημασία όταν αποδέχεται αιτήματα φιλίας. Ανάμεσα στους «φίλους» της στο Facebook, υπάρχει ένα άτομο αρκετά μεγαλύτερό της, το οποίο δεν το γνωρίζει και συνεχώς αναζητά ευκαιρία να την προσεγγίσει. Αυτό το άτομο, βλέποντας την ανάρτηση της Μαρίνας για τη συναυλία, θεωρεί ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να την προσεγγίσει για κακόβουλους σκοπούς. Η Μαρίνα δεν το γνωρίζει, αλλά βρίσκεται σε κίνδυνο.

3.8.1 Ερωτήσεις

1. Στο σενάριο που είδαμε, οι αναρτήσεις της Μαρίνας έχουν κάποια επίπτωση στην προσωπική της ζωή θέτοντας την σε κάποιο πιθανό κίνδυνο. Τι θα έπρεπε πρωτίστως να είχε προσέξει η Μαρίνα για να μη συμβεί αυτό; (Επιλέξτε μία απάντηση, την πιο σημαντική κατά τη γνώμη σας).

- Να μην διατηρεί «ανοιχτό» προφίλ στο Facebook.
- Να είναι προσεκτική όσον αφορά ποια πρόσωπα δέχεται ως «φίλους» στο Facebook.
- Να δημοσιεύσει στο Facebook το μέρος που θα βρίσκεται μια συγκεκριμένη μέρα και ώρα.

Σωστή απάντηση: Να είναι προσεκτική όσον αφορά ποια πρόσωπα δέχεται ως «φίλους» στο Facebook.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Θα πρέπει να είμαστε εξαιρετικά προσεκτικοί όσον αφορά τα πρόσωπα που δεχόμαστε ως «φίλους» στο Facebook. Άτομα τα οποία δεν τα γνωρίζουμε δεν θα πρέπει να τα κάνουμε δεκτά καθώς δεν γνωρίζουμε τους πραγματικούς τους σκοπούς. Επίσης, σημειώνεται ότι κάποια από αυτά τα πρόσωπα ενδεχομένως να διατηρούν ψεύτικα προφίλ. Για να αναγνωρίσετε ένα ψεύτικο προφίλ στο Facebook υπάρχουν διάφοροι τρόποι μεταξύ των οποίων να ελέγξετε αν το προφίλ έχει περιορισμένη δραστηριότητα, λίγους φίλους, λίγες αναρτήσεις, ή αν δεν υπάρχουν σχόλια ή αντιδράσεις στις αναρτήσεις.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «Να μην διατηρεί...»: Παρόλο που δεν πρέπει να έχουμε πραγματικά δημόσια προσβάσιμα προφίλ, πρέπει να είμαστε εξαιρετικά προσεκτικοί όσον αφορά σε ποιον επιτρέπουμε να δει κάθε ανάρτησή μας. Επίσης, πριν κάνουμε κάθε ανάρτηση, πρέπει να σκεφτόμαστε ποιες πληροφορίες αποκαλύπτουμε και πώς αυτές μπορεί κάποιος να τις εκμεταλλευτεί προκειμένου να ικανοποιήσει τους επιβλαβείς του σκοπούς. Σημειώνεται ότι δεν έχουν όλοι οι άνθρωποι αγαθούς σκοπούς.
- Αν επιλεγεί «Να δημοσιεύσει στο...»: Αν και πραγματικά χρήζει μεγάλης προσοχής οποιαδήποτε δήλωσή μας στο κοινωνικό δίκτυο «αποκαλύπτει» πού θα βρισκόμαστε, το πλέον κρίσιμο στοιχείο στην εν λόγω περίπτωση είναι ότι η Μαρίνα είχε στη λίστα φίλων της κάποιον που δεν τον γνωρίζει, και ο οποίος είναι κακόβουλος. Εξ αυτού άλλωστε καθίσταται ιδιαίτερα επικίνδυνο το ότι αποκάλυψε πού θα βρίσκεται.

2. Ποιους κινδύνους είχε η αποδοχή αιτήματος φιλίας από έναν άγνωστο στην ιστορία της Μαρίνας; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Σωματική ακεραιότητα
- Συναισθηματική/ψυχολογική βία
- Εκφοβισμός
- Κλοπή ταυτότητας

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Σωματική ακεραιότητα

- Συναισθηματική/ψυχολογική βία
- Εκφοβισμός

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πρέπει πάντα να γνωρίζουμε απόλυτα, πέραν πάσης αμφιβολίας, αυτούς με τους οποίους δικτυωνόμαστε. Έχοντας στη λίστα φίλων μας αγνώστους υπάρχουν μόνιμοι κίνδυνοι ανά πάσα στιγμή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι κίνδυνοι είναι:

- Η σωματική ακεραιότητα.
- Η συναισθηματική και ψυχολογική βία.
- Ο εκφοβισμός.

Πρέπει πάντα να γνωρίζουμε απόλυτα, πέραν πάσης αμφιβολίας, αυτούς με τους οποίους δικτυωνόμαστε. Έχοντας στη λίστα φίλων μας αγνώστους υπάρχουν μόνιμοι κίνδυνοι ανά πάσα στιγμή.

3. Πρέπει να περιορίζουμε την «ορατότητα» του περιεχομένου του προφίλ μας στους διαδικτυακούς μας «φίλους» ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχουμε σε καθέναν από αυτούς.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Όπως και στην πραγματική ζωή, έτσι και στο Facebook, με κάθε άτομο που έχουμε δεχθεί ως «φίλο», δεν υπάρχει το ίδιο επίπεδο εμπιστοσύνης. Συνεπώς, δεν πρέπει να αποκαλύπτουμε τις ίδιες πληροφορίες σε όλους. Υπάρχουν κάποια πρόσωπα τα οποία γνωρίζουμε και εμπιστευόμαστε πραγματικά, και μπορούμε να τους επιτρέπουμε να δουν τις αναρτήσεις μας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Όχι, δεν πρέπει να αποκαλύπτουμε τις ίδιες πληροφορίες σε όλους. Όπως και στην πραγματική ζωή, έτσι και στο Facebook, κάθε άτομο που έχουμε δεχθεί ως «φίλο» δεν έχει το ίδιο επίπεδο εμπιστοσύνης. Υπάρχουν κάποια πρόσωπα τα οποία γνωρίζουμε και εμπιστευόμαστε πραγματικά, και μπορούμε να τους επιτρέπουμε να δουν τις αναρτήσεις μας. Ειδικότερα, η ορατότητα των αναρτήσεών μας εξαρτάται από το επίπεδο εμπιστοσύνης που έχουμε σε κάθε «φίλο» μας.

4 Σταθμός Παιχνιδιού: INSTATOK

4.1 Σενάριο: ΣΠΕΙΡΑ ΔΙΑΡΡΗΚΤΩΝ

Η Σοφία ταξιδεύει για να κάνει διακοπές στην Ευρώπη! Κατά τη διάρκεια των διακοπών της βγάζει συνεχώς φωτογραφίες και διαφημίζει στο Instagram ότι θα λείπει ολόκληρο τον Ιούλιο στην Ευρώπη. Σε αυτά τα μηνύματα δεν φαίνεται τίποτα το ανησυχητικό και το απειλητικό, όμως τα μηνύματα δεν τα βλέπουν μόνοι οι φίλοι της Σοφίας. Τα βλέπουν και άγνωστοι οι οποίοι δεν σκέφτονται καλοπροαίρετα. Πάμε να δούμε ποιες πληροφορίες έχει κοινοποιήσει με αυτά τα σχόλια η Σοφία.

- Προβολή Προσωπικών δεδομένων:
 - Πληροφορίες τοποθεσίας διακοπών.
 - Δεδομένα εικόνας (προσώπων).
 - Πληροφορίες για ύπαρξη εξοχικού σπιτιού.
 - Πληροφορίες ότι το σπίτι δεν θα το επισκεφτεί κανείς για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Μια σπείρα διαρρηκτών παρακολουθεί τις αναρτήσεις της Σοφίας και καταφέρνει να εντοπίσει και την ακριβή διεύθυνση του εξοχικού της από μία περσινή της ανάρτηση, στην οποία είχε ανεβάσει φωτογραφίες από το εξοχικό με πληροφορίες τοποθεσίας. Η σπείρα λοιπόν, θέτει ως στόχο τη διάρρηξη της ερημικής εξοχικής κατοικίας της, γνωρίζοντας ότι δεν κατοικείται και ότι βρίσκεται σε ένα αραιοκατοικημένο σημείο.

Η Αστυνομία σε συνεργασία με τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος παρακολουθούσε εδώ και πολύ καιρό τη συγκεκριμένη σπείρα διαρρηκτών. Έτσι την ημέρα που προγραμματίσαν να κάνουν διάρρηξη στο εξοχικό της Σοφίας τους παρακολούθησαν και τους έπιασαν επ' αυτοφώρω.

Στη συνέχεια η Αστυνομία ενημέρωσε τους γονείς της Σοφίας για το συμβάν και τους εξήγησαν τον τρόπο που δρούσε η σπείρα. Οι γονείς της Σοφίας πληροφόρησαν την Σοφία για το περιστατικό αυτό και της εξήγησαν ότι πρέπει να είναι πιο προσεκτική με αυτά που ανεβάζει στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης.

4.1.1 Ερωτήσεις

1. Ποιά προσωπικά δεδομένα δημοσίευσε η Σοφία στο Instagram με τις φωτογραφίες και τα βίντεο από τις διακοπές της;

- Πληροφορίες τοποθεσίας διακοπών
- Συναισθηματικό προφίλ
- Δεδομένα εικόνας (προσώπων)
- Ημερομηνία γέννησης
- Ενδιαφέροντα/ Προτιμήσεις

Σωστή απάντηση: Πληροφορίες τοποθεσίας διακοπών και δεδομένα εικόνας (προσώπων)

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η Σοφία αποκάλυψε δεδομένα εικόνας και πληροφορίες τοποθεσίας διακοπών (έδειχνε βίντεο και φωτογραφίες από τα μέρη που επισκέφτηκε και απαντούσε στα σχόλια για το που ακριβώς βρισκόταν).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η Σοφία αποκάλυψε δεδομένα εικόνας και πληροφορίες τοποθεσίας διακοπών (έδειχνε βίντεο και φωτογραφίες από τα μέρη που επισκέφτηκε και απαντούσε στα σχόλια για το που ακριβώς βρισκόταν).

2. Ποιος ήταν, στο συγκεκριμένο σενάριο, ο κύριος κίνδυνος των δημοσιεύσεων της Σοφίας στο Instagram;
- Φθόνος από φίλους και γνωστούς
 - Διευκόλυνση παράνομης ενέργειας για διάρρηξη/κλοπή.
 - Εκφοβισμός
 - Κλοπή ταυτότητας

Σωστή απάντηση: Διευκόλυνση παράνομης ενέργειας για διάρρηξη/κλοπή.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Οι δημοσιεύσεις της Σοφίας είχαν ως κύριο κίνδυνο τη διευκόλυνση διάρρηξης. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί με ό,τι δημοσιεύουμε στο Διαδίκτυο. Όσα δημοσιεύουμε μπορεί να χρησιμοποιηθούν από άτομα που δεν θέλουμε ή δεν γνωρίζουμε και με τρόπο τον οποίο να θέσουμε τον εαυτό μας ή άλλους σε κίνδυνο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι δημοσιεύσεις της Σοφίας είχαν στο συγκεκριμένο σενάριο ως κύριο κίνδυνο τη διευκόλυνση διάρρηξης. Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί με ό,τι δημοσιεύουμε στο Διαδίκτυο. Όσα δημοσιεύουμε μπορεί να χρησιμοποιηθούν από γνωστούς ή αγνώστους με τρόπο το οποίο να θέσουμε τον εαυτό μας ή άλλους σε κίνδυνο.

3. Άσκηση Αντιστοίχισης Δημοσίευσης - Κινδύνου

Αντιστοιχίστε τα δημοσιευμένα στοιχεία σε κοινωνικά δίκτυα με τους κινδύνους:

Διεύθυνση κατοικίας → Πληροφορία που μπορεί να επιφέρει κίνδυνο για παρακολούθηση από κακόβουλους τρίτους, για τη σωματική ακεραιότητα, για κλοπή/διάρρηξη, για να προκληθεί αίσθημα φόβου.

Αριθμός τηλεφώνου → Πληροφορία που μπορεί να επιφέρει κίνδυνο διαρκών ενοχλήσεων, παρενόχλησης, ψυχολογικής πίεσης/εκβιασμού κτλ.

Το πρόγραμμα της ημέρας → Πληροφορία που μπορεί να επιφέρει κίνδυνο για παρακολούθηση από κακόβουλους τρίτους, για τη σωματική ακεραιότητα, για ψυχολογικό εκβιασμό, για να προκληθεί αίσθημα φόβου.

Κωδικός πρόσβασης (ή πληροφορίες που επιτρέπουν να τον μαντέψει κανείς) → Πληροφορία που μπορεί να επιτρέψει σε κακόβουλο τρίτο να αποκτήσει πρόσβαση σε πολύ προσωπικά μας δεδομένα τα οποία δεν τα έχουμε μοιραστεί. Μπορεί να οδηγήσει σε υποκλοπή ταυτότητας, σε υποκλοπή προσωπικών δεδομένων που τα προστατεύουμε και δεν τα διαμοιράζουμε στο Διαδίκτυο, υποκλοπή δεδομένων δικών μας προσώπων, σε εκφοβισμό, σε αρνητική έκθεσή μας στον στενό ή/και ευρύτερο κύκλο κ.α.

Σωστή απάντηση: Η παραπάνω αντιστοίχιση.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Αντιστοιχίστε σωστά όλα τα δημοσιευμένα προσωπικά δεδομένα με τους πιθανούς κινδύνους.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

Η δημοσίευση του κωδικού πρόσβασης μπορεί να οδηγήσει σε κλοπή ταυτότητας, σε υποκλοπή προσωπικών δεδομένων, σε εκφοβισμό, σε αρνητική έκθεσή μας στον στενό ή/και ευρύτερο κύκλο κ.α.

Η δημοσίευση της διεύθυνσης κατοικίας μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα: την παρακολούθηση από κακόβουλους τρίτους, τον κίνδυνο για τη σωματική ακεραιότητα, κλοπή/διάρρηξη και διαρκή αίσθημα φόβου.

Η δημοσίευση του αριθμού τηλεφώνου μπορεί να οδηγήσει σε διαρκείς ενοχλήσεις, παρενόχληση, ψυχολογική πίεση/εκβιασμό.

Η δημοσίευση του καθημερινού προγράμματος μπορεί να επιφέρει κίνδυνο για παρακολούθηση από κακόβουλους τρίτους, για τη σωματική ακεραιότητα, για ψυχολογικό εκβιασμό και ένα διαρκές αίσθημα φόβου.

4.2 Σενάριο: ΥΠΟΚΛΟΠΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Η Ευγενία είναι 15 χρονών. Χρησιμοποιεί πολλά κοινωνικά δίκτυα: Facebook, Instagram, Tik Tok. Στα προφίλ της, τα οποία είναι δημόσια, κάνει συχνές αναρτήσεις φωτογραφιών και σχόλιων από την καθημερινότητά της. Όποιος επισκεφτεί το προφίλ της, βλέπει προσωπικά της δεδομένα, όπως ο τόπος γέννησης, ο τόπος κατοικίας και η ημερομηνία γέννησης.

Κάποια ημέρα μαθαίνει από μια παρέα φίλων της ότι εμφανίζεται και ένα άλλο προφίλ στο Instagram που είναι πανομοιότυπο με το δικό της σε σημείο που να θεωρήσει κάποιος ότι ανήκει σε εκείνη. Έχει το όνομα "EugeniaB" και έχει πολλές φωτογραφίες της. Πράγματι, οι φίλοι της θεώρησαν ότι είναι όντως δικό της και έτσι ακολούθησαν και το δεύτερο προφίλ.

Μια φίλη της, η Μαρία, προβληματίστηκε γιατί, μέσα από τον δεύτερο αυτό λογαριασμό, η Ευγενία φαίνεται να τη ρώτησε, μέσω chat, κάποιες πολύ προσωπικές ερωτήσεις. Επίσης, της ζήτησε κάποιες φωτογραφίες διακοπών από την παραλία. Έτσι η Μαρία «κατάλαβε» ότι κάτι δεν πάει καλά από τη συνομιλία που είχε με την υποτιθέμενη Ευγενία.

Η Μαρία ζήτησε από την Ευγενία να συναντηθούν. Της είπε για τον δεύτερο λογαριασμό και της έδειξε τα μηνύματα που υποτίθεται πως της έστειλε εκείνη. Η Ευγενία σκέφτεται πόσα πράγματα έχει προβάλει δημόσια. Πόσα προσωπικά της δεδομένα: Δεδομένα εικόνας, ονοματεπώνυμο, τόπο γέννησης, τόπο κατοικίας, ημερομηνία γέννησης, δεδομένα προσωπικής ζωής (φίλοι, αναρτήσεις, likes - προτιμήσεις).

4.2.1 Ερωτήσεις

1. Πώς θα μπορούσε, κατά το δυνατόν, να προστατευτεί η Ευγενία, για τον συγκεκριμένο κίνδυνο υποκλοπής ταυτότητας που περιγράφεται στο σενάριο αυτό; Επίλεξε την πιο σωστή, κατά τη γνώμη σου, απάντηση.
 - Επιλέγοντας ασφαλείς, μη προβλέψιμους, κωδικούς πρόσβασης, στα διάφορα κοινωνικά δίκτυα. (Ανατροφοδότηση: Παρόλο που είναι απολύτως απαραίτητο να επιλέγει κανείς ασφαλείς κωδικούς πρόσβασης (διαφορετικά μεγεθύνονται οι κίνδυνοι υποκλοπής ταυτότητας γενικά), εν τούτοις μπορεί κάποιος κακόβουλος να δημιουργήσει ψεύτικο προφίλ υποδύμενος την Ευγενία ακόμα και χωρίς να γνωρίζει τον κωδικό της - ιδίως αν τη γνωρίζει ή αν έχει πρόσβαση σε πολλά δεδομένα της που η ίδια δημοσιοποιεί.)
 - Προσαρμόζοντας τις ρυθμίσεις του προφίλ της ώστε να έχουν πρόσβαση μόνο φίλοι της, αλλά και φίλοι φίλων της (να μην είναι το προφίλ της δημόσιο). (Ανατροφοδότηση: Το να μην είναι δημόσιο το προφίλ είναι πράγματι απαραίτητο να γίνει- διαφορετικά μεγεθύνονται οι κίνδυνοι υποκλοπής ταυτότητας, όπως αυτός που περιγράφεται στο

σενάριο - αλλά παραμένουν κίνδυνοι από τη στιγμή που έχουν πρόσβαση στο προφίλ μας άτομα για τα οποία δεν ξέρουμε τίποτα για αυτά – όπως είναι οι φίλοι των φίλων μας.)

- Ελαχιστοποιώντας σε μεγάλο βαθμό τις πληροφορίες που δημοσιεύει στα κοινωνικά δίκτυα-τόσο ως προς το τι πληροφορίες δημοσιεύει (π.χ. όχι αναρτήσεις υπέρμετρα πολλών φωτογραφιών) όσο και ως προς ποιοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτές .
(Ανατροφοδότηση: Πράγματι, το καλύτερο που μπορεί να κάνει κανείς είναι να μην επιτρέπει σε αγνώστους να έχουν πρόσβαση στο προφίλ του (μέσω των κατάλληλων ρυθμίσεων και με προσεχτική επιλογή φίλων), καθώς επίσης και να μην αναρτά γενικώς υπέρμετρα προσωπική πληροφορία. Πάντως, πρέπει να σημειωθεί ότι ο ως άνω κίνδυνος δημιουργίας ψεύτικου προφίλ δεν μπορεί να εξαλειφθεί ποτέ πλήρως: ακόμα και αν κάποιος δεν έχει κανέναν λογαριασμό σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο, κακόβουλα άτομα του ευρύτερου κοινωνικού του περιβάλλοντος θεωρητικά μπορούν να δημιουργήσουν λογαριασμό υποδυόμενοι αυτόν. Ωστόσο, όσο λιγότερα προσωπικά δεδομένα του ατόμου είναι γενικώς διαθέσιμα online (ιδίως ηλεκτρονικά), τόσο πιο δύσκολη είναι η αποτελεσματική δημιουργία ενός τέτοιου ψεύτικου προφίλ.)

Σωστή απάντηση: Ελαχιστοποιώντας σε μεγάλο βαθμό ...

2. Από τη στιγμή που βλέπουμε μία φωτογραφία και ένα πλήρες ονοματεπώνυμο στα στοιχεία προφίλ του Instagram, γνωρίζουμε ότι το εν λόγω προφίλ αντιστοιχεί στο άτομο αυτό.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Πράγματι μπορεί οποιοσδήποτε να έχει μία φωτογραφία τρίτου προσώπου και, είτε επινοώντας ένα ονοματεπώνυμο, είτε γνωρίζοντας το πραγματικό ονοματεπώνυμο του προσώπου για το οποίο κατέχει τη φωτογραφία, να δημιουργήσει ένα ψεύτικο προφίλ.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Μπορεί οποιοσδήποτε να έχει μία φωτογραφία τρίτου προσώπου και, είτε επινοώντας ένα ονοματεπώνυμο, είτε γνωρίζοντας το πραγματικό ονοματεπώνυμο του προσώπου για το οποίο κατέχει τη φωτογραφία, να δημιουργήσει ένα ψεύτικο προφίλ.

3. Όσο πιο πολλά και διαφορετικά κοινωνικά δίκτυα αξιοποιεί κανείς, διαμοιράζοντας διάφορα προσωπικά δεδομένα σε αυτά, τόσο πιο εύκολο είναι για έναν κακόβουλο να δημιουργήσει ένα ψεύτικο προφίλ σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο υποδυόμενος εμάς.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Γενικότερα, η διάχυση προσωπικών δεδομένων ακόμα και αν γίνεται από διαφορετικές πλατφόρμες (π.χ. από διαφορετικά κοινωνικά δίκτυα) βοηθάει τους κακόβουλους χρήστες στο να συλλέξουν δεδομένα τέτοια που να επιτρέπουν τη δημιουργία ψεύτικου λογαριασμού που να μοιάζει με αληθινό.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Γενικότερα, η διάχυση προσωπικών δεδομένων ακόμα και αν γίνεται από διαφορετικές πλατφόρμες (π.χ. από διαφορετικά κοινωνικά δίκτυα) βοηθάει τους κακόβουλους χρήστες στο να συλλέξουν δεδομένα τέτοια που να επιτρέπουν τη δημιουργία ψεύτικου λογαριασμού που να μοιάζει με αληθινό.

4.3 Σενάριο: ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

Η Ισμήνη χρησιμοποιεί συχνά το Instagram και έχει πολλούς ακόλουθους (followers). Ανεβάζει πολλές φωτογραφίες από στιγμιότυπα της καθημερινότητάς της (φωτογραφίες από τα ταξίδια της, το σκυλάκι της και τα αγαπημένα της γεύματα).

Μια μέρα, η Ισμήνη έλαβε ένα μήνυμα στο Instagram από έναν άγνωστο λογαριασμό. Έχοντας περιέργεια, το άνοιξε και είδε ότι το μήνυμα διαφήμιζε έναν ιστότοπο μίας εταιρείας με όνομα «PhotoImprove». Διάβασε στη σελίδα ότι η εταιρεία αυτή διαθέτει ειδικά φίλτρα για πιο εντυπωσιακές φωτογραφίες. Μάλιστα, παρείχε για διαφημιστικούς λόγους δωρεάν χρήση των φίλτρων για 10 φωτογραφίες. Η Ισμήνη ενθουσιάστηκε με την ιδέα! Η Ισμήνη τότε έκανε κλικ στο link προς τον συγκεκριμένο ιστότοπο. Μεταφέρθηκε σε ένα περιβάλλον με το λογότυπο της «PhotoImprove», στο οποίο της ζητήθηκε να εισάγει το όνομα και τον κωδικό πρόσβασης του λογαριασμού της στο Instagram. Όταν εισήγαγε τα στοιχεία πρόσβασής που ζητήθηκαν, δυστυχώς διαπίστωσε ότι δεν συνέβη απολύτως τίποτα. Ούτε φίλτρα της προσφέρθηκαν, ούτε παρατήρησε αμέσως κάτι άλλο. Σκέφτηκε ότι μπορεί η προσφορά των 10 φωτογραφιών να μην ίσχυε πια. Συνέχισε να δημοσιεύει φωτογραφίες κανονικά. Ωστόσο, μετά από λίγες μέρες, υπήρξε μία άσχημη τροπή. Όλοι οι followers της Κατερίνας άρχισαν να λαμβάνουν μηνύματα από τον λογαριασμό της, τα οποία δεν είχε στείλει η ίδια και περιείχαν συνδέσμους προς διάφορους «ύποπτους» ιστότοπους.

Δεν μπορούσε να καταλάβει τι έχει συμβεί, ώσπου θυμήθηκε ότι είχε εισάγει τα στοιχεία πρόσβασής της σε εκείνη την ιστοσελίδα που υποτίθεται ότι θα της πρόσφερε φίλτρα και ότι όλα ξεκίνησαν μετά από αυτό....

Οι followers της Ισμήνης έπαψαν να την ακολουθούν. Κάποιοι μάλιστα της έριξαν φταιξίμο για τα μηνύματα αυτά. Επίσης, η Ισμήνη άρχισε και η ίδια να γίνεται αποδέκτης πολλών τέτοιων μηνυμάτων με καταπιεστικούς ρυθμούς, τόσο στο Instatok, όσο και στο ηλεκτρονικό της ταχυδρομείο, αλλά και στο κινητό της τηλέφωνο (η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και το κινητό της τηλέφωνο ήταν καταγεγραμμένα στο προφίλ της στο Instatok).

4.3.1 Ερωτήσεις

1. Τι από τα παρακάτω πιστεύετε ότι συνέβη στην περίπτωση της Ισμήνης και απέκτησαν κακόβουλοι τρίτοι πρόσβαση και έλεγχο στο προφίλ της στο Instatok?
 - Οι κεντρικοί servers του Instatok υπέστησαν επίθεση ασφαλείας.
 - Οι κακόβουλοι χρήστες μάντεψαν τον κωδικό πρόσβασης της Ισμήνης.
 - Η Ισμήνη εισήγαγε όνομα και κωδικό πρόσβασης σε ιστοσελίδα παραπλανητική που εξαπατεί χρήστες (phishing).
 - Η Ισμήνη δεν πρόσεχε ιδιαίτερα ποιοι ήταν οι ακόλουθοί της.

Σωστή απάντηση: Η Ισμήνη εισήγαγε όνομα και κωδικό πρόσβασης σε ιστοσελίδα παραπλανητική που εξαπατεί χρήστες (phishing).

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Η ιστοσελίδα ήταν προφανώς παραπλανητική (phishing) που αποσκοπούσε στην υποκλοπή δεδομένων της και στον έλεγχο του προφίλ της.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

A) Αν ο παίκτης επιλέξει «Οι κεντρικοί servers του Instagram υπέστησαν επίθεση ασφαλείας.»:

Δεν προκύπτει ότι έγινε κάποια επίθεση συνολικά στο Instagram. Διαφορετικά, θα είχαν επηρεαστεί και άλλοι χρήστες του. Η σωστή απάντηση είναι ότι η ιστοσελίδα ήταν προφανώς παραπλανητική (phishing) που αποσκοπούσε στην υποκλοπή δεδομένων της και στον έλεγχο του προφίλ της.

B) Αν ο παίκτης επιλέξει: «Οι κακόβουλοι χρήστες μάντεψαν τον κωδικό πρόσβασης της Ισμήνης.»:

Δεν προκύπτει ότι η Ισμήνη είχε έναν εύκολο προβλέψιμο κωδικό. Η ίδια τον εισήγαγε σε μία ιστοσελίδα που την παραπλάνησε. Ακόμα και αν είχε επιλέξει ασφαλή κωδικό, η ενέργειά της αυτή θα είχε τις ίδιες συνέπειες.

C) Αν ο παίκτης επιλέξει: «Η Ισμήνη δεν πρόσεχε ιδιαίτερα ποιοι ήταν οι ακόλουθοί της.»: Παρόλο που ένας ακόλουθος (follower) αν δεν τον γνωρίζουμε μπορεί να προκαλέσει κίνδυνο (π.χ. αν τον εμπιστευτούμε χωρίς να πρέπει), στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν προκύπτει ότι παραβιάστηκε ο λογαριασμός της Ισμήνης από ακόλουθο. Η σωστή απάντηση είναι ότι η ιστοσελίδα ήταν προφανώς παραπλανητική (phishing) που αποσκοπούσε στην υποκλοπή δεδομένων της και στον έλεγχο του προφίλ της.

2. Ποιοι ήταν οι κίνδυνοι των ενεργειών της Ισμήνης στην ιστορία που παρακολούθησες; (Επίλεξε περισσότερες από 1 απαντήσεις).

- Φθόνος από φίλους ή γνωστούς.
- Διαρροή προσωπικών δεδομένων σε άγνωστους κακόβουλους τρίτους (ό,τι περιέχεται σε ένα προφίλ χρήστη στο Instagram).
- Ψυχολογική πίεση/στρες.
- Υποκλοπή ταυτότητας (δυνατότητα πρόσβασης αλλά και διαχείριση του προφίλ χρήστη στο Instagram από τρίτους).
- Διάχυση κακόβουλου λογισμικού σε πολλούς άλλους χρήστες.
- Σωματική ακεραιότητα

Σωστές απαντήσεις:

- Διαρροή προσωπικών δεδομένων σε άγνωστους κακόβουλους τρίτους (ό,τι περιέχεται σε ένα προφίλ χρήστη στο Instagram).
- Ψυχολογική πίεση/στρες.
- Υποκλοπή ταυτότητας (δυνατότητα πρόσβασης αλλά και διαχείριση του προφίλ χρήστη στο Instagram από τρίτους).
- Διάχυση κακόβουλου λογισμικού σε πολλούς άλλους χρήστες.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι ενέργειες της Ισμήνης είχαν τους παρακάτω κινδύνους:

- Διαρροή προσωπικών δεδομένων σε άγνωστους κακόβουλους τρίτους.
- Υποκλοπή ταυτότητας.
- Διάχυση κακόβουλου λογισμικού σε πολλούς άλλους χρήστες.

- Ψυχολογική πίεση/στρες

4.4 Σενάριο: ΕΞΑΓΩΓΗ ΛΑΘΟΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Η Ελπίδα, μαθήτρια της Γ' Λυκείου, είναι καλεσμένη σε πάρτι που οργανώνει σπίτι του ο συμμαθητής της, Ορέστης. Περνάει πολύ καλά με πολύ χορό, ενώ πολλοί τη φωτογραφίζουν, της κάνουν «tag» σε φωτογραφίες, οι οποίες ανεβαίνουν στο Instagram. Κάποιες φωτογραφίες την αποτυπώνουν σε κατάσταση μεγάλης ευθυμίας-η Ελπίδα πάντως δεν είχε καταναλώσει καθόλου αλκοόλ και ήταν σε απόλυτα νηφάλια κατάσταση (κάποια φωτογραφικά «καρέ» ωστόσο οδηγούν σε παρερμηνείες).

Το επόμενο πρωί, βλέπει στο Instagram πολλά σχόλια θετικά από συμμαθητές/συμμαθήτριες για το πόσο ωραία πέρασαν. Ωστόσο, υπήρχαν κάποια σχόλια, από άτομα που δεν ήταν στο πάρτι, της μορφής «από ούισκι ή βότκα είναι αυτό που βλέπουμε;».

Όταν πηγαίνει στο σχολείο, μαθαίνει ότι ένας άλλος συμμαθητής της επέστρεψε σπίτι του σε άσχημη κατάσταση λόγω μεγάλης κατανάλωσης αλκοόλ. Υπήρξαν σχετικές συζητήσεις και επικοινωνίες γονέων του σχολείου για το θέμα, αντλώντας και πληροφορίες από τα κοινωνικά δίκτυα. Η Ελπίδα άκουσε ότι κάποιοι μεγαλύτεροι εξωσχολικοί είχαν φέρει πολλά μπουκάλια αλκοόλ, καθώς και ότι πολλοί συμμαθητές της κατανάλωσαν αλκοόλ, είτε σε μικρές ποσότητες είτε σε μεγάλες.

Παρόλο που η ίδια δεν κατανάλωσε αλκοόλ, συνειδητοποίησε ότι ακόμα και οι γονείς της, δυσκολεύονται να την πιστέψουν, από τη στιγμή που έχουν μάθει τι έγινε στο εν λόγω πάρτι. Επίσης, βλέποντας κάποιες δημοσιευμένες φωτογραφίες οδηγούνται σε μη ασφαλή συμπεράσματα.

4.4.1 Ερωτήσεις

1. Η ανάρτηση φωτογραφίας στο Instagram μίας ευχάριστης στιγμής μιας παρέας δεν εγείρει κανέναν σοβαρό κίνδυνο για τα εικονιζόμενα πρόσωπα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Παρόλο που σε κάποιες περιπτώσεις ενδέχεται πράγματι, τελικά, να μην προκληθεί κανένας κίνδυνος, εν τούτοις κάθε τέτοια ανάρτηση χρήζει μεγάλης προσοχής γιατί «απρόσμενοι» κίνδυνοι μπορεί να ανακύψουν. Για παράδειγμα, πρέπει να αναλογιστεί κανείς ποιοι θα έχουν πρόσβαση σε αυτήν τη φωτογραφία, ενώ κατά κανόνα πρέπει να συμφωνούν όλοι οι εικονιζόμενοι στην ανάρτησή της (μία απόφαση που ο κάθε εικονιζόμενος πρέπει επίσης να τη λάβει με μεγάλη προσοχή). Επιπλέον, μπορεί μία φωτογραφία να δημιουργήσει λάθος εντύπωση και να φέρει κάποιο άτομο σε δύσκολη θέση στη σχολική ή καθημερινή του ζωή, μπορεί να αποκαλύψει πληροφορίες που δεν θα ήθελε το άτομο να μαθευτούν (όπως το πού ακριβώς βρισκόταν σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα και με ποιους) κ.ά.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Παρόλο που σε κάποιες περιπτώσεις ενδέχεται πράγματι, τελικά, να μην προκληθεί κανένας κίνδυνος, εν τούτοις κάθε τέτοια ανάρτηση χρήζει μεγάλης προσοχής γιατί «απρόσμενοι» κίνδυνοι μπορεί να ανακύψουν. Για παράδειγμα, πρέπει να αναλογιστεί κανείς ποιοι θα έχουν πρόσβαση σε αυτήν τη φωτογραφία, ενώ κατά κανόνα πρέπει να συμφωνούν όλοι οι εικονιζόμενοι στην ανάρτησή της (μία απόφαση που ο κάθε εικονιζόμενος πρέπει επίσης να τη λάβει με μεγάλη προσοχή). Για παράδειγμα, μπορεί

μία φωτογραφία να δημιουργήσει λάθος εντύπωση και να φέρει κάποιο άτομο σε δύσκολη θέση στη σχολική ή καθημερινή του ζωή, μπορεί να αποκαλύψει πληροφορίες που δεν θα ήθελε το άτομο να μαθευτούν (όπως το πού ακριβώς βρισκόταν σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα και με ποιους) κ.ά.

2. Η ανάρτηση μιας φωτογραφίας στο Instagram μπορεί να οδηγήσει κάποιους που θα τη δουν σε εξαγωγή λάθος συμπερασμάτων.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Αυτό εξάλλου ισχύει και για την καθημερινή μας ζωή (όλοι μας λίγο ή πολύ έχουμε δει φωτογραφίες που οδηγούν σε λάθος συμπεράσματα) – πόσο μάλλον σε ένα κοινωνικό δίκτυο όπως το Instagram, όπου με κάποια, ενδεχομένως άδικα, σχόλια που ίσως υπάρξουν σε φωτογραφίες μεγαλώνει η πιθανότητα να δημιουργηθούν λανθασμένες εντυπώσεις σε όσους βλέπουν τις φωτογραφίες.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αυτό εξάλλου ισχύει και για την καθημερινή μας ζωή (όλοι μας λίγο ή πολύ έχουμε δει φωτογραφίες που οδηγούν σε λάθος συμπεράσματα) – πόσο μάλλον σε ένα κοινωνικό δίκτυο όπου με κάποια, ενδεχομένως άδικα, σχόλια που ίσως υπάρξουν σε φωτογραφίες μεγαλώνει η πιθανότητα να δημιουργηθούν λανθασμένες εντυπώσεις σε όσους βλέπουν τις φωτογραφίες.

3. Εάν διατηρούμε λογαριασμό σε κοινωνικό δίκτυο στον οποίο δεν έχουμε, στις επαφές μας (φίλους), άλλα άτομα του σχολείου πέραν κάποιων φίλων συμμαθητών μας, τότε λοιπά πρόσωπα του σχολείου (π.χ. καθηγητές) δεν μπορούν να μάθουν τις αναρτήσεις μας στο κοινωνικό αυτό δίκτυο.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Μία οποιαδήποτε ανάρτησή μας μπορεί τελικά να φτάσει στα χέρια οποιουδήποτε μέσω άλλων προσώπων (π.χ. θα μπορούσε ένας συμμαθητής μας που είναι στη λίστα φίλων μας να επιδείξει ή και να στείλει μία φωτογραφία που αναρτήσαμε σε άλλον συμμαθητή, αυτός με τη σειρά του αλλού κτλ. και έτσι, σε αυτήν την «αλυσίδα» ατόμων, να λάβει γνώση ακόμα και κάποιος καθηγητής του σχολείου).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Μία οποιαδήποτε ανάρτησή μας μπορεί τελικά να φτάσει στα χέρια οποιουδήποτε μέσω άλλων προσώπων (π.χ. θα μπορούσε ένας συμμαθητής μας που είναι στη λίστα φίλων μας να επιδείξει ή και να στείλει μία φωτογραφία που αναρτήσαμε σε άλλον συμμαθητή, αυτός με τη σειρά του αλλού κτλ. και έτσι, σε αυτήν την «αλυσίδα» ατόμων, να λάβει γνώση ακόμα και κάποιος καθηγητής του σχολείου).

4.5 Σενάριο: ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ – ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ

Η Ιωάννα είναι μαθήτριά της Γ' Λυκείου και λατρεύει τις φωτογραφίες. Οι γονείς της της έκαναν δώρο στα γενέθλιά της μια επαγγελματική φωτογραφική μηχανή. Πριν λίγες ημέρες επέστρεψαν από την πενήνθερη

εκδρομή. Η Ιωάννα τράβηξε τόσες πολλές φωτογραφίες! Κάθεται και τις κοιτάζει. Θέλει να επιλέξει τις καλύτερες, να τις περάσει στον υπολογιστή της και να τις ανεβάσει στο Instatok!

Κοιτώντας τις φωτογραφίες σκέφτεται: «*Η Ηλέκτρα εδώ είναι πολύ αστεία. Ο Κωνσταντίνος εδώ φαίνεται κάπως περίεργος. Τα ρούχα που φορούσε η Αναστασία σε αυτήν τη φωτογραφία δεν της πάνε και πολύ.*»

Η Ιωάννα έχει μπερδευτεί. Αναρωτιέται μήπως πρέπει να ρωτήσει τους φίλους της πριν ανεβάσει τις φωτογραφίες. Φοβάται μήπως κάποιος από τους φίλους της ενοχληθεί. Κάποιες φορές μπορεί να αναρτάς πληροφορίες για άλλα άτομα στο διαδίκτυο, όπως φωτογραφίες φίλων σου από εκδρομές και πάρτι ή βίντεο που τράβηξες με το κινητό σου. Θυμήσου ότι για να το κάνεις αυτό πρέπει οπωσδήποτε να έχεις πάρει προηγουμένως την έγκριση (ή αλλιώς τη συγκατάθεση) των ατόμων αυτών!

Για παράδειγμα για να προχωρήσεις στην ανάρτηση φωτογραφιών ή βίντεο στο προφίλ σου σε ένα κοινωνικό δίκτυο πρέπει να έχεις τη συγκατάθεση αυτών που απεικονίζονται! Δεν έχει σημασία το αν αναφέρεις και το όνομά τους με τη δημοσίευση των φωτογραφιών ή όχι: πρέπει πάντα να έχεις πάρει την έγκρισή τους.

Πρόσεξε ότι: Ακόμα και αν έχεις πάρει έγκριση τη στιγμή της δημοσίευσης, είσαι υποχρεωμένος να διαγράψεις κάθε φωτογραφία/βίντεο/πληροφορία για κάποιον, όταν αλλάξει γνώμη και στο ζητήσει.

4.5.1 Ερωτήσεις

1. Σε ποιες περιπτώσεις από τις παρακάτω ΔΕΝ απαιτείται να δώσεις τη συγκατάθεσή σου για να χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά σου δεδομένα;
 - Στην εφαρμογή που έχεις στο smartwatch που φοράς για το εάν θέλεις να είναι ορατή από τρίτους η καταγραφή των ενεργειών σου μέσα στην ημέρα.
(Ανατροφοδότηση αν την επιλέξει ο παίκτης: «Πρέπει να δώσεις τη συγκατάθεσή σου, γιατί αφορά δική σου επιλογή.»)
 - Στον διευθυντή του σχολείου για την αποστολή των βαθμών του τετραμήνου στους γονείς σου.
(Ανατροφοδότηση αν την επιλέξει ο παίκτης: «Σε αυτήν την περίπτωση δεν απαιτείται η συγκατάθεσή σου, γιατί είναι υποχρεωτικό από τον νόμο.»)
 - Σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης για να είναι εμφανής η ημερομηνία γέννησής σου.
(Ανατροφοδότηση αν την επιλέξει ο παίκτης: «Πρέπει να δώσεις τη συγκατάθεσή σου, γιατί αφορά δική σου επιλογή αν θα είναι εμφανής ή όχι.»)
 - Στη φίλη σου για να ανεβάσει στον λογαριασμό της σε κοινωνικό δίκτυο μία φωτογραφία που φαίνεστε και οι δύο από το πάρτι του Σαββάτου.
(Ανατροφοδότηση αν την επιλέξει ο παίκτης: «Πρέπει να δώσεις τη συγκατάθεσή σου, γιατί αφορά δική σου επιλογή.»)

Σωστή απάντηση: Στον διευθυντή του σχολείου για την αποστολή των βαθμών του τετραμήνου στους γονείς σου.

2. Αν έχεις μια φωτογραφία με την οποία απαθανάτισες ένα γεγονός, π.χ συναυλία, παρέλαση, αθλητική δραστηριότητα, και στην οποία εμφανίζονται πρόσωπα στο «φόντο» που δεν «φαίνονται» καθαρά, τότε μπορείς να την αναρτήσεις, χωρίς να ζητήσεις τη συγκατάθεσή τους.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ας μην είμαστε υπερβολικοί. Σε μία τέτοια περίπτωση μπορείς να αναρτήσεις τη φωτογραφία χωρίς συγκατάθεση, προσέχοντας πάντα το πού και το πώς.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ας μην είμαστε υπερβολικοί. Σε μία τέτοια περίπτωση μπορείς να αναρτήσεις τη φωτογραφία χωρίς συγκατάθεση, προσέχοντας πάντα το πού και το πώς.

3. Εάν διατηρούμε λογαριασμό σε κοινωνικό δίκτυο στο οποίο μας ακολουθούν μόνο οι συμμαθητές μας, μπορούμε να αναρτήσουμε μια φωτογραφία με κάποιους από αυτούς χωρίς να ζητήσουμε τη συγκατάθεσή τους.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πρέπει πάντα να έχουμε τη συγκατάθεση των ατόμων που απεικονίζονται σε μια φωτογραφία ή βίντεο πριν την αναρτήσουμε. Μία οποιαδήποτε ανάρτησή μας μπορεί τελικά να φτάσει στα χέρια οποιουδήποτε μέσω άλλων προσώπων (π.χ. θα μπορούσε ένας συμμαθητής μας που είναι στη λίστα φίλων μας να επιδείξει ή και να στείλει μία φωτογραφία που αναρτήσαμε σε κάποιον άλλο, αυτός με τη σειρά του αλλού κτλ. και έτσι, σε αυτήν την «αλυσίδα» ατόμων, να λάβει γνώση ακόμα και κάποιος που δεν τον γνωρίζουμε).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πρέπει πάντα να έχουμε τη συγκατάθεση των ατόμων που απεικονίζονται σε μια φωτογραφία ή βίντεο πριν την αναρτήσουμε. Μία οποιαδήποτε ανάρτησή μας μπορεί τελικά να φτάσει στα χέρια οποιουδήποτε μέσω άλλων προσώπων (π.χ. θα μπορούσε ένας συμμαθητής μας που είναι στη λίστα φίλων μας να επιδείξει ή και να στείλει μία φωτογραφία που αναρτήσαμε σε κάποιον άλλο, αυτός με τη σειρά του αλλού κτλ. και έτσι, σε αυτήν την «αλυσίδα» ατόμων, να λάβει γνώση ακόμα και κάποιος που δεν τον γνωρίζουμε).

4.6 Σενάριο: ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

Η Αρετή έχει χόμπυ τη φωτογραφία. Διατηρεί ένα ανοιχτό προφίλ στο Instatok, στο οποίο κάνει συχνές αναρτήσεις με καλλιτεχνικές φωτογραφίες. Μία ημέρα ανακαλύπτει μία από τις φωτογραφίες σε μία ρατσιστική ιστοσελίδα, με τίτλο «Νορβηγικές ομορφιές». Η Αρετή σαστίζει.

Στην ιστοσελίδα υπήρχαν φωτογραφίες από 122 κορίτσια και το κείμενο έγραφε: «Εικόνες για όσους αγαπούν την νορβηγική φυλή...». Πολλές από αυτές τις φωτογραφίες τις είχαν πάρει από το Instagram. Καμία όμως από τις κοπέλες δεν ήξερε κάτι για αυτό...

Πώς πιστεύετε πως νιώθει η Αρετή; Ποιά είναι τα λάθη που έκανε;

4.6.1 Ερωτήσεις

1. Με ποιον τρόπο θα μπορούσε η Αρετή να περιορίσει τον κίνδυνο που περιγράφεται στο σενάριο; (Επιλέξτε μόνο μία απάντηση, αυτή που θεωρείτε ως καλύτερη επιλογή για την Αρετή).
 - **«Ψάχνοντας» καθημερινά στο Διαδίκτυο για αναρτήσεις που την αφορούν (π.χ. αναζήτηση εικόνων της, του ονοματεπωνύμου της, του ονόματος του προφίλ της στο κοινωνικό δίκτυο Instagram κ.ά.**
(Ανατροφοδότηση: «Η σωστή απάντηση είναι: "Φροντίζοντας να έχει το προφίλ της στο κοινωνικό δίκτυο Instatok «κλειστό» (με πρόσβαση μόνο σε followers)".»)
 - **Φροντίζοντας να έχει το προφίλ της στο κοινωνικό δίκτυο «κλειστό» (με πρόσβαση μόνο σε followers).**
(Ανατροφοδότηση: «Ελέγχοντας ποιοι έχουν πρόσβαση στα δεδομένα μας (φωτογραφίες κτλ.) περιορίζουμε σημαντικά τον εν λόγω κίνδυνο. Σαφώς ο κίνδυνος ποτέ δεν εξαλείφεται τελείως (ιδίως αν δεν γνωρίζουμε αυτούς στους οποίους επιτρέπουμε να έχουν πρόσβαση στο προφίλ μας), αλλά σίγουρα περιορίζεται σημαντικά σε σχέση με το να καθιστούμε τα δεδομένα μας δημόσια προσβάσιμα από όλους ανεξαιρέτως.»)
 - **Έχοντας εγκατεστημένα αντιϊικά προγράμματα σε όλες τις συσκευές της.**
(Ανατροφοδότηση: «Η σωστή απάντηση είναι: "Φροντίζοντας να έχει το προφίλ της στο κοινωνικό δίκτυο Instagram «κλειστό» (με πρόσβαση μόνο σε followers)". Είναι πράγματι απαραίτητο να φροντίζουμε να μην εγκαθίσταται κακόβουλο λογισμικό στις συσκευές μας (αφού πολλά κακόβουλα λογισμικά αποσκοπούν στην υποκλοπή προσωπικών μας δεδομένων), αλλά κανένα αντιϊκό πρόγραμμα δεν μπορεί να μας προστατέψει αν καθιστούμε προσωπικά μας δεδομένα δημόσια προσβάσιμα από όλους.»)

Σωστή απάντηση: Φροντίζοντας να έχει το προφίλ της στο κοινωνικό δίκτυο Instagram «κλειστό» (με πρόσβαση μόνο σε followers).

2. Κάποιος έχει δημοσιεύσει μια φωτογραφία σου ή έχει αναρτήσει ένα instastory, στο οποίο απεικονίζεσαι, χωρίς να έχει πάρει την έγκρισή σου. Τι κάνεις;
 - Δεν κάνω τίποτα.
 - Έχω το δικαίωμα να ζητήσω από το άτομο να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση.

Σωστή απάντηση: Έχω το δικαίωμα να ζητήσω από το άτομο να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί το αίτημα σου, απευθύνεσαι άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πριν από τη δημοσίευση μιας φωτογραφίας ή ενός βίντεο που σε απεικονίζουν, θα πρέπει να πάρουν τη συγκατάθεσή σου.

4.7 Σενάριο: ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Η Ηλέκτρα περνάει πολλές ώρες της ημέρας στα Κοινωνικά Δίκτυα. Διατηρεί ιδιωτικά προφίλ στο Instagram, στο Facebook και στο Tik Tok. Μια μέρα ενώ χαζεύει στο Instagram, δέχεται αίτημα ακολούθησης. Από τη φωτογραφία καταλαβαίνει ότι πρόκειται για ένα όμορφο συνομήλικό αγόρι, το οποίο όμως δεν γνωρίζει. Η Ηλέκτρα δεν το σκέφτεται πολύ. Με μοναδικό κριτήριο τη φωτογραφία του προφίλ, δέχεται το αίτημα.

Παρατηρώντας το προφίλ του, βλέπει ότι δεν έχει πολλές φωτογραφίες, ούτε πολλές δημοσιεύσεις. Πιάνει κουβέντα μαζί του και της εξηγεί ότι δεν ασχολείται πολύ με το κινητό του. Αθλείται πολύ και ο ελεύθερος χρόνος του είναι περιορισμένος. Συνομιλούν μέσω chat περίπου μία εβδομάδα. Τότε εκείνος της εκμυστηρεύεται πως την έχει ερωτευτεί. Είναι όμως δύσκολο να βρεθούν, γιατί έχει πολλές προπονήσεις και τελειώνει αργά το βράδυ. Αρχίζει τότε να της ζητάει φωτογραφίες της. Καθώς οι μέρες περνούν εκείνος γίνεται πολύ πειστικός. Της ζητά όλο και πιο προσωπικές της φωτογραφίες. Αναβάλλει συνεχώς τις συναντήσεις τους με πρόφαση τους αγώνες και τις προπονήσεις.

Η Ηλέκτρα νιώθει προβληματισμένη. Λέει όλη την ιστορία στην κολλητή της. Τότε κι εκείνη της λέει πως είχε ακριβώς την ίδια εμπειρία με το ίδιο προφίλ Instagram, αλλά ντρεπόταν να της το πει. Της έδειξε όλες τις συνομιλίες τους. Τότε σιγουρεύτηκαν πως το άτομο αυτό είναι επικίνδυνο και αποφάσισαν να μιλήσουν στη μητέρα της Ηλέκτρας. Δεν είσαι πάντα σίγουρος με ποιον «μιλάς» στο διαδίκτυο!

Όταν κάποιος φτιάχνει ένα προφίλ (π.χ. σε χώρους συζητήσεων/forum, ιστολόγια - blogs, υπηρεσίες στιγμιαίων μηνυμάτων - chat, υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης) αποφασίζει ο ίδιος εκείνη τη στιγμή για το ποιος θέλει να είναι. Αρκετοί μπορεί να χρησιμοποιούν την πραγματική τους ταυτότητα.

Και άλλοι μπορεί να πειραματίζονται με...διαφορετικές ταυτότητες, π.χ., δηλώνοντας διαφορετικό φύλο ή ηλικία, και πιθανά χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο για να «δοκιμάσουν» ή να «παίξουν» με διαφορετικές πτυχές της προσωπικότητάς τους, τις οποίες δεν νιώθουν άνετα να επιδεικνύουν στον πραγματικό κόσμο.

Υπάρχουν ακόμα και άτομα που δημιουργούν ψεύτικα προφίλ με σκοπό να εξαπατήσουν ή και να κάνουν κακό σε άλλους.

Ένα ακραίο αλλά χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ενήλικες - παιδεραστές που παρουσιάζονται ως παιδιά, προσπαθώντας να έρθουν σε επαφή με υποψήφια θύματα μέσα από διαδικτυακά παιχνίδια ή σελίδες συζητήσεων. Στόχος τους είναι να κερδίσουν την εμπιστοσύνη ανηλίκων με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση...

4.7.1 Ερωτήσεις

1. Ποιο είναι ένα συνηθισμένο χαρακτηριστικό των «ψεύτικων» προφίλ χρηστών στα κοινωνικά δίκτυα;

- Έχουν μεγάλο αριθμό ακόλουθων (followers).
- Έχουν ελλιπείς πληροφορίες στο προφίλ τους.
- Δημοσιεύουν συχνά πρωτότυπο περιεχόμενο.
- Διαθέτουν μία ένδειξη επαλήθευσης (verified badge) από το κοινωνικό δίκτυο.

Σωστή απάντηση: Έχουν ελλιπείς πληροφορίες στο προφίλ τους.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ένα χαρακτηριστικό στοιχείο των "ψεύτικων" προφίλ στα κοινωνικά δίκτυα είναι οι ελλιπείς πληροφορίες.

2. Ποιος είναι ο πιο συνηθισμένος λόγος για τον οποίο κάποιος χρήστης θα δημιουργήσει ψεύτικο προφίλ σε κοινωνικό δίκτυο με σκοπό να σε προσεγγίσει χωρίς να σε γνωρίζει;

- Θέλει να προωθήσει/διαφημίσει ένα προϊόν της νόμιμης εταιρείας στην οποία απασχολείται.

- Έχει απώτερο σκοπό κάποια απάτη (υποκλοπή προσωπικών σου δεδομένων, χρημάτων, να σε προσεγγίσει στον πραγματικό κόσμο με κίνδυνο και για τη σωματική σου ακεραιότητα κ.ά.)
- Ασχολείται με δωρεές για φιλανθρωπικούς σκοπούς και αναζητεί άτομα για να πείσει να κάνουν τέτοιες δωρεές.
- Είναι μαθητής/ια στο ίδιο σχολείο με εσένα που θέλει να σε προσεγγίσει, αλλά δειλιάζει.

Σωστή απάντηση: Έχει απώτερο σκοπό κάποια απάτη (υποκλοπή προσωπικών σου δεδομένων, χρημάτων, να σε προσεγγίσει στον πραγματικό κόσμο με κίνδυνο και για τη σωματική σου ακεραιότητα κ.ά.)

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Ο πιο συνηθισμένος λόγος δημιουργίας ενός "ψεύτικου" προφίλ είναι κάποιου είδους απάτη.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι: "Έχει απώτερο σκοπό κάποια απάτη (υποκλοπή προσωπικών σου δεδομένων, χρημάτων, να σε προσεγγίσει στον πραγματικό κόσμο με κίνδυνο και για τη σωματική σου ακεραιότητα κ.ά.)"

3. Όταν κάποιος χρήστης του κοινωνικού δικτύου τον οποίον δεν τον ξέρουμε, με όνομα Maria2018 και φωτογραφία μίας συμπαθούς 15χρονης, με λίγους ακόλουθους (followers) και ελάχιστες αναρτήσεις με φωτογραφίες τοπίων, ζητάει να προστεθεί στις επαφές μας, τι από τα παρακάτω είναι το πιθανότερο ότι ισχύει;

- Πρόκειται για μία μάλλον ντροπαλή και χαμηλών τόνων 15χρονη που τη λένε Μαρία.
- Δεν γνωρίζουμε απολύτως τίποτα – μπορεί να είναι άντρας ή γυναίκα, οποιασδήποτε ηλικίας, πιθανότατα έχοντας κακόβουλους σκοπούς.
- Πρόκειται για το άτομο που εμφανίζεται στη φωτογραφία, αλλά ενδεχομένως να μην ονομάζεται Μαρία.
- Δεν γνωρίζουμε απολύτως τίποτα – αλλά αν έρθουμε σε επαφή μαζί της διαδικτυακά και ανταλλάξουμε μηνύματα μαζί της, κάνοντας τις κατάλληλες ερωτήσεις, θα μάθουμε χωρίς αμφιβολία.

Σωστή απάντηση: Δεν γνωρίζουμε απολύτως τίποτα – μπορεί να είναι άντρας ή γυναίκα, οποιασδήποτε ηλικίας, πιθανότατα έχοντας κακόβουλους σκοπούς.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Δεν γνωρίζουμε απολύτως τίποτα για το άτομο αυτό.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι πως δεν γνωρίζουμε απολύτως τίποτα – μπορεί να είναι άντρας ή γυναίκα, οποιασδήποτε ηλικίας, πιθανότατα έχοντας κακόβουλους σκοπούς.

4.8 Σενάριο: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΦΙΛ ΑΠΟ ΣΠΕΙΡΑ ΚΑΚΟΠΟΙΩΝ

Στην Αλεξάνδρα αρέσει να μοιράζεται τις «περιπέτειές» της στο Instagram. Της αρέσει να προσθέτει ετικέτες τοποθεσίας (geotags), όταν δημοσιεύει φωτογραφίες της, είτε από καθημερινές της δραστηριότητες, είτε από ταξίδια. Χαίρεται όταν βλέπει τον αριθμό των ακολούθων της να μεγαλώνει, χωρίς να την ενδιαφέρει ιδιαίτερα ποιος την «ακολουθεί» και γιατί.

Η Αλεξάνδρα πηγαίνει συχνά με τους φίλους της (συνολικά 2 αγόρια και 4 κορίτσια) σε ένα συγκεκριμένο σημείο στο βουνό με υπέροχη θέα. Το μέρος είναι ιδανικό για χαλάρωση. Είναι ήσυχο και σχετικά απομονωμένο.

Μια σπείρα κακοποιών «παρακολουθούν» την Αλεξάνδρα μέσα από το δημόσιο προφίλ της και συστηματικά συλλέγουν πολλές προσωπικές της πληροφορίες. Από τις αναρτήσεις της που φέρουν πληροφορία τοποθεσίας (geotag) αντλούν πληροφορίες, όπως πού μένει, πού πηγαίνει σχολείο, ποιά ακριβώς μέρος του βουνού επισκέπτεται κ.ά. Από άλλες δημοσιεύσεις της, συμπεραίνουν πολλές ακόμα προσωπικές της πληροφορίες, όπως την περιουσιακή της κατάσταση. Συγκεκριμένα, από την περιοχή που μένει, τις εξωσχολικές της δραστηριότητες, οι οποίες είναι κοστοβόρες, τα ακριβά ρούχα που φοράει κ.ά., προκύπτει ότι είναι από ευκατάστατη οικογένεια. Επίσης, συλλέγουν πληροφορίες για το πότε, με ποιους και τι ώρα ακριβώς επισκέπτεται το αγαπημένο της μέρος στο βουνό. Καταλαβαίνουν ότι την παρέα της αποτελούν λίγοι μόνο συμμαθητές της.

Δυστυχώς, έχοντας πολύ κακούς σκοπούς, τα μέλη της σπείρας αποφασίζουν να βρεθούν στο ίδιο σημείο, με σκοπό να τους αιφνιδιάσουν, να τους κλέψουν χρήματα και κοσμήματα. Είναι επίσης διατεθειμένοι να τους τρομοκρατήσουν και να προβούν ακόμα και σε σωματική κακοποίηση των ανυπεράσπιστων παιδιών.

4.8.1 Ερωτήσεις

1. Ποιοι είναι οι πιθανοί κίνδυνοι από τις αναρτήσεις της Αλεξάνδρας στην ιστορία που παρακολούθησες; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Σωματική κακοποίηση
- Υλική βλάβη
- Εκφοβισμός/Τρομοκρατία
- Έκθεση στα μάτια φίλων/γνωστών
- Υποκλοπή ταυτότητας

Σωστή απάντηση: Σωματική κακοποίηση, Υλική βλάβη και Εκφοβισμός/Τρομοκρατία

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι κίνδυνοι ήταν:

- Σωματική κακοποίηση
- Υλική βλάβη
- Εκφοβισμός/ Τρομοκρατία.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Οι κίνδυνοι ήταν:

- Σωματική κακοποίηση
- Υλική βλάβη
- Εκφοβισμός/ Τρομοκρατία.

2. Ποιά προσωπικά δεδομένα της Αλεξάνδρας ανακάλυψαν οι κακόβουλοι στο "ανοικτό" προφίλ της; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Καθημερινές συνήθειες/δραστηριότητες
- Στοιχεία φίλων
- Τοποθεσίες που επισκέπτεται
- Φωτογραφίες
- Περιουσιακή κατάσταση
- Ημερομηνία γέννησης
- Συναισθηματικό προφίλ

Σωστή απάντηση: Καθημερινές συνήθειες/δραστηριότητες, Στοιχεία φίλων, Τοποθεσίες που επισκέπτεται, Φωτογραφίες και Περιουσιακή κατάσταση

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Τα προσωπικά δεδομένα που ανακάλυψαν είναι:

- Φωτογραφίες
- Καθημερινές συνήθειες/πρόγραμμα
- Μέρη που επισκέπτεται ο χρήστης (και, ενδεχομένως, και με ποιους άλλους)
- Στοιχεία φίλων
- Στοιχεία περιουσιακής κατάστασης

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Τα προσωπικά δεδομένα που ανακάλυψαν είναι:

- Φωτογραφίες
 - Καθημερινές συνήθειες/πρόγραμμα
 - Μέρη που επισκέπτεται ο χρήστης (και, ενδεχομένως, και με ποιους άλλους)
 - Στοιχεία φίλων
 - Στοιχεία περιουσιακής κατάστασης
-

3. Με ποιον τρόπο θα μπορούσε η Αλεξάνδρα να περιορίσει κινδύνους, όπως αυτός που περιγράφεται στο σενάριο; (Επίλεξε μόνο μία απάντηση.)

- Να μην αποδέχεται όλα τα αιτήματα για ακόλουθους (followers).
- Να μην αναρτά υπερβολική προσωπική πληροφορία στο κοινωνικό δίκτυο Instagram, όπως πληροφορίες τοποθεσίας.
- Να μη διαθέτει ανοιχτό προφίλ, προσβάσιμο από όλους.
- Όλα τα παραπάνω.

Σωστή απάντηση: Όλα τα παραπάνω.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η Αλεξάνδρα, έχοντας ανοιχτό προφίλ προς όλους, επιτρέπει σε κακόβουλους χρήστες να έχουν εύκολα πρόσβαση σε προσωπικά της δεδομένα, χωρίς καν να γίνονται αντιληπτοί. Επίσης, ακόμα και αν είχε κλειστό προφίλ, ο κίνδυνος παραμένει από τη στιγμή που δεν προσέχει ποιους αποδέχεται ως ακόλουθους - και, άρα κάλλιστα ένας κακόβουλος μπορεί να γίνει ακόλουθός της και να έχει εύκολα πρόσβαση στα δεδομένα της. Περαιτέρω, δημοσιεύοντας υπέρμετρη πληροφορία, διευκολύνει σημαντικά το έργο των κακόβουλων/κακοποιών που έχουν καταφέρει να έχουν, με οποιονδήποτε τρόπο, πρόσβαση στα δεδομένα της.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης

- Αν επιλεγεί το Α: Η σωστή απάντηση είναι: "Όλα τα παραπάνω". Αν και στη συγκεκριμένη περίπτωση οι κακόβουλοι δεν ήταν ακόλουθοι της Αλεξάνδρας, κάλλιστα θα μπορούσαν να είχαν γίνει ακόλουθοί της, αφού η ίδια δεν προσέχει ποιους αποδέχεται. Συνεπώς, πράγματι η Αλεξάνδρα δεν θα πρέπει να αποδέχεται όλα τα αιτήματα για ακόλουθους. Ωστόσο, είναι απαραίτητο να ισχύουν ταυτόχρονα και οι άλλες δύο επιλογές.

- Αν επιλεγεί το Β: Η σωστή απάντηση είναι: "Όλα τα παραπάνω". Πράγματι η Αλεξάνδρα, δημοσιεύοντας υπέρμετρη πληροφορία, διευκόλυνε σημαντικά τη σπείρα κακοποιών – και, άρα, δεν θα έπρεπε να το κάνει. Ωστόσο, ποτέ δεν μπορεί να αποκλειστεί το σενάριο να εξαχθούν σημαντικά συμπεράσματα από κακόβολους χρήστες που έχουν πρόσβαση στο προφίλ, ακόμα και αν οι προσωπικές πληροφορίες που δημοσιεύονται δεν είναι τόσο αναλυτικές. Άρα, είναι απαραίτητο να ισχύουν ταυτόχρονα και οι άλλες δύο επιλογές.
 - Αν επιλεγεί το Γ: Η σωστή απάντηση είναι: "Όλα τα παραπάνω". Πράγματι, η Αλεξάνδρα δεν θα έπρεπε να έχει δημόσιο προφίλ. Ωστόσο, ακόμα και χωρίς δημόσιο προφίλ θα μπορούσε να υπάρξει ο ίδιος κίνδυνος, από τη στιγμή που δεν προσέχει ποιους αποδέχεται ως ακόλουθους και δημοσιεύει υπέρμετρη πληροφορία, η οποία διευκολύνει σημαντικά κακόβουλους χρήστες στην επίτευξη των σκοπών τους. Άρα, είναι απαραίτητο να ισχύουν ταυτόχρονα και οι άλλες δύο επιλογές – οπότε η σωστή απάντηση είναι: "Όλα τα παραπάνω".
-

5 Σταθμός Παιχνιδιού: ΤΙΚBOOK

5.1 Σενάριο: ΧΟΡΟΣ - ΚΑΚΟΒΟΥΛΟΣ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΑΝΙΧΝΕΥΤΗΣ ΤΑΛΕΝΤΩΝ

Η Αλκμήνη είναι μαθήτρια της Β' Λυκείου και λατρεύει το χορό. Ανεβάζει σχετικά βίντεο στην πλατφόρμα Tikbook στα οποία η ίδια εμφανίζεται να χορεύει. Διαθέτει έναν δημόσιο λογαριασμό μέσω του οποίου αλληλεπιδρά με εκατοντάδες χρήστες.

Μία μέρα η Αλκμήνη δέχεται μήνυμα από κάποιον άγνωστο. Της λέει ότι είναι επαγγελματίας του χώρου και δραστηριοποιείται στην αναζήτηση νέων ταλέντων στον χορό, προκειμένου να τα προωθήσει κατάλληλα σε εκπαιδευτικές σχολές, αλλά και σε συμμετοχές σε σημαντικές εκδηλώσεις, όπως θεατρικά/μουσικά δρώμενα κλπ. Ο Άγνωστος ζητά από την Αλκμήνη να του στείλει το βιογραφικό της και βίντεο.

Η Αλκμήνη αναζήτησε πληροφορίες στο Διαδίκτυο και βρήκε ότι τα στοιχεία που της έδωσε πράγματι υφίστανται. Νιώθει ενθουσιασμένη και πιστεύει ότι αυτή είναι η μεγάλη της ευκαιρία. Στέλνει το βιογραφικό της με όλα τα προσωπικά της δεδομένα στον άγνωστο. Στο βιογραφικό της Αλκμήνης υπήρχαν τα εξής προσωπικά δεδομένα:

- Φωτογραφίες
- Βίντεο
- Τα προσωπικά της ενδιαφέροντα
- Η διεύθυνση οικίας
- Το τηλέφωνο και
- Η διεύθυνση σχολείου.

Η Αλκμήνη αρχίζει να προβληματίζεται, γιατί δεν υπάρχει καμία εξέλιξη στο ζήτημα και ο Άγνωστος γίνεται πολύ πιεστικός, ζητώντας όλο και περισσότερες πληροφορίες. Όσπου μια ημέρα πηγαίνει έξω από το σχολείο της. Της στέλνει μήνυμα και της ζητάει να πάνε μία βόλτα μόνοι τους και να μιλήσουν. Η Αλκμήνη αντιλαμβάνεται ότι ο άνθρωπος αυτός είναι επικίνδυνος και του ζητάει να μην την ενοχλήσει ξανά. Εκείνος όμως την εκβιάζει συναισθηματικά και την τρομοκρατεί.

Τρόποι προσέγγισης των αγνώστων στα κοινωνικά δίκτυα:

Με ψεύτικα προφίλ.

Οι άγνωστοι υποδύονται άλλο πρόσωπο, εμφανίσιμο, με κοινά ενδιαφέροντα με τους χρήστες-στόχους: το πρόσωπο το οποίο υποδύονται είναι ανύπαρκτο ή και υπαρκτό (για παράδειγμα, με υποκλοπή ταυτότητας).

Με ψεύτικα προφίλ επιχειρήσεων.

Για παράδειγμα ένα ηλεκτρονικό κατάστημα ή ένα site ειδήσεων. Σκοπός τους είναι να «δελεάσουν» τους χρήστες να επιλέξουν κάποιους συνδέσμους (links), οι οποίοι όμως είναι κακόβουλοι και αποσκοπούν στην εγκατάσταση κακόβουλου λογισμικού ή/και σε υποκλοπή προσωπικών δεδομένων.

Ο κακόβουλος χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει το κοινωνικό δίκτυο μόνο για συλλογή πληροφοριών, χωρίς να προσεγγίσει το χρήστη μέσω αυτού, αλλά μέσω e-mail ή ακόμα και δια ζώσης.

5.1.1 Ερωτήσεις

1. Ποια προσωπικά της δεδομένα γνωστοποίησε η Αλκμήνη στέλνοντας προσωπικά της βίντεο, φωτογραφίες και το βιογραφικό της στον Άγνωστο που της έστειλε στο Tikbook;

- Δεδομένα εικόνας
- Προσωπικά ενδιαφέροντα
- Τηλέφωνο
- Διεύθυνση κατοικίας
- Ονοματεπώνυμο
- Σχολείο φοίτησης

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει όλα τα παραπάνω.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η Αλκμήνη στέλνοντας το βιογραφικό, τα βίντεο και τις φωτογραφίες της γνωστοποίησε όλα αυτά τα προσωπικά της δεδομένα σε έναν Άγνωστο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η Αλκμήνη γνωστοποίησε όλα τα παραπάνω προσωπικά της δεδομένα στον Άγνωστο.

2. Με βάση την ιστορία της Αλκμήνης, ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν για αυτή στο συγκεκριμένο σενάριο αφού έδωσε τέτοιου είδους προσωπικά της δεδομένα σε κάποιον άγνωστο;

- Εκφοβισμός
- Ψυχολογική/Συναισθηματική βία
- Σωματική ακεραιότητα
- Αποξένωση
- Εθισμός στο Διαδίκτυο

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει «Εκφοβισμός, Ψυχολογική/Συναισθηματική βία και Σωματική ακεραιότητα»

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Τα προσωπικά σου δεδομένα είναι όλες οι πληροφορίες που αναφέρονται σε σένα. Διατηρώντας τον έλεγχο των προσωπικών σου δεδομένων, διατηρείς και τον έλεγχο της ιδιωτικής σου ζωής. Διαφορετικά, θέτεις σε κίνδυνο την ψυχολογική και συναισθηματική σου κατάσταση και τη σωματική σου ακεραιότητα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η γνωστοποίηση των προσωπικών δεδομένων της Αλκμήνης είχε ως κίνδυνο τον εκφοβισμό, την ψυχολογική και συναισθηματική βία και τη σωματική ακεραιότητα. Διατηρώντας τον έλεγχο των προσωπικών σου δεδομένων, διατηρείς και τον έλεγχο της ιδιωτικής σου ζωής.

3. Με ποιους τρόπους πιστεύεις πως ο Άγνωστος τρομοκρατούσε και απειλούσε την Αλκμήνη;

- Της έλεγε πως θα επεξεργαστεί τα βίντεο και τις φωτογραφίες της και ότι θα τα διαρρεύσει σε διαδικτυακές υπηρεσίες ενηλίκων.
- Της έλεγε ότι μπορεί να χρησιμοποιήσει τις φωτογραφίες της και όλα τα στοιχεία της και να δημιουργήσει ένα ψεύτικο προφίλ υποδουόμενος την ίδια.
- Την έπαιρνε τηλέφωνο με απόκρυψη όλη την ημέρα ακόμα και σε ακατάλληλες ώρες.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει και τις 3 παραπάνω επιλογές.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ο Άγνωστος χρησιμοποιούσε όλες αυτές τις απειλές. Αυτού του είδους τα κακόβουλα άτομα είναι συνήθως εγκληματίες που αναζητούν θύματα για κακοποίηση (σεξουαλική ή άλλου είδους) ή για να συλλέξουν πολύ προσωπικές φωτογραφίες/βίντεο για προσωπική τους ικανοποίηση ή/και να τα διαμοιράσουν σε άλλους.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Και όμως ο Άγνωστος της ιστορίας μας χρησιμοποίησε όλες αυτές τις απειλές. Αυτού του είδους τα κακόβουλα άτομα είναι συνήθως εγκληματίες που αναζητούν θύματα για κακοποίηση (σεξουαλική ή άλλου είδους) ή για να συλλέξουν πολύ προσωπικές φωτογραφίες/βίντεο για προσωπική τους ικανοποίηση ή/και να τα διαμοιράσουν σε άλλους.

5.2 Σενάριο: ΧΟΡΟΣ ΣΤΟ ΜΠΑΡ

Ο Γιώργος διασκεδάζει πολύ ανεβάζοντας φωτογραφίες και βίντεο στο Tikbook από διάφορα πάρτι. Χθες είχε πει πολύ. Ανέβασε στην πλατφόρμα ένα βίντεο στο οποίο έβγαζε τα ρούχα του χορεύοντας πάνω στο μπαρ. Δεν είχε φανταστεί βέβαια ότι το βίντεο αυτό θα το έβλεπε ο φίλος του πατέρα του...

Ο Γιώργος καταλαβαίνει πως δεν θα έπρεπε να έχει ανεβάσει όλες εκείνες τις φωτογραφίες και τα βίντεο και αναρωτιέται αν το προφίλ του έπρεπε τελικά να είναι δημόσιο.

Σκέψου πριν «ανεβάσεις»:

Πριν δημοσιοποιήσεις μια φωτογραφία, ένα βίντεο ή απλά τις απόψεις σου στο προφίλ σου, σκέψου την εντύπωση που θα προκαλέσεις. Θα έκανες το ίδιο στον πραγματικό κόσμο; Πώς θα ένιωθες αν έβλεπαν αυτά τα δεδομένα οι γονείς σου, οι καθηγητές σου ή ένας πιθανός εργοδότης σου; Μήπως, τελικά, είναι πολύ λίγα τα άτομα με τα οποία θα μοιραζόσουν αυτά τα δεδομένα;

Σκέψου πριν «ανεβάσεις»:

Πρόσεξε τι «ανεβάζεις» για τους άλλους: Πριν ανεβάσεις οποιαδήποτε πληροφορία που μπορεί να περιλαμβάνει δεδομένα και άλλων ατόμων (π.χ. φωτογραφίες φίλων σου), φρόντισε να έχεις ενημερώσει τα άτομα αυτά και να σου έχουν πει ότι συμφωνούν. Έχε πάντα στο μυαλό σου ότι δεν πρέπει να εκθέτεις προσωπικά δεδομένα άλλων ατόμων χωρίς τη συγκατάθεσή τους.

Σκέψου πριν «ανεβάσεις»:

Ενεργοποίησε τις ρυθμίσεις απορρήτου (privacy settings) στον λογαριασμό σου: Οι ρυθμίσεις απορρήτου σου επιτρέπουν να ελέγχεις τι μπορούν να δουν οι άλλοι για σένα. Μήπως οι ρυθμίσεις του προφίλ σου είναι τέτοιες που επιτρέπουν σε όλους να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες σου; Προσπάθησε να επιλέξεις όσο το δυνατόν αυστηρότερες ρυθμίσεις (π.χ. μόνο οι φίλοι σου να μπορούν να δουν το αναλυτικό προφίλ σου και όχι οι φίλοι των φίλων σου...). Θυμήσου ότι δεν μπορείς να πάρεις πίσω την πληροφορία όταν κάποιος την έχει δει.

5.2.1 Ερωτήσεις

1. Το προφίλ σου σε μία υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης είναι αρχικά ρυθμισμένο έτσι ώστε να μπορούν να το βλέπουν μόνο οι φίλοι σου. Έτσι, είσαι σίγουρος ότι τα προσωπικά σου δεδομένα είναι απόλυτα ασφαλή.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι, ακόμα και αν δεν υπάρχει κανείς κακόβουλος χρήστης στη λίστα φίλων σου, πρέπει να συνειδητοποιήσεις ότι δεν είσαι ο κυρίαρχος των πληροφοριών που δημοσιεύεις στο διαδίκτυο. Οπότε ο καλύτερος τρόπος να προστατευτείς είναι να προσέχεις τι δημοσιεύεις.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι Λάθος. Ακόμα και αν δεν υπάρχει κανείς κακόβουλος χρήστης στη λίστα φίλων σου, πρέπει να συνειδητοποιήσεις ότι δεν είσαι ο κυρίαρχος των πληροφοριών που δημοσιεύεις στο διαδίκτυο. Οπότε ο καλύτερος τρόπος να προστατευτείς είναι να προσέχεις τι δημοσιεύεις. Όταν δημοσιεύεις πληροφορίες που σε αφορούν στο διαδίκτυο προσπάθησε να προστατεύεις τα προσωπικά σου δεδομένα και να μην ανακοινώνεις σε όλο τον κόσμο αυτά που δεν θα έλεγες σε κάποιον αν τον είχες πρόσωπο με πρόσωπο! Να θέτεις στον εαυτό σου τις ίδιες ερωτήσεις όπως αυτές που θέτεις στον «πραγματικό κόσμο»: Θα ήθελες αυτές τις πληροφορίες να τις μάθουν όλοι οι φίλοι σου, οι καθηγητές σου, οι γονείς σου;

2. Ο κολλητός σου κάνει πάρτι αυτό το σαββατοκύριακο και όλοι οι φίλοι σας είναι καλεσμένοι. Πιστεύεις πως είναι καλή ιδέα να ανεβάσεις την ημερομηνία, την ώρα και το μέρος στο προφίλ σου, ώστε όλοι να δουν εύκολα τις πληροφορίες;
- Ναι, είναι καλή ιδέα.
 - Όχι, δεν είναι καλή ιδέα.

Σωστή απάντηση: Όχι, δεν είναι καλή ιδέα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Οι πληροφορίες που θες να ανεβάσεις αποτελούν προσωπικά δεδομένα δικά σου, αλλά και τρίτων (Η διεύθυνση κατοικίας του φίλου σου, τα γενέθλιά του, η τοποθεσία όλων των προσκεκλημένων συγκεκριμένη ημέρα και ώρα κλπ). Οπότε ο καλύτερος τρόπος να προστατευτείς και να προστατέψεις και τους υπόλοιπους είναι να προσέχεις τι δημοσιεύεις.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι πληροφορίες που θες να ανεβάσεις αποτελούν προσωπικά δεδομένα δικά σου, αλλά και τρίτων (Η διεύθυνση κατοικίας του φίλου σου, τα γενέθλιά του, η τοποθεσία όλων των προσκεκλημένων συγκεκριμένη ημέρα και ώρα κλπ). Πρέπει να θυμάσαι ότι για να το κάνεις αυτό πρέπει οπωσδήποτε να έχεις πάρει προηγουμένως την έγκριση (ή αλλιώς τη συγκατάθεση) των ατόμων αυτών! Ακόμα και αν δεν υπάρχει κανείς κακόβουλος χρήστης στη λίστα φίλων σου, είσαι σίγουρος ότι δεν υπάρχει κάποιος κακόβουλος στη λίστα φίλων των υπόλοιπων χρηστών, οι οποίοι θα δουν, θα σχολιάσουν ή θα αντιδράσουν στη δημοσίευση; Οπότε ο καλύτερος τρόπος να προστατευτείς και να προστατέψεις και τους υπόλοιπους είναι να προσέχεις τι δημοσιεύεις.

3. Μπορείς πάντα να έχεις τον έλεγχο των φωτογραφιών που «ανεβάζεις» στο προφίλ σου.
- Σωστό
 - Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι, οι φωτογραφίες που δημοσιεύεις μπορούν να αντιγραφούν, να αποθηκευτούν με τη μορφή στιγμιότυπου οθόνης (screenshot) και να κοινοποιηθούν σε κακόβουλα άτομα ή σε άτομα που δεν γνωρίζεις.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι φωτογραφίες που δημοσιεύεις μπορούν να αντιγραφούν, να αποθηκευτούν με τη μορφή στιγμιότυπου οθόνης (screenshot) και να κοινοποιηθούν σε κακόβουλα άτομα ή σε άτομα που δεν γνωρίζεις. Πρέπει να συνειδητοποιήσεις ότι δεν είσαι "κυρίαρχος" όσων δημοσιεύεις στο Διαδίκτυο.

5.3 Σενάριο: ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Η Νεφέλη δημοσίευε στο Tikbook τακτικά τις σκέψεις της και τα συναισθήματά της σχετικά με προβλήματα εφηβείας, όπως για παράδειγμα, το σοβαρό για εκείνη τότε πρόβλημα ακμής. Χρόνια αργότερα, κάνει μία σοβαρή σχέση... Επιλέγει να είναι «φειδωλή» στις περιγραφές που κάνει για τα εφηβικά της χρόνια... Μέχρι που ο σύντροφός της ανακαλύπτει στο διαδίκτυο τις παλιές της αναρτήσεις σχετικά με τα θέματα που είχε ως έφηβη... Η Νεφέλη έρχεται σε αμηχανία. Ντρέπεται πολύ...

Οι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου έχουν πολλούς κινδύνους, όπως:

- Προσωπική ασφάλεια: Οι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου όπως το πρόσωπο, την εμφάνιση, την τοποθεσία και την ημερομηνία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από κακόβουλους για διάφορους σκοπούς, όπως εκβιασμό ή κακόβουλη χρήση.
- Δυνητική κατάχρηση: Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ανεπιθύμητη προβολή, παρερμηνεία ή ακόμα και παιδική πορνογραφία.
- Επίδραση στην ψυχολογία: Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορούν να έχουν αρνητική επίδραση στην ψυχολογία των ατόμων όταν αυτές δημοσιοποιούνται χωρίς την άδειά τους.

5.3.1 Ερωτήσεις

1. Οι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου πριν χρησιμοποιηθούν ή αναδημοσιευτούν, θα πρέπει να υπάρχει η συναίνεση του ατόμου που απεικονίζεται.
 - Σωστό
 - Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ή η αναδημοσίευση φωτογραφιών που απεικονίζουν κάποιο άτομο χωρίς προηγουμένως να έχει ζητηθεί και να έχει παρασχεθεί η συναίνεση του εν λόγω ατόμου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ή η αναδημοσίευση φωτογραφιών που απεικονίζουν κάποιο άτομο χωρίς προηγουμένως να έχει ζητηθεί και να έχει παρασχεθεί η συναίνεση του εν λόγω ατόμου.

2. Ποιά περιγραφή ταιριάζει **στον κίνδυνο της δυνητικής κατάχρησης**, όταν δημοσιεύουμε φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου;

- Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορούν να έχουν αρνητική επίδραση στην ψυχολογία των ατόμων όταν αυτές δημοσιοποιούνται χωρίς την άδειά τους.
- Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ανεπιθύμητη προβολή, παρερμηνεία ή ακόμα και παιδική πορνογραφία.
- Οι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου όπως το πρόσωπο, την εμφάνιση, την τοποθεσία και την ημερομηνία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από κακόβουλους για διάφορους σκοπούς, όπως εκβιασμό ή κακόβουλη χρήση.

Σωστή απάντηση: Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ανεπιθύμητη προβολή, παρερμηνεία ή ακόμα και παιδική πορνογραφία.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Δυνητική κατάχρηση σημαίνει ότι οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ανεπιθύμητη προβολή, παρερμηνεία ή ακόμα και παιδική πορνογραφία.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Δυνητική κατάχρηση σημαίνει ότι οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ανεπιθύμητη προβολή, παρερμηνεία ή ακόμα και παιδική πορνογραφία.

3. Ποιά περιγραφή ταιριάζει **στον κίνδυνο της προσωπικής ασφάλειας**, όταν δημοσιεύουμε φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου;

- Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορούν να έχουν αρνητική επίδραση στην ψυχολογία των ατόμων όταν αυτές δημοσιοποιούνται χωρίς την άδειά τους.
- Οι φωτογραφίες από την παιδική ηλικία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ανεπιθύμητη προβολή, παρερμηνεία ή ακόμα και παιδική πορνογραφία.
- Οι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου όπως το πρόσωπο, την εμφάνιση, την τοποθεσία και την ημερομηνία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από κακόβουλους για διάφορους σκοπούς, όπως εκβιασμό ή κακόβουλη χρήση.

Σωστή απάντηση: Οι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου όπως το πρόσωπο, την εμφάνιση, την τοποθεσία και την ημερομηνία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από κακόβουλους για διάφορους σκοπούς, όπως εκβιασμό ή κακόβουλη χρήση.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Κίνδυνος Προσωπικής ασφάλειας σημαίνει ότι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου όπως το πρόσωπο, την εμφάνιση, την τοποθεσία και την ημερομηνία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από κακόβουλους για διάφορους σκοπούς, όπως εκβιασμό ή κακόβουλη χρήση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Κίνδυνος Προσωπικής ασφάλειας σημαίνει ότι φωτογραφίες που παρέχουν προσωπικές πληροφορίες από την παιδική ηλικία κάποιου ατόμου όπως το πρόσωπο, την εμφάνιση, την τοποθεσία και την ημερομηνία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν από κακόβουλους για διάφορους σκοπούς, όπως εκβιασμό ή κακόβουλη χρήση.

5.4 Σενάριο: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΦΙΛ ΓΙΑ ΕΚΔΙΚΗΣΗ

Ο Αντώνης είναι «τρελός» για την Ελένη. Δεν μπορεί να αντέξει το γεγονός ότι τον χώρισε. Για να την εκδικηθεί δημιουργεί ένα ψεύτικο ανοικτό προφίλ στο TikTok με το όνομά της και δημοσιεύει αποκαλυπτικές φωτογραφίες της. Η Ελένη ενημερώνεται από φίλους της μια βδομάδα αργότερα και απευθύνεται στην Ασφάλεια.

Το προφίλ τελικά διαγράφεται, αλλά το κακό για την Ελένη έχει ήδη γίνει...

5.4.1 Ερωτήσεις

1. Αν αντιληφθούμε την ύπαρξη κάποιου ψεύτικου προφίλ που έχει δημιουργηθεί με τα στοιχεία μας, τότε θα πρέπει να απευθυνθούμε άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστευόμαστε, όπως ένα γονέα, έναν κηδεμόνα, ένα συγγενικό πρόσωπο, έναν δάσκαλο, έναν κοινωνικό λειτουργό ή άλλον ενήλικα που μπορούμε να εμπιστευτούμε, προκειμένου να ζητήσουμε βοήθεια και να απευθυνθούμε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Σε τέτοια περίπτωση πρέπει οπωσδήποτε να απευθυνθείς σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Σε τέτοια περίπτωση πρέπει οπωσδήποτε να απευθυνθείς σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

2. Αν αντιληφθείς τη δημοσίευση φωτογραφιών σου χωρίς τη συναίνεσή σου, τότε έχεις το δικαίωμα να ζητήσεις από το άτομο να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση. Σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί το αίτημα σου, απευθύνεσαι άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Πρέπει οπωσδήποτε να απευθυνθείς σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πρέπει οπωσδήποτε να απευθυνθείς σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

3. Το να κρατήσουμε μια παθητική στάση και να μην αντιδράσουμε, αλλά να υπομείνουμε μια πιθανή διαπόμπευση, είναι λάθος. Πρέπει να αντιδράσουμε και να διαπραγματευτούμε με σθένος για να προστατεύσουμε την αξιοπρέπειά μας και τα δικαιώματά μας.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Πρέπει οπωσδήποτε να αντιδράσουμε και να μην επιτρέπουμε ποτέ και σε κανέναν να θίγει την αξιοπρέπειά μας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πρέπει οπωσδήποτε να αντιδράσουμε και να μην επιτρέπουμε ποτέ και σε κανέναν να θίγει την αξιοπρέπειά μας.

5.5 Σενάριο: ΔΙΕΡΡΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟ ΑΤΟΜΟ

Η Μαριάννα πόζαρε για τον φίλο της μπροστά από μία διαδικτυακή κάμερα. Δύο εβδομάδες αργότερα, όλοι μπορούσαν να την δουν στο TikTok. Αυτό που ξεκίνησε σαν αθώα πλάκα είχε μετατραπεί σε εφιάλτη για τη Μαριάννα. Σε 19 ώρες, είχαν δει το βιντεάκι 600 άνθρωποι!

5.5.1 Ερωτήσεις

1. Ποια προσωπικά δεδομένα της Μαριάννας διέρρευσαν με το βίντεο που ανέβασε ο φίλος της; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Φωτογραφίες προσώπου
- Προσωπικές στιγμές
- Διεύθυνση κατοικίας
- Σχολείο φοίτησης

Σωστή απάντηση: Φωτογραφίες προσώπου και προσωπικές στιγμές

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Τα προσωπικά δεδομένα που διέρρευσαν ήταν: Φωτογραφίες προσώπου και προσωπικές στιγμές.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Τα προσωπικά δεδομένα που διέρρευσαν ήταν: Φωτογραφίες προσώπου και προσωπικές στιγμές.

2. Με βάση την ιστορία της Μαριάννας, ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν από τη διαρροή προσωπικών φωτογραφιών ή/και βίντεο; (Επίλεξε παραπάνω από 1 απαντήσεις)

- Εκφοβισμός
- Ψυχολογική βία
- Συναισθηματική βία
- Κλοπή ταυτότητας
- Σωματική ακεραιότητα

Σωστή απάντηση: Εκφοβισμός, Ψυχολογική βία, Συναισθηματική βία

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από τη δημοσίευση προσωπικών μας φωτογραφιών ή βίντεο είναι:

- Εκφοβισμός.
- Ψυχολογική βία.
- Συναισθηματική βία.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από τη δημοσίευση προσωπικών μας φωτογραφιών ή βίντεο είναι:

- Εκφοβισμός.
- Ψυχολογική βία.
- Συναισθηματική βία.

3. Προσωπικές μας φωτογραφίες ή video, τα οποία δεν θα θέλαμε ποτέ να τα δούμε δημοσιευμένα, μπορούμε να τις δίνουμε σε καλούς φίλους/ες μας που εμπιστευόμαστε.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Δεν πρέπει να διαμοιράζουμε τέτοιες φωτογραφίες ή video, δεν ξέρουμε τελικά ποτέ πώς θα χρησιμοποιηθούν και πότε

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος! Δεν πρέπει να διαμοιράζουμε τέτοιες φωτογραφίες ή video, δεν ξέρουμε τελικά ποτέ πώς θα χρησιμοποιηθούν και πότε.

5.6 Σενάριο: ΦΑΡΣΑ

Η Ειρήνη είναι τακτικός χρήστης του TikTok. Της αρέσει να ενημερώνει συνεχώς τους φίλους της για το πού βρίσκεται και τι κάνει. Χθες το βράδυ ανέβασε ένα βίντεο για το πόσο χαρούμενη ήταν που έμεινε μόνη της για πρώτη φορά στο σπίτι. Όταν είδαν το post της, ο Βαγγέλης και ο Χάρης σκέφτηκαν ότι ήταν ευκαιρία για πλάκα. Αργά το βράδυ πέρασαν από το σπίτι της και της χτυπούσαν επίμονα το κουδούνι.

Η Ειρήνη τρόμαξε πολύ! Δεν είναι λίγο να σε ενοχλεί κάποιος έτσι τα μεσάνυχτα...

5.6.1 Ερωτήσεις

1. Ποιές από τις παρακάτω πρακτικές θεωρείς σωστές;

- Να διατηρούμε ένα «ανοιχτό» προφίλ χωρίς να ενδιαφερόμαστε για τις πιθανές επιπτώσεις που ενδέχεται να έχει η πρόσβαση στις αναρτήσεις μας από όλους τους χρήστες.
- Να είμαστε προσεκτικοί όσον αφορά σε ποια πρόσωπα επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στις αναρτήσεις μας.
- Να περιορίσουμε την ορατότητα του περιεχομένου του προφίλ σας στους «φίλους» σας ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχουμε σε καθέναν από αυτούς.

Σωστές απαντήσεις:

- Να είμαστε προσεκτικοί όσον αφορά σε ποια πρόσωπα επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στις αναρτήσεις μας.
- Να περιορίσουμε την ορατότητα του περιεχομένου του προφίλ σας στους «φίλους» σας ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχουμε σε καθέναν από αυτούς.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Καλές πρακτικές είναι οι εξής:

- Να είμαστε προσεκτικοί όσον αφορά σε ποια πρόσωπα επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στις αναρτήσεις μας.
- Να περιορίσουμε την ορατότητα του περιεχομένου του προφίλ σας στους «φίλους» σας ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχουμε σε καθέναν από αυτούς.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Καλές πρακτικές είναι οι εξής:

- Να είμαστε προσεκτικοί όσον αφορά σε ποια πρόσωπα επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στις αναρτήσεις μας.
- Να περιορίσουμε την ορατότητα του περιεχομένου του προφίλ σας στους «φίλους» σας ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχουμε σε καθέναν από αυτούς.

2. Στο σενάριο που είδαμε, οι δημοσιεύσεις της Ειρήνης έχουν κάποια επίπτωση στην προσωπική της ζωή θέτοντας την σε κάποιο πιθανό κίνδυνο. Τι θα έπρεπε πρωτίστως να είχε προσέξει η Ειρήνη για να μη συμβεί αυτό; (Επιλέξτε την πιο σημαντική, κατά τη γνώμη σας, πρόταση).

- Να μην διατηρεί «ανοιχτό» προφίλ στο Tik Tok.
- Να είχε περιορίσει την ορατότητα του περιεχομένου του προφίλ της στους «φίλους» της ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχει σε καθέναν από αυτούς.

Σωστή απάντηση: Να είχε περιορίσει την ορατότητα του περιεχομένου του προφίλ της στους «φίλους» της ανάλογα με το βαθμό εμπιστοσύνης που έχει σε καθέναν από αυτούς.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Όπως και στην πραγματική ζωή, έτσι και στα Κοινωνικά Δίκτυα, κάθε άτομο που έχουμε δεχτεί ως «φίλο» δεν έχει το ίδιο επίπεδο εμπιστοσύνης. Συνεπώς, δεν πρέπει να αποκαλύπτουμε τις ίδιες πληροφορίες σε όλους. Υπάρχουν κάποια πρόσωπα τα οποία γνωρίζουμε και εμπιστευόμαστε πραγματικά, και μπορούμε να τους επιτρέπουμε να δουν τις αναρτήσεις μας. Ειδικότερα, η ορατότητα των αναρτήσεών μας εξαρτάται από το επίπεδο εμπιστοσύνης που έχουμε σε κάθε «φίλο» μας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Παρόλο που δεν πρέπει να έχουμε πραγματικά δημόσια προσβάσιμα προφίλ, πρέπει να είμαστε εξαιρετικά προσεκτικοί όσον αφορά σε ποιον επιτρέπουμε να δει κάθε ανάρτησή μας. Επίσης, πριν κάνουμε κάθε ανάρτηση, πρέπει να σκεφτόμαστε ποιες πληροφορίες αποκαλύπτουμε και πώς αυτές μπορεί κάποιος να τις εκμεταλλευτεί προκειμένου να ικανοποιήσει τους επιβλαβείς του σκοπούς. Σημειώνεται ότι δεν έχουν όλοι οι άνθρωποι αγαθούς σκοπούς.

5.7 Σενάριο: ΑΠΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΦΙΛΑΘΛΟΥΣ ΑΝΤΙΠΑΛΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Ο Νικόλας είναι φίλαθλος μιας ποδοσφαιρικής ομάδας και πηγαίνει συχνά στο γήπεδο για να την παρακολουθήσει από κοντά. Κάθε φορά που πηγαίνει στο γήπεδο, ανεβάζει βίντεο στο TikTok που απεικονίζουν κάποιες ωραίες στιγμές από τους πανηγυρισμούς των φιλάθλων.

Ορισμένοι χρήστες αντίπαλων ομάδων εκτοξεύουν προσβολές, απειλές ή εκφοβιστικά σχόλια προς τον Νικόλα.

5.7.1 Ερωτήσεις

1. Αν αντιληφθούμε την ύπαρξη εκφοβιστικών συμπεριφορών, μπορούμε να απευθυνθούμε άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστευόμαστε, όπως ένα γονέα, έναν κηδεμόνα, ένα συγγενικό πρόσωπο, έναν

δάσκαλο, έναν κοινωνικό λειτουργό ή άλλον ενήλικα που μπορούμε να τους εμπιστευτούμε, προκειμένου να ζητήσουμε βοήθεια και να απευθυνθούμε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Αν αντιληφθούμε εκφοβιστικές συμπεριφορές, πρέπει άμεσα να απευθυνθούμε σε κάποιον ενήλικα που εμπιστευόμαστε, ώστε να μας βοηθήσει να απευθυνθούμε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αν αντιληφθούμε εκφοβιστικές συμπεριφορές, πρέπει άμεσα να απευθυνθούμε σε κάποιον ενήλικα που εμπιστευόμαστε, ώστε να μας βοηθήσει να απευθυνθούμε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

2. Αν δεχθούμε εκφοβιστικές συμπεριφορές, θα πρέπει να παραμείνουμε ψύχραιμοι και να μην αντιδράσουμε με τον ίδιο τρόπο, αποφεύγοντας τις προσβολές, απειλές ή εκφοβιστικά σχόλια.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Αν αντιληφθούμε εκφοβιστικές συμπεριφορές, πρέπει να προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε την ψυχραιμία μας και να μην ανταποδώσουμε. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να απευθυνθούμε άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστευόμαστε.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αν αντιληφθούμε εκφοβιστικές συμπεριφορές, πρέπει να προσπαθήσουμε να διατηρήσουμε την ψυχραιμία μας και να μην ανταποδώσουμε. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να απευθυνθούμε άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστευόμαστε.

5.8 Σενάριο: ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΒΙΝΤΕΟ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ

Η Κατερίνα διασκεδάζει σε ένα μπαρ μαζί με μία φίλη της. Όταν επιστρέφει στο σπίτι, διαπιστώνει ότι κάποιος άγνωστος που βρισκόταν στο ίδιο μπαρ έχει τραβήξει και αναρτήσει ένα βίντεο στο TikTok. Το βίντεο τη δείχνει να χορεύει. Κάτω από το βίντεο έχει γράψει ένα καθόλου κολακευτικό σχόλιο για το πρόσωπό της. Η Κατερίνα νιώθει τόσο ντροπιασμένη.

5.8.1 Ερωτήσεις

1. Η Κατερίνα έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το άτομο να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση;
- Σωστό
 - Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Αν αντιληφθούμε ότι κάποιος έχει δημοσιεύσει φωτογραφίες ή βίντεο τα οποία μας απεικονίζουν και δεν έχει ζητήσει τη συναίνεσή μας για να το κάνει, τότε έχουμε το δικαίωμα να ζητήσουμε από το άτομο να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αν αντιληφθούμε ότι κάποιος έχει δημοσιεύσει φωτογραφίες ή βίντεο τα οποία μας απεικονίζουν και δεν έχει ζητήσει τη συναίνεσή μας για να το κάνει, τότε έχουμε το δικαίωμα να ζητήσουμε από το άτομο να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση.

2. Στην περίπτωση που το αίτημά της (να κατέβει η ανάρτηση) δεν ικανοποιηθεί από το εν λόγω άτομο, τότε έχει την δυνατότητα να απευθυνθεί στις δικωτικές αρχές.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Ακριβώς αυτό πρέπει να κάνει. Αν δεν γνωρίζει τον τρόπο, τότε πρέπει να απευθυνθεί σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεται για να την βοηθήσει να το κάνει.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η Κατερίνα πρέπει να απευθυνθεί στις δικωτικές αρχές, εάν το βίντεο δεν κατέβει. Αν δεν γνωρίζει τον τρόπο, τότε πρέπει να απευθυνθεί σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεται για να την βοηθήσει να το κάνει.

6 Σταθμός Παιχνιδιού: ΑΣΠΙΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

6.1 Σενάριο: ΜΥΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Σήμερα, θα κατανοήσουμε τη σημασία του να παραμένουμε ασφαλείς στο διαδίκτυο. Ο κόσμος μας είναι όλο και πιο ψηφιακός και είναι ζωτικής σημασίας να αναγνωρίζουμε τις πιθανές απειλές.

Φανταστείτε, να λάβετε αυτό το ηλεκτρονικό μήνυμα. Τι θα κάνατε;

«Μπορούμε να συναντηθούμε όταν σχολάσεις στο πάρκο που βρίσκεται απέναντι από το σχολείο. Μην το πεις σε κανέναν.»

- Απαντάω στο μήνυμα.

- Όχι, δεν γνωρίζεις με σιγουριά την ταυτότητά του προσώπου που τα ζητάει.

- Διαγράφω το μήνυμα.

- Όχι. Αν διαγράψεις το μήνυμα δυσχεραίνεται η περαιτέρω διερεύνησή του από τους αρμόδιους.

- Απευθύνομαι άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύομαι!

6.1.1 Ερώτηση

Παίζοντας το αγαπημένο σου online game λαμβάνεις το ακόλουθο μήνυμα στο chat: «Μπορείς να μου δώσεις τον αριθμό του τηλεφώνου σου, ώστε να σου στείλω κάποιες πληροφορίες για το παιχνίδι;» Επίλεξε 2 σωστές απαντήσεις.

- Δεν απαντάς στο μήνυμα.
- Απαντάς στο μήνυμα και ζητάς περισσότερες πληροφορίες.
- Στέλνεις τον αριθμό τηλεφώνου σου. Οι γονείς σου θα χαρούν πάρα πολύ!
- Το λες άμεσα σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Δεν απαντάς στο μήνυμα.
- Το λες άμεσα σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σίγουρα δεν απαντάς καθόλου στο μήνυμα κι επειδή μπορεί ο άνθρωπος έχεις να είναι επικίνδυνος, απευθύνεσαι άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι σωστές απαντήσεις είναι ότι δεν απαντάς στο μήνυμα και ότι απευθύνεσαι αμέσως σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεσαι. Δεν υπάρχει λόγος κάποιος στο παιχνίδι να χρειάζεται τον προσωπικό αριθμό τηλεφώνου σου. Δεν γνωρίζεις με σιγουριά την ταυτότητα του προσώπου που τον ζητάει, οπότε δεν πρέπει να του απαντήσεις καθόλου.

6.2 Σενάριο: SMS ΕΧΕΙΣ ΑΓΝΩΣΤΟ

Ο Γιάννης βλέπει τηλεόραση και ξαφνικά δέχεται στο κινητό του ένα μήνυμα.

«Έχω κάποιες προσωπικές σου φωτογραφίες έχεις οποίες θα δημοσιεύσω αν δεν συναντηθούμε. Μην το πεις σε κανέναν!»

Τι πρέπει να κάνει ο Γιάννης σε αυτή την περίπτωση;

- Απαντάει στο μήνυμα.

- Διαγράφει το μήνυμα.

- Απευθύνεται σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεται.

Ο Γιάννης απευθύνθηκε άμεσα σε ένα ενήλικα που εμπιστεύεται. Έτσι πήρε την απόφαση και μίλησε με την μητέρα του για το μήνυμα.

6.2.1 Ερώτηση

Ανοίγοντας το κινητό σου βλέπεις ότι έχεις λάβει το ακόλουθο ηλεκτρονικό μήνυμα: «Κέρδισες μια δωροεπιταγή 100€ στο supermarket. Συμπλήρωσε εδώ το κινητό σου και θα λάβεις άμεσα τον κωδικό». Τι πρέπει να κάνεις; Επίλεξε 2 σωστές απαντήσεις.

- Δεν απαντάς στο μήνυμα.
- Απαντάς στο μήνυμα και ζητάς περισσότερες πληροφορίες.
- Στέλνεις τον αριθμό τηλεφώνου σου. Οι γονείς σου θα χαρούν πάρα πολύ!
- Το λες άμεσα σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Δεν απαντάς στο μήνυμα.
- Το λες άμεσα σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σίγουρα δεν απαντάς καθόλου στο μήνυμα. Τέτοιου είδους μηνύματα έχουν ως στόχο την εξαπάτηση επιχειρώντας να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσωπικές σου πληροφορίες.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι σωστές απαντήσεις είναι ότι δεν απαντάς στο μήνυμα και ότι απευθύνεσαι αμέσως σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεσαι. Τέτοιου είδους μηνύματα έχουν ως στόχο την εξαπάτηση επιχειρώντας να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσωπικές σου πληροφορίες.

6.3 Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΕ ONLINE GAME

Παίζεις το αγαπημένο σου online game. Λαμβάνεις το ακόλουθο μήνυμα στο chat:

«Μπορείς να μου δώσεις τον αριθμό του τηλεφώνου σου, ώστε να σου στείλω κάποιες πληροφορίες για το παιχνίδι;»

Αναρωτιέσαι αν θα απαντήσεις στο μήνυμα ή όχι.

Όχι, δεν απαντάς στο μήνυμα. Δεν υπάρχει λόγος κάποιος στο παιχνίδι να χρειάζεται τον προσωπικό αριθμό τηλεφώνου σου. Επίσης, δεν γνωρίζεις με σιγουριά την ταυτότητα του προσώπου που τον ζητάει.

6.3.1 Ερώτηση

Είσαι στο αγαπημένο σου μέσο κοινωνικής δικτύωσης και λαμβάνεις το εξής προσωπικό μήνυμα από κάποιον με όνομα Γιώργος Πέτρου: "Γεια σου. Πηγαίνουμε στο ίδιο σχολείο. Είδα τις φωτογραφίες σου και τις βρίσκω υπέροχες. Θα ήθελα να συναντηθούμε."

Τι πρέπει να σκεφτούμε για αυτόν που το έστειλε;

- Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιον άγνωστο.
- Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιο φίλο ή γνωστό.

Σωστή απάντηση: Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιον άγνωστο.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά, μόνο και μόνο επειδή λέει ότι πηγαίνετε στο ίδιο σχολείο δεν σημαίνει ότι αυτό ισχύει.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Μόνο και μόνο επειδή λέει ότι πηγαίνετε στο ίδιο σχολείο δεν σημαίνει ότι αυτό ισχύει.

6.4 Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΔΩΡΟ

Χαζεύεις το προφίλ μιας φίλης σου στο Instagram. Τότε λαμβάνεις ένα προσωπικό μήνυμα:

«Κέρδισες ένα σημαντικό δώρο! Για να το παραλάβεις πάτησε στον ακόλουθο σύνδεσμο.»

Αναρωτιέσαι αν το μήνυμα στάλθηκε από κάποιο φίλο ή κάποιον άγνωστο.

- Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιο φίλο;
- Όχι, το μήνυμα δεν μπορεί να έχει σταλεί από κάποιο φίλο. Πιθανόν κάποιος θέλει να σε κατευθύνει να ακολουθήσεις το σύνδεσμο που σου έστειλε.
- Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιον άγνωστο.
- Σωστά. Τέτοιου είδους μηνύματα έχουν ως στόχο την εξαπάτηση, επιχειρώντας να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσωπικές σου πληροφορίες.
- Μάλλον είναι απάτη. Δεν πρόκειται να απαντήσω στο μήνυμα.

6.4.1 Ερώτηση

Λαμβάνεις στο Messenger το εξής προσωπικό μήνυμα από κάποιον με όνομα Μιχάλης Σωτηρίου: "Γεια σου. Είμαι ο φίλος του πατέρα σου. Δεν προλαβαίνει να σε πάει στο φροντιστήριο Αγγλικών. Στείλε μου πού είσαι να έρθω να σε πάρω. Μου είπε να σε πάω εγώ." Τι πιστεύεις για το άτομο που έστειλε το μήνυμα;

- Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιον άγνωστο.
- Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιο φίλο ή γνωστό.

Σωστή απάντηση: Το μήνυμα στάλθηκε από κάποιον άγνωστο.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά, μόνο και μόνο επειδή λέει ότι είναι φίλος του πατέρα σου δεν σημαίνει ότι είναι. Στον ηλεκτρονικό κόσμο δεν ξέρεις ποιος πραγματικά κρύβεται πίσω από ένα προφίλ.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Μόνο και μόνο επειδή λέει ότι είναι φίλος του πατέρα σου δεν σημαίνει ότι είναι. Στον ηλεκτρονικό κόσμο δεν ξέρεις ποιος πραγματικά κρύβεται πίσω από ένα προφίλ.

6.5 Σενάριο: ΠΡΟΣΦΟΡΑ – ΑΠΑΤΗ

Η Μελίνα περνάει πολλές ώρες στα κοινωνικά δίκτυα. Ένα πρωί, καθώς χάζευε στο Facebook, είδε μια ανάρτηση που της έκανε μεγάλη εντύπωση. Ήταν μια προσφορά για επώνυμα ρούχα σε χαμηλές τιμές, περιορισμένης διάρκειας. Δίπλα της καθόταν ο κολλητός της. Ο Νίκος δεν χρησιμοποιεί τόσο πολύ τα social. Γενικά είναι επιφυλακτικός και πάντα προσεκτικός με τις online αγορές και τις πληροφορίες που δημοσιεύει στο διαδίκτυο.

Η Μελίνα ήταν πολύ ενθουσιασμένη! Πήγε να πατήσει το σύνδεσμο για να δει τις προσφορές. Ο Νίκος, όμως, τη συγκράτησε. Της είπε πως μια τόσο "καλή" προσφορά μπορεί να κρύβει παγίδες. Η Μελίνα ήταν σε δίλημμα. Θα ακολουθούσε τον σύνδεσμο και θα ανακάλυπτε τις προσφορές ή θα άκουγε τον Νίκο και θα έκανε μια πιο προσεκτική αναζήτηση πριν αποφασίσει;

Όταν βλέπεις μια τέτοια ανάρτηση πρέπει να είσαι πολύ προσεκτικός.

Πολλές φορές αυτού του είδους οι αναρτήσεις μπορεί να είναι προσπάθειες απάτης ή ακόμα και παραβίασης των προσωπικών σου δεδομένων.

Συχνά, αυτοί οι σύνδεσμοι οδηγούν σε ψεύτικες ιστοσελίδες που ζητούν προσωπικές πληροφορίες ή ακόμα και τα στοιχεία της πιστωτικής σου κάρτας.

Πριν κάνεις κλικ σε οποιοδήποτε σύνδεσμο, είναι σημαντικό να επιβεβαιώσεις την αξιοπιστία της προσφοράς.

Αυτό μπορείς να το κάνεις ελέγχοντας την επίσημη ιστοσελίδα του επώνυμου καταστήματος ή αναζητώντας περισσότερες πληροφορίες για την προσφορά από αξιόπιστες πηγές.

6.5.1 Ερώτηση

Βλέπεις μια διαφήμιση ενός online καταστήματος σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο. Το online κατάστημα κάνει έκπτωση 90% σε κάθε πρώτη παραγγελία. Τι κάνεις;

- Εμπιστεύεσαι την ανάρτηση χωρίς να ελέγξεις την προέλευσή της και προχωράς στην άμεση αγορά. Δεν μπορείς να χάσεις τέτοια ευκαιρία.
- Δεν εμπιστεύεσαι την ανάρτηση και προσπαθείς να ελέγξεις την αξιοπιστία της.

Σωστή απάντηση: Δεν εμπιστεύεσαι την ανάρτηση και προσπαθείς να ελέγξεις την αξιοπιστία της.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά, τέτοιου είδους αναρτήσεις έχουν ως στόχο την εξαπάτηση επιχειρώντας να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσωπικές σου πληροφορίες (όπως είναι οι πληροφορίες καρτών).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος, τέτοιου είδους αναρτήσεις έχουν ως στόχο την εξαπάτηση επιχειρώντας να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσωπικές σου πληροφορίες (όπως είναι οι πληροφορίες καρτών).

6.6 Σενάριο: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΕΚΔΡΟΜΗ – ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ

Ο Ηλίας ήταν ενθουσιασμένος με τη σχολική εκδρομή! Είχε τραβήξει πολλές υπέροχες φωτογραφίες και ένιωθε πως θα ήταν ωραίο να μοιραστεί αυτές τις στιγμές με τους φίλους του στα social media. Η Λένα άκουσε τον Ηλία που το έλεγε στον κολλητό του. Ήταν κι εκείνη στις φωτογραφίες του Ηλία. Θύμωσε πολύ, γιατί δεν ήθελε να δει να δημοσιεύονται φωτογραφίες της χωρίς να έχει ζητήσει κανείς την έγκρισή της.

Ο κολλητός του Ηλία, όπως και άλλοι συμμαθητές τους, δεν είχαν πρόβλημα με την ανάρτηση των φωτογραφιών. Θεωρούσαν ότι ήταν μια καλή ευκαιρία να μοιραστούν μια όμορφη στιγμή στα social. Ο Ηλίας όμως, αν και ενθουσιασμένος με τις φωτογραφίες, συνειδητοποίησε ότι θα ήταν σωστό να ζητήσει τη συγκατάθεση όλων των συμμαθητών του πριν τις αναρτήσει. Αποφάσισε να προσεγγίσει τη Λένα και να τη ρωτήσει για τη γνώμη της, πριν προχωρήσει στη δημοσίευση.

Ενημέρωσε τους φίλους σου σχετικά με την πρόθεσή σου να δημοσιεύσεις φωτογραφίες στις οποίες εμφανίζονται και εκείνοι. Αυτό δίνει σε όλους την ευκαιρία να εκφράσουν τις ανησυχίες τους.

Η ευαισθησία στο θέμα της ιδιωτικότητας είναι σημαντική. Ο σεβασμός προς τα προσωπικά δεδομένα των άλλων είναι θεμελιώδης στα Κοινωνικά Δίκτυα.

6.6.1 Ερωτήσεις

Ένας συμμαθητής σου έχει τραβήξει μια σειρά φωτογραφιών από τη γιορτή αποφοίτησης. Ο συμμαθητής σου θέλει να αναρτήσει αυτές τις φωτογραφίες σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης και γι' αυτό ζητάει τη συγκατάθεση όλων όσων απεικονίζονται σε αυτές. Με ποιά από τις παρακάτω προτάσεις συμφωνείς περισσότερο;

- Βλέπω όλες τις φωτογραφίες για να επιβεβαιώσω ότι δεν θα αναρτηθεί κάποια που περιέχει προσβλητικό περιεχόμενο. Σε περίπτωση που δεν συμφωνώ με την ανάρτηση κάποιας φωτογραφίας, το αναφέρω ρητώς.
- Εμπιστεύομαι τον συμμαθητή μου χωρίς να δω το περιεχόμενο των φωτογραφιών.
- Βλέπω όλες τις φωτογραφίες, αλλά δεν αναφέρω κάτι παρά το γεγονός ότι εντοπίζω κάτι προσβλητικό.

Σωστή απάντηση: Βλέπω όλες τις φωτογραφίες για να επιβεβαιώσω ότι δεν θα αναρτηθεί κάποια που περιέχει προσβλητικό περιεχόμενο. Σε περίπτωση που δεν συμφωνώ με την ανάρτηση κάποιας φωτογραφίας, το αναφέρω ρητώς.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι: "Βλέπω όλες τις φωτογραφίες για να επιβεβαιώσω ότι δεν θα αναρτηθεί κάποια που περιέχει προσβλητικό περιεχόμενο. Σε περίπτωση που δεν συμφωνώ με την ανάρτηση κάποιας φωτογραφίας, το αναφέρω ρητώς."

6.7 Σενάριο: ΠΡΟΣΒΛΗΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Η Σοφία είναι πολύ φιλόδοξη και δραστήρια και αγαπά πολύ να μοιράζεται στιγμές από τη ζωή της στα social. Πρόσφατα, είχε ανεβάσει φωτογραφίες της από μια θεατρική παράσταση στην οποία συμμετείχε, σχολιάζοντας το πόσο ευχαριστημένη ήταν με την εμπειρία.

Ο Γιάννης, ένας συμμαθητής της Σοφίας, έκανε άσχημα σχόλια κάτω από τις φωτογραφίες της κοροϊδεύοντας την εμφάνισή της στην παράσταση. Τα σχόλια ήταν προσβλητικά και έδειχναν έλλειψη σεβασμού για τη Σοφία και την προσπάθειά της.

Η Σοφία ένιωθε αναστατωμένη και ανήσυχη με τα σχόλια του Γιάννη. Ήταν αντίθετα με αυτό που είχε συνηθίσει να βλέπει στα social και δεν ήξερε πώς να αντιδράσει.

Η Σοφία έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον Γιάννη να κατεβάσει την εν λόγω ανάρτηση.

Σε περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί το αίτημα, πρέπει να απευθυνθεί άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεται, προκειμένου μαζί να απευθυνθούν στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Μπορεί επίσης, να αναφέρει (“report”) αυτήν τη συμπεριφορά στον διαχειριστή του μέσου κοινωνικής δικτύωσης.

6.7.1 Ερώτηση

Πώς πρέπει να αντιδράσουμε όταν αντιμετωπίζουμε εκφοβιστικά ή υβριστικά σχόλια στα κοινωνικά δίκτυα;

- Να αγνοήσουμε τα σχόλια και να μην κάνουμε τίποτα.
- Να αντιδράσουμε επιθετικά για να υπερασπιστούμε τον εαυτό μας.
- Να αναφέρουμε τα εκφοβιστικά σχόλια στην πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης.

Σωστή απάντηση: Να αναφέρουμε τα εκφοβιστικά σχόλια στην πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστό: Η αναφορά μπορεί να βοηθήσει στον έλεγχο του εκφοβισμού. Αν η κατάσταση επιμείνει, πρέπει να μιλήσεις σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι και μαζί να απευθυνθείτε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί το «Να αγνοήσουμε...»: Λάθος: Η ανοχή σε εκφοβισμό δεν είναι καλή λύση.
 - Αν επιλεγεί το «Να αντιδράσουμε επιθετικά...»: Λάθος: Η επιθετικότητα μπορεί να επιδεινώσει την κατάσταση.
-

6.8 Σενάριο: ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΝΤΙΠΑΛΗ ΟΜΑΔΑ

Η Άρτεμις είναι μαθήτρια της Γ' Γυμνασίου. Πάθος της είναι η ομάδα μπάσκετ του σχολείου. Κάθε παιχνίδι είναι μια ευκαιρία για εκείνη να δείξει τη στήριξή της μέσω των κοινωνικών δικτύων. Μετά από μια μεγάλη νίκη της ομάδας του σχολείου της, άρχισε να λαμβάνει απειλητικά μηνύματα στο Instagram. Τα μηνύματα ήταν του τύπου: "Το σχολείο σας θα πληρώσει για την αδικία στον αγώνα". Η Άρτεμις ένιωσε αμήχανα. Ήταν πολύ απογοητευμένη. Δεν είχε φανταστεί ποτέ ότι θα δεχόταν απειλές εξαιτίας της αγάπης της για το μπάσκετ και την ομάδα της.

Αναρωτιόταν τι έπρεπε να κάνει. Να απαντήσει στο μήνυμα ή όχι. Να το αγνοήσει ή να απευθυνθεί σε κάποιον.

Όχι, δεν απαντάς στο μήνυμα.

Δεν υπάρχει λόγος να μπει σε αντιπαράθεση με άτομα που χρησιμοποιούν τέτοιου είδους προσβολές και απειλές.

Απευθύνεσαι άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι, προκειμένου να απευθυνθείτε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

6.8.1 Ερώτηση

Παίζοντας το αγαπημένο σου online game, λαμβάνεις στο chat ένα σύνολο μηνυμάτων με ρατσιστικό περιεχόμενο. Τι πρέπει να κάνεις;

- Απαντάω στο μήνυμα για να υπερασπιστώ τον εαυτό μου.

- Αναφέρω ("report") αυτή τη συμπεριφορά στον διαχειριστή του online game και απευθύνομαι σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύομαι.

Σωστή απάντηση: Αναφέρω ("report") αυτή τη συμπεριφορά στον διαχειριστή του online game και απευθύνομαι σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύομαι.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Πρέπει να αναφέρεις την κακή συμπεριφορά και να απευθυνθείς άμεσα σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεσαι, προκειμένου να απευθυνθείτε στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Δεν υπάρχει λόγος να μπεις σε αντιπαράθεση με τα άτομα που χρησιμοποιούν τέτοιου είδους προσβολές και απειλές.

7 Σταθμός Παιχνιδιού: ΚΥΝΗΓΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

7.1 Σενάριο: ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ

Αυτός είναι ο Οδυσσέας. Ένας καινούριος μαθητής στο φροντιστήριο. Η Αναστασία και η Μελίνα ένιωσαν ενθουσιασμένες μετά τη γνωριμία τους με τον Οδυσσέα. Κανόνισαν να πάνε σπίτι, να τον ψάξουν στα social με σκοπό να βρουν περισσότερες πληροφορίες για εκείνον. Η Μελίνα όσο και αν έχει ψάξει δεν μπορεί να βρει καμία πληροφορία για τον Οδυσσέα.

«Βρήκα το προφίλ του στο Facebook. Γιατί δεν μπορώ να δω καμία πληροφορία για αυτόν;»

Μετά από αναζήτηση δύο ωρών, η Μελίνα και η Αναστασία δεν έχουν βρει καμία πληροφορία για τον Οδυσσέα εκτός από την εικόνα προφίλ του και μια φωτογραφία ενός τοπίου που είχε ανεβάσει πριν πολύ καιρό. Καταλήγουν λοιπόν στο συμπέρασμα ότι ο Οδυσσέας έχει εφαρμόσει ειδικές ρυθμίσεις ασφαλείας στο προφίλ του. Αποφασίζουν με την πρώτη ευκαιρία να του ζητήσουν να τις βοηθήσει να αλλάξουν τις δικές τους ρυθμίσεις ιδιωτικότητας στα social.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΦΙΛ

- Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το προφίλ του ως ιδιωτικό ή δημόσιο.

ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΦΙΛΙΑΣ

- Ο χρήστης μπορεί να διαχειρίζεται τον κύκλο των φίλων του.

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ

- Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το ποιος μπορεί να βλέπει τις δημοσιεύσεις του, το ποιοι μπορούν να του στέλνουν μηνύματα και ποιοι μπορούν να του στείλουν αιτήματα φιλίας.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΦΡΑΓΗ

- Ο χρήστης μπορεί να αναφέρει κακόβουλες δραστηριότητες, όπως το μίσος, τον εκφοβισμό, την πορνογραφία ή το spam σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Συνήθως, υπάρχει μια επιλογή «Αναφορά» ή «Αναφορά παραβίασης» στις δημοσιεύσεις ή τα προφίλ των χρηστών.

Μη χάνεις χρόνο. Άλλαξε κατάλληλα τις ρυθμίσεις ασφάλειας και ιδιωτικότητας.

7.1.1 Ερωτήσεις

1. Τι είναι προτιμότερο από πλευράς προστασίας δεδομένων να χρησιμοποιήσεις ως όνομα χρήστη;

- Θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένα ψευδώνυμο που να μην προσδιορίζει την πραγματική ταυτότητα του χρήστη.
- Θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί το ονοματεπώνυμο.

Σωστή απάντηση: Θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένα ψευδώνυμο που να μην προσδιορίζει την πραγματική ταυτότητα του χρήστη.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε το πραγματικό μας όνομα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείς το πραγματικό σου όνομα, γιατί έτσι το κάνεις πιο εύκολο για κάποιον κακόβουλο να σε εντοπίσει.

2. Ποιος είναι καλό να μπορεί να μου στέλνει μηνύματα στα social;

- Είναι καλό να μπορούν όλοι να μου στέλνουν μηνύματα.
- Μόνο οι φίλοι είναι καλό να μπορούν να μου στέλνουν μηνύματα.

Σωστή απάντηση: Μόνο οι φίλοι είναι καλό να μπορούν να μου στέλνουν μηνύματα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Δεν πρέπει να μπορεί οποιοσδήποτε να σου στείλει μήνυμα, γιατί πιθανό να έχεις και οχλήσεις από κακόβουλους.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Μόνο οι φίλοι πρέπει να μπορούν να σου στέλνουν μηνύματα.

3. Ποιοι είναι καλό να μπορούν να έχουν πρόσβαση στις δημοσιεύσεις σου;

- Τις δημοσιεύσεις μου πρέπει να μπορούν να τις βλέπουν όλοι.
- Τις δημοσιεύσεις μου θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι μου.

Σωστή απάντηση: Τις δημοσιεύσεις μου θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι μου.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά. Ό,τι δημοσιεύουμε πρέπει να το βλέπουν μόνο οι φίλοι μας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Τις δημοσιεύσεις που κάνεις θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι σου, αλλιώς είναι πιο εύκολο να γίνουν αντικείμενο σχολίων και χρήσης και από κακόβουλους.

7.2 Σενάριο: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΩΝ ΦΙΛΩΝ

Η Φένια είναι μαθήτρια της Γ' Λυκείου. Είναι πολύ κοινωνική! Έχει πολλούς γνωστούς και όλοι την ακολουθούν στα Social. Πριν από ένα τρίμηνο πήρε θέση σε μία διαμάχη στο σχολικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα να χαλάσει τις σχέσεις της με κάποια παιδιά που έκανε παρέα, που όμως τελευταία είχαν συμπεριφορά «συμμορίας» και παρενοχλούσαν άλλα παιδιά.

Γενικά είναι πολύ προσεκτική με τις αναρτήσεις της, αλλά μια μέρα μπήκε στον «πειρασμό» να σχολιάσει θετικά μια δημόσια ανάρτηση καθηγητή του σχολείου για το θέμα του bullying. Τα παιδιά της παλιάς της παρέας, με την οποία είχε έρθει σε σύγκρουση, είδαν το σχόλιό της και άρχισαν επίθεση στο πρόσωπό της με προσβλητικές αναρτήσεις.

Η Φένια ήταν σε πολύ άσχημη ψυχολογική κατάσταση μετά από αυτό. Εάν τους είχε αφαιρέσει από φίλους έγκαιρα δεν θα ήταν τώρα στη θέση αυτή.

7.2.1 Ερωτήσεις

1. Δεν χρειάζεται να ελέγχουμε τακτικά ποιοι είναι οι «φίλοι» ή οι «ακολουθούμενοι» στους λογαριασμούς μας στα κοινωνικά δίκτυα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Θα πρέπει να κάνουμε μία «εκκαθάριση» τακτικά και να αφαιρούμε τους ανθρώπους με τους οποίους δεν έχουμε πια σχέση, δεν τους μιλάμε, έχουμε απομακρυνθεί.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Κι όμως χρειάζεται να κάνουμε μία «εκκαθάριση» τακτικά και να αφαιρούμε τους ανθρώπους με τους οποίους δεν έχουμε πια σχέση, δεν τους μιλάμε, έχουμε απομακρυνθεί.

2. Αν έχω ρυθμίσει τις μελλοντικές μου αναρτήσεις στα Κοινωνικά Δίκτυα να τις βλέπουν μόνοι οι "φίλοι", δεν έχω κάτι να φοβάμαι.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι ρυθμίσεις "φίλοι" δεν εγγυώνται το απόρρητο. Η κοινή χρήση περιεχομένου με άλλους (και αυτό περιλαμβάνει τις φωτογραφίες των διακοπών σου στην παραλία) σημαίνει ότι οι φίλοι μπορούν να το μοιραστούν και να το μεταδώσουν.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Κι όμως οι ρυθμίσεις "φίλοι" δεν εγγυώνται το απόρρητο. Η κοινή χρήση περιεχομένου με άλλους (και αυτό περιλαμβάνει τις φωτογραφίες των διακοπών σου στην παραλία) σημαίνει ότι οι φίλοι μπορούν να το μοιραστούν και να το μεταδώσουν.

3. Τα σχόλια που κάνω στις αναρτήσεις των φίλων μου μένουν μεταξύ φίλων, οπότε μπορώ να γράψω και λίγα λόγια παραπάνω. Ίσως και κάτι πιο προσωπικό.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά! Εξαρτάται από τις ρυθμίσεις που έχει το προφίλ του φίλου σας. Εάν η ανάρτηση του φίλου σας δεν είναι ιδιωτική, τα σχόλιά σας θα είναι ορατά στον διευθυντή και στους γονείς σας...στην πραγματικότητα, σε ένα παγκοσμίως αόρατο κοινό.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Εξαρτάται από τις ρυθμίσεις που έχει το προφίλ του φίλου σας. Εάν η ανάρτηση του φίλου σας δεν είναι ιδιωτική, τα σχόλιά σας θα είναι ορατά στον διευθυντή και στους γονείς σας... στην πραγματικότητα σε ένα παγκοσμίως αόρατο κοινό.

7.3 Σενάριο: ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ

Η Άννα πήγε σε ένα πάρτι που διοργάνωνε ένα μεγαλύτερο παιδί από το σχολείο της. Εκεί γνώρισε τον Φίλιππο. Της άρεσε πολύ. Όλο το βράδυ το πέρασαν συζητώντας. Λίγο πριν φύγει, ο Φίλιππος της έδωσε το όνομα του προφίλ του στο Instagram και της είπε ότι θα τα λένε εκεί.

Η Άννα αμέσως μόλις γύρισε σπίτι έψαξε το προφίλ του, αλλά δεν μπορούσε να δει καμία πληροφορία για εκείνον ούτε να του στείλει μήνυμα. Το μόνο που μπορούσε να κάνει είναι να του στείλει αίτημα ακολούθησης.

Η Άννα αναρωτήθηκε ποιες ρυθμίσεις ιδιωτικότητας είχε εφαρμόσει ο Φίλιππος στο προφίλ του.

Κάποιες κοινές ρυθμίσεις ασφαλείας που μπορεί να διαθέτει ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης είναι οι εξής:

- **Ιδιωτικότητα του προφίλ:** Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το προφίλ του ως ιδιωτικό ή δημόσιο, ανάλογα με το αν θέλει οι άλλοι χρήστες να μπορούν να βλέπουν τις δημοσιεύσεις του ή όχι.
- **Χειρισμός αιτημάτων φιλίας:** Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει την πρόσβαση σε αιτήματα φιλίας ή ακόλουθους, έτσι ώστε να μπορεί να διαχειρίζεται τον κύκλο των φίλων του.
- **Ρυθμίσεις απορρήτου:** Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το ποιος μπορεί να βλέπει τις δημοσιεύσεις του, το ποιοι μπορούν να του στέλνουν μηνύματα και ποιοι μπορούν να του στείλουν αιτήματα φιλίας.

7.3.1 Ερωτήσεις

1. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πρέπει οπωσδήποτε να ορίζω ως όνομα προφίλ το πραγματικό μου ονοματεπώνυμο, ώστε να με βρίσκουν εύκολα οι φίλοι μου.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι καλύτερο, για προστασία των δεδομένων μας, να χρησιμοποιούμε ψευδώνυμο και όχι το πραγματικό μας όνομα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι καλύτερο, για προστασία των δεδομένων μας, να χρησιμοποιούμε ψευδώνυμο, το οποίο μάλιστα να μην προσδιορίζει την πραγματική μας ταυτότητα.

2. Για να μην κινδυνεύω από αγνώστους και κακόβουλους χρήστες, αρκεί να ρυθμίσω να βλέπουν μόνο οι "φίλοι" τις μελλοντικές μου αναρτήσεις. Άλλωστε είμαι πολύ προσεκτικός/ή με την επιλογή των φίλων μου στα social.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι ρυθμίσεις "φίλοι" δεν εγγυώνται το απόρρητο. Η κοινή χρήση περιεχομένου με άλλους (και αυτό περιλαμβάνει τις φωτογραφίες των διακοπών σου στην παραλία) σημαίνει ότι οι φίλοι μπορούν να το μοιραστούν και να το μεταδώσουν.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Κι όμως οι ρυθμίσεις "φίλοι" δεν εγγυώνται το απόρρητο. Η κοινή χρήση περιεχομένου με άλλους (και αυτό περιλαμβάνει τις φωτογραφίες των διακοπών σου στην παραλία) σημαίνει ότι οι φίλοι μπορούν να το μοιραστούν και να το μεταδώσουν.

7.4 Σενάριο: ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΠΡΟΦΙΛ ΧΩΡΙΣ ΣΩΣΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο Θάνος σήμερα είχε αγώνα μπάσκετ. Η ομάδα του κέρδισε με μεγάλη διαφορά την αντίπαλη ομάδα. Μόλις επέστρεψε σπίτι ανέβασε το σκορ στο προφίλ του στο Instagram. Κάτω από την ανάρτηση έγραψε ένα ειρωνικό

σχόλιο. Όλοι οι συμπαίκτες του Θάνου κοινοποίησαν την ανάρτησή του. Κάποια στιγμή είδε την ανάρτηση ένας παίκτης της αντίπαλης ομάδας, ο οποίος φαινόταν πολύ ενοχλημένος και θυμωμένος μετά τη λήξη του αγώνα.

Από εκείνη τη στιγμή άρχισε να στέλνει στον Θάνο υβριστικά και απειλητικά μηνύματα. Ο Θάνος ένιωθε ψυχολογική πίεση. Πίστευε πως δεν θα ξεμπλέξει εύκολα μαζί του.

Ας δούμε ποιες ρυθμίσεις ιδιωτικότητας έπρεπε να έχει ορίσει ο Θάνος στο προφίλ του στο Instagram.

- A) **Ιδιωτικότητα του προφίλ:** Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το προφίλ του ως ιδιωτικό ή δημόσιο, ανάλογα με το αν θέλει οι άλλοι χρήστες να μπορούν να βλέπουν τις δημοσιεύσεις του ή όχι.
- B) **Ρυθμίσεις απορρήτου:** Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το ποιος μπορεί να βλέπει τις δημοσιεύσεις του, το ποιοι μπορούν να του στέλνουν μηνύματα και ποιοι μπορούν να του στείλουν αιτήματα φιλίας.
- C) **Αναφορά και φραγή:** Ο χρήστης μπορεί να αναφέρει κακόβουλες δραστηριότητες σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Συνήθως υπάρχει μια επιλογή "Αναφορά" ή "Αναφορά παραβίασης" στις δημοσιεύσεις ή τα προφίλ των χρηστών. Ο χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτήν την επιλογή για να αναφέρει παραβιάσεις όπως το μίσος, τον εκφοβισμό, την πορνογραφία ή το spam. Μετά από αυτήν την αναφορά, οι διαχειριστές του μέσου κοινωνικής δικτύωσης εξετάζουν την καταγγελία και προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες.

7.4.1 Ερωτήσεις

1. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social) συστήνεται να μου στέλνει μήνυμα οποιοσδήποτε το επιθυμεί. Έπειτα θα επιλέγω εγώ αν θα απαντήσω ή όχι.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Μόνο οι φίλοι σου συστήνεται να έχουν τη δυνατότητα να σου στέλνουν μηνύματα. Από έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε ελληνικά σχολεία 1 στα 4 παιδιά δήλωσε ότι κάποια στιγμή στο διαδίκτυο κάποιος το προσέγγισε με κακόβουλο σκοπό.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Μόνο οι φίλοι σου συστήνεται να έχουν τη δυνατότητα να σου στέλνουν μηνύματα. Από έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε ελληνικά σχολεία 1 στα 4 παιδιά δήλωσε ότι κάποια στιγμή στο Διαδίκτυο κάποιος το προσέγγισε με κακόβουλο σκοπό.

2. Χρειάζεται να ελέγχουμε συχνά ποιοι είναι "φίλοι" μας ή μας "ακολουθούν" στα κοινωνικά δίκτυα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Θα πρέπει να κάνουμε μία «εκκαθάριση» τακτικά και να αφαιρούμε τους ανθρώπους με τους οποίους δεν έχουμε πια σχέση, δεν τους μιλάμε ή έχουμε απομακρυνθεί.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Θα πρέπει να κάνουμε μία «εκκαθάριση» τακτικά και να αφαιρούμε τους ανθρώπους με τους οποίους δεν έχουμε κάποια σχέση, δεν τους μιλάμε ή έχουμε απομακρυνθεί.

3. Θέλεις να δημιουργήσεις ένα νέο προφίλ στο Instagram. Ποιοι θα μπορούν να έχουν πρόσβαση και να βλέπουν τις δημοσιεύσεις σου; (Επίλεξε 1 απάντηση.)

- Θα είμαι πολύ προσεκτικός/ή. Τις δημοσιεύσεις μου θα μπορούν να τις βλέπουν όλοι.
- Τις δημοσιεύσεις θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι.

Σωστή απάντηση: Τις δημοσιεύσεις θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά. Όσο προσεκτικοί και αν είμαστε τις δημοσιεύσεις μας πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι μας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Όσο προσεκτικοί και αν είμαστε τις δημοσιεύσεις μας πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι μας.

7.5 Σενάριο: "ΤΑΓΚ" ΣΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ο Χάρης λαμβάνει το βράδυ μηνύματα από κοντινούς του φίλους, οι οποίοι απορούν με τις δημοσιεύσεις που έχει κάνει στο προφίλ του. Τον ρωτούν αν έχει "τρελαθεί" και είναι σοκαρισμένοι. Μπαίνει αμέσως στο προφίλ του και βλέπει ότι από χτες υπάρχουν δημοσιεύσεις με φωτογραφίες του μαζί με άλλα άγνωστα άτομα και με υβριστικά συνθήματα εναντίον οπαδών μίας ποδοσφαιρικής ομάδας.

Κι όμως είναι ο ίδιος στη φωτογραφία. Είναι μάλλον μια παλιά ομαδική φωτογραφία που είχε βγάλει στο σχολείο με κάποια μεγαλύτερα παιδιά που υποστηρίζουν την ίδια ομάδα. Δεν γνωρίζει όμως κανέναν από αυτούς. Διαγράφει γρήγορα τα πάντα.

Υπήρχε όμως τρόπος να το αποφύγει. Εάν είχε ρυθμίσει κατάλληλα τις επιλογές ιδιωτικότητας στο προφίλ του.

7.5.1 Ερωτήσεις

1. Μπορώ να εμποδίσω, αλλά και να ελέγξω, μέσω της κατάλληλης επιλογής στις ρυθμίσεις απορρήτου, εάν οποιοσδήποτε με «ταγκάρει» (προσθέσει με ετικέτα) σε μία φωτογραφία την οποία δημοσιεύει.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Μπορεί να εξαιρεθεί κανείς από την προσθήκη ετικετών και την αναγνώριση προσώπου, να ειδοποιείται και να δίνει την έγκρισή του.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Υπάρχει ρύθμιση με την οποία μπορεί να εξαιρεθεί κανείς από την προσθήκη ετικετών και την αναγνώριση προσώπου, να ειδοποιείται και να δίνει την έγκρισή του.

2. Δεν χρειάζεται να ψάχνω στις ρυθμίσεις. Έχω εμπιστοσύνη στους φίλους μου, κανένας δεν θα δημοσιεύσει ποτέ μια φωτογραφία χωρίς να με ρωτήσει πρώτα!

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Δεν είναι θέμα εμπιστοσύνης. Όλοι μπορεί να κάνουμε μία κίνηση που για εμάς μοιάζει εντάξει, αλλά ο εικονιζόμενος να μην συμφωνεί. Μπορεί και με καλές προθέσεις ένας φίλος να μην «ρωτήσει» και να είναι η φορά που η φωτογραφία δεν θα θέλατε να έχει αναρτηθεί, με ετικέτα κιόλας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Δεν είναι θέμα εμπιστοσύνης. Όλοι μπορεί να κάνουμε μία κίνηση που για εμάς μοιάζει εντάξει, αλλά ο εικονιζόμενος να μην συμφωνεί. Μπορεί και με καλές προθέσεις ένας φίλος να μην «ρωτήσει» και να είναι η φορά που η φωτογραφία δεν θα θέλατε να έχει αναρτηθεί, με ετικέτα κιόλας.

3. Το σωστό είναι να μην πειράζουμε τις προεπιλεγμένες ρυθμίσεις ιδιωτικότητας σε εφαρμογές/κοινωνικά δίκτυα. Είναι πάντα οι πιο αυστηρές.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά. Αυτό δεν ισχύει. Η αλήθεια είναι ότι πρέπει οπωσδήποτε να ελέγξετε τις ρυθμίσεις ιδιωτικότητας και να τις προσαρμόζετε στις δικές σας προτιμήσεις, όντας πολύ «αυστηροί» με αυτές που αφορούν την ιδιωτικότητα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αυτό δεν ισχύει. Η αλήθεια είναι ότι πρέπει οπωσδήποτε να ελέγξετε τις ρυθμίσεις ιδιωτικότητας και να τις προσαρμόζετε στις δικές σας προτιμήσεις. Να είστε πολύ «αυστηροί» με αυτές που αφορούν την ιδιωτικότητα.

7.6 Σενάριο: ΛΑΘΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΕ ONLINE GAME

Ο Ορέστης παίζει εδώ και καιρό ένα διαδικτυακό παιχνίδι. Μια μέρα παρατηρεί πως έχει γίνει ένα λάθος στα στοιχεία του. Αναρωτιέται πώς και πού μπορεί να βρει πληροφορίες, ώστε να το διορθώσει.

Συμβουλευέται τον πατέρα του, ο οποίος τον ενημερώνει πως πρέπει να διαβάσει την «Πολιτική Ιδιωτικότητας» (privacy policy) και να εντοπίσει ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας και με ποιόν τρόπο μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα διόρθωσης, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ). Η εταιρεία είναι υποχρεωμένη να έχει αυτήν την πληροφορία, διαφορετικά είναι παράβαση του ΓΚΠΔ.

Ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας;

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το πρόσωπο ή ο φορέας που καθορίζει τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως για παράδειγμα το σχολείο σου.

Δικαίωμα διόρθωσης

Τα φυσικά πρόσωπα (υποκείμενα των δεδομένων) έχουν δικαίωμα να ζητήσουν:

- τη διόρθωση των δεδομένων τους, όταν αυτά είναι ανακριβή (λανθασμένα),
- ή τη συμπλήρωση των δεδομένων τους, όταν αυτά είναι ελλιπή.

7.6.1 Ερωτήσεις

1. Μπορώ να ξέρω ποιος είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας για το παιχνίδι που παίζω διαδικτυακά, στο οποίο έχω εγγραφεί με τα στοιχεία μου;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Είναι υποχρεωμένη η εταιρεία να έχει τα στοιχεία αυτά στην ιστοσελίδα της ή μέσα στο παιχνίδι. Αλλιώς είναι παράβαση του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Είναι υποχρεωμένη η εταιρεία να έχει τα στοιχεία αυτά στην ιστοσελίδα της ή μέσα στο παιχνίδι. Αλλιώς είναι παράβαση του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

2. Μπορώ να ξέρω ποια είναι τα δικαιώματά μου και πώς μπορώ π.χ. να ζητήσω να διορθωθεί ένα στοιχείο που έχω δώσει ή και να διαγραφώ;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Είναι υποχρεωμένη η εταιρεία να έχει τα στοιχεία αυτά στην ιστοσελίδα της ή μέσα στο παιχνίδι. Αλλιώς είναι παράβαση του Γενικού Κανονισμού (ΓΚΠΔ).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Είναι υποχρεωμένη η εταιρεία να έχει τα στοιχεία αυτά στην ιστοσελίδα της ή μέσα στο παιχνίδι. Αλλιώς είναι παράβαση του Γενικού Κανονισμού (ΓΚΠΔ).

3. Υπάρχει κάποια Αρχή που ελέγχει το πώς επεξεργάζονται τα προσωπικά μου δεδομένα στην πλατφόρμα όπου παίζω διαδικτυακά παιχνίδια, αν κάτι συμβεί;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Είναι η Αρχή Προστασίας της χώρας στην οποία βρίσκεται εγκατεστημένη η εταιρεία που διαθέτει το παιχνίδι. Το ποια είναι η Αρχή πρέπει να φαίνεται στην Πολιτική Ιδιωτικότητας ή Προστασίας Δεδομένων στην ιστοσελίδα της εταιρείας, καθώς είναι υποχρέωση από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Ναι, υπάρχει. Είναι η Αρχή Προστασίας της χώρας στην οποία βρίσκεται εγκατεστημένη η εταιρεία που διαθέτει το παιχνίδι. Το ποια είναι η Αρχή πρέπει να φαίνεται στην Πολιτική

Ιδιωτικότητας ή Προστασίας Δεδομένων στην ιστοσελίδα της εταιρείας, καθώς είναι υποχρέωση από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

4. Μπορώ να ξέρω για πόσο καιρό θα έχουν τα προσωπικά μου δεδομένα τα κοινωνικά δίκτυα, τα παιχνίδια, οι εφαρμογές;
- Ναι
 - Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Αυτή η πληροφορία υποχρεωτικά πρέπει να είναι διαθέσιμη και δημοσιευμένη στην Πολιτική Ιδιωτικότητας ή Προστασίας Δεδομένων της εταιρείας, καθώς είναι υποχρέωση από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. (Διαφάνεια)

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αυτή η πληροφορία υποχρεωτικά πρέπει να είναι διαθέσιμη και δημοσιευμένη στην Πολιτική Ιδιωτικότητας ή Προστασίας Δεδομένων της εταιρείας, καθώς είναι υποχρέωση από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων. (Διαφάνεια)

7.7 Σενάριο: ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΜΕ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η Ευαγγελία είναι μαθήτρια της Γ' Γυμνασίου. Πρόσφατα δημιούργησε προφίλ στο Facebook. Όταν δημιούργησε το προφίλ, μη γνωρίζοντας για τις ρυθμίσεις ιδιωτικότητας, αποδέχθηκε όλες τις προεπιλεγμένες ρυθμίσεις. Μετά από λίγο καιρό η Ευαγγελία άρχισε να λαμβάνει μηνύματα στο messenger με ακατάλληλο περιεχόμενο. Κάποιοι την πρόσθεταν σε ομαδικές συζητήσεις και έστελναν απρεπή μηνύματα και φωτογραφίες. Η Ευαγγελία τότε, αποχωρούσε απλά από τη συνομιλία.

Αυτό συνεχιζόταν για πολύ καιρό, ώσπου μια μέρα είδε τα μηνύματα η μητέρα της, η οποία σοκαρίστηκε. Η Ευαγγελία με τη βοήθεια της μητέρας της έκανε αναφορά στο προφίλ που την πρόσθετε σε ακατάλληλη ομαδική συνομιλία. Επίσης, μαζί άλλαξαν τις ρυθμίσεις απορρήτου του προφίλ της.

7.7.1 Ερωτήσεις

1. Ποιες ενέργειες έπρεπε οπωσδήποτε να κάνει η Ευαγγελία με τη μητέρα της; (Επίλεξε δύο ενέργειες. Τις πιο σημαντικές κατά τη γνώμη σου)
- "Αναφορά" (report) στο προφίλ του χρήστη που της έστελνε ακατάλληλα μηνύματα.
 - Να ρυθμίσει το προφίλ της, ώστε να μην μπορεί οποιοσδήποτε να της στέλνει μήνυμα.
 - Να στείλει μήνυμα ξεχωριστά σε κάθε έναν από τους συμμετέχοντες της συνομιλίας του, ζητώντας να μάθει για ποιο λόγο την έχουν βάλει στη συνομιλία αυτή.
 - Να στείλει μήνυμα στην ομαδική συνομιλία ζητώντας να μην την ενοχλήσουν ξανά και να αποχωρήσει.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- "Αναφορά" (report) στο προφίλ του χρήστη που της έστελνε ακατάλληλα μηνύματα.
- Να ρυθμίσει το προφίλ της, ώστε να μην μπορεί οποιοσδήποτε να της στέλνει μήνυμα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι πρώτες ενέργειες που έπρεπε να κάνει η Ευαγγελία ήταν:

- Αναφορά στο προφίλ που της έστελνε τα μηνύματα.
- Αλλαγή της ρύθμισης στο προφίλ της, ώστε να μπορούν μόνοι οι φίλοι της να της στέλνουν μηνύματα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

Οι πρώτες ενέργειες που έπρεπε να κάνει η Ευαγγελία ήταν:

- Αναφορά στο προφίλ που της έστελνε τα μηνύματα.
- Αλλαγή της ρύθμισης στο προφίλ της, ώστε να μπορούν μόνοι οι φίλοι της να της στέλνουν μηνύματα.

2. Ποιοι θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προσωπικά μου στοιχεία (όπως τον αριθμό τηλεφώνου) στα κοινωνικά δίκτυα;

- Οποιοσδήποτε χρήστης.
- Μόνο οι φίλοι του.

Σωστή απάντηση: Μόνο οι φίλοι του.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Μόνο οι φίλοι σου πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να βλέπουν τις προσωπικές σου πληροφορίες.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Μόνο οι φίλοι σου πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να βλέπουν τις προσωπικές σου πληροφορίες.

3. Θέλεις να δημιουργήσεις ένα νέο προφίλ σε κοινωνικό δίκτυο. Ποιοι θα μπορούν να έχουν πρόσβαση και να βλέπουν τις δημοσιεύσεις σου; (Επίλεξε μία απάντηση)

- Θα είμαι πολύ προσεκτικός/ή, οπότε δεν υπάρχει πρόβλημα αν τις δημοσιεύσεις μου μπορούν να τις βλέπουν όλοι.
- Τις δημοσιεύσεις θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι.

Σωστή απάντηση: Τις δημοσιεύσεις θα πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά. Όσο προσεκτικοί και αν είμαστε τις δημοσιεύσεις μας πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι μας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Όσο προσεκτικοί και αν είμαστε τις δημοσιεύσεις μας πρέπει να τις βλέπουν μόνο οι φίλοι μας.

7.8 Σενάριο: ΔΗΜΟΣΙΟ ΠΡΟΦΙΛ ΧΩΡΙΣ ΣΩΣΤΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο Διονύσης είναι ένας πολύ εξωστρεφής έφηβος, ο οποίος απολαμβάνει να μοιράζεται κάθε στιγμή της ζωής του στα Κοινωνικά Δίκτυα, χωρίς όμως να δίνει μεγάλη προσοχή στις ρυθμίσεις ιδιωτικότητας. Δημοσίευε

φωτογραφίες από τις διακοπές του, μοιραζόταν την καθημερινότητά του, ακόμη και τα προσωπικά του συναισθήματα χωρίς να ελέγχει ποιος είχε πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες.

Κάποια στιγμή, ένας κακόβουλος χρήστης εντόπισε το προφίλ του Διονύση. Χρησιμοποίησε τις δημοσιευμένες του πληροφορίες για να τον προσεγγίσει, παριστάνοντας κάποιον που τον είχε γνωρίσει στις διακοπές του σε ένα νησί.

Ο Διονύσης δεν είχε σκεφτεί ποτέ ότι οι πληροφορίες που δημοσίευε θα μπορούσαν να τον θέσουν σε κίνδυνο. Όταν όμως άρχισε να λαμβάνει παράξενα μηνύματα και αιτήματα φιλίας από αγνώστους, άρχισε να ανησυχεί και να νιώθει πολύ άβολα. Τότε, κατάλαβε ότι δεν είχε προστατεύσει την ιδιωτικότητά του και ότι οι πληροφορίες που είχε μοιραστεί με όλο τον κόσμο μπορούσαν να τον βάλουν σε μεγάλο κίνδυνο. Αποφάσισε, λοιπόν, να επανεξετάσει τις ρυθμίσεις του προφίλ του.

- Έκανε το προφίλ του ιδιωτικό.
- Άλλαξε τις ρυθμίσεις απορρήτου, ώστε να μπορούν να του στέλνουν μήνυμα μόνο οι φίλοι του.
- Διέγραψε προσωπικές του πληροφορίες, όπως το τηλέφωνο και το σχολείο του.
- Διέγραψε ορισμένες παλαιότερες αναρτήσεις που θα μπορούσαν να παρέχουν περιττές πληροφορίες.

7.8.1 Ερωτήσεις

1. Θέλεις να δημιουργήσεις ένα νέο προφίλ σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Ποιες από τις παρακάτω ρυθμίσεις θα έκανες;

- Θα όριζα ως όνομα του προφίλ το πραγματικό μου όνομα, ώστε να με βρίσκουν οι φίλοι μου.
- Θα άλλαζα τη ρύθμιση του προφίλ μου, ώστε να μπορούν να μου στέλνουν μήνυμα μόνο οι φίλοι μου.
- Θα όριζα να βλέπουν τις δημοσιεύσεις μόνο οι φίλοι μου.
- Θα πρόσθετα όλες τις προσωπικές πληροφορίες που μου ζητάει η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Θα άλλαζα τη ρύθμιση του προφίλ μου, ώστε να μπορούν να μου στέλνουν μήνυμα μόνο οι φίλοι μου.
- Θα όριζα να βλέπουν τις δημοσιεύσεις μόνο οι φίλοι μου.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Ορισμένες κοινές ρυθμίσεις ασφαλείας που μπορεί να διαθέτει ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης περιλαμβάνουν:

- Ιδιωτικότητα του προφίλ: Το προφίλ να είναι ιδιωτικό, ώστε να βλέπουν τις δημοσιεύσεις και τις πληροφορίες μόνοι οι φίλοι.
- Χειρισμός αιτημάτων φιλίας: Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει την πρόσβαση σε αιτήματα φιλίας ή ακόλουθους, έτσι ώστε να μπορεί να διαχειρίζεται τον κύκλο των φίλων του.
- Ρυθμίσεις απορρήτου: Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το ποιος μπορεί να βλέπει τις δημοσιεύσεις του, το ποιοι μπορούν να του στέλνουν μηνύματα και ποιοι μπορούν να του στείλουν αιτήματα φιλίας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε το πραγματικό μας όνομα στον ηλεκτρονικό "κόσμο", αλλά ένα ψευδώνυμο, το οποίο να μην προσδιορίζει την ταυτότητά μας. Επίσης, δεν δημοσιεύουμε προσωπικές μας πληροφορίες, όπως το τηλέφωνο, η διεύθυνση, το e-mail, το σχολείο μας κ.ά.

Η δημοσίευση των πληροφοριών αυτών ελλοχεύει πολλούς κινδύνους. Ορισμένες κοινές ρυθμίσεις ασφαλείας που μπορεί να διαθέτει ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης περιλαμβάνουν:

- Ιδιωτικότητα του προφίλ: Το προφίλ να είναι ιδιωτικό, ώστε να βλέπουν τις δημοσιεύσεις και τις πληροφορίες μόνοι οι φίλοι.
 - Χειρισμός αιτημάτων φιλίας: Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει την πρόσβαση σε αιτήματα φιλίας ή ακόλουθους, έτσι ώστε να μπορεί να διαχειρίζεται τον κύκλο των φίλων του.
 - Ρυθμίσεις απορρήτου: Ο χρήστης μπορεί να ρυθμίσει το ποιος μπορεί να βλέπει τις δημοσιεύσεις του, το ποιοι μπορούν να του στέλνουν μηνύματα και ποιοι μπορούν να του στείλουν αιτήματα φιλίας.
-

2. Αν έχω κάνει όλες τις ρυθμίσεις ιδιωτικότητας, τότε δεν έχω να φοβάμαι τίποτα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Η ιδιωτικότητα του προφίλ και οι ρυθμίσεις "Φίλοι" δεν εγγυώνται το απόρρητο. Η κοινή χρήση περιεχομένου με άλλους σημαίνει ότι οι φίλοι μπορούν να το μοιραστούν και να το μεταδώσουν. Επίσης, παίζουν μεγάλο ρόλο και οι ρυθμίσεις που έχει το προφίλ του φίλου σας. Εάν η ανάρτηση του φίλου σας δεν είναι ιδιωτική, οι δημοσιεύσεις που σας έχει προσθέσει με ετικέτα (tag), τα σχόλιά σας κλπ. θα είναι ορατά σε όλους.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η ιδιωτικότητα του προφίλ και οι ρυθμίσεις "Φίλοι" δεν εγγυώνται το απόρρητο. Η κοινή χρήση περιεχομένου με άλλους σημαίνει ότι οι φίλοι μπορούν να το μοιραστούν και να το μεταδώσουν. Επίσης, παίζουν μεγάλο ρόλο και οι ρυθμίσεις που έχει το προφίλ του φίλου σας. Εάν η ανάρτηση του φίλου σας δεν είναι ιδιωτική, οι δημοσιεύσεις που σας έχει προσθέσει με ετικέτα (tag), τα σχόλιά σας κλπ. θα είναι ορατά σε όλους.

3. Μπορώ να παίζω παιχνίδια με κάποιον είτε τον ξέρω είτε όχι.

- Όλοι θα μπορούν να μου στέλνουν αιτήματα για να παίξουμε παιχνίδια. Δεν υπάρχει κίνδυνος. Απλά παίζουμε.
- Μόνο οι φίλοι θα μπορούν να μου στέλνουν αιτήματα για να παίξουμε παιχνίδια.

Σωστή απάντηση: Μόνο οι φίλοι θα μπορούν να μου στέλνουν αιτήματα για να παίξουμε παιχνίδια.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Πρέπει να δεχόμαστε αιτήματα για παιχνίδια μόνο από τους φίλους μας. Ένας τρόπος προσέγγισης των κακόβουλων χρηστών είναι με ψεύτικα προφίλ, που υποδύονται άλλο πρόσωπο με κοινά ενδιαφέροντα με τους χρήστες-στόχους. Ένα τέτοιο κοινό ενδιαφέρον θα μπορούσε πολύ εύκολα να είναι ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πρέπει να δεχόμαστε αιτήματα για παιχνίδια μόνο από τους φίλους μας. Ένας τρόπος προσέγγισης των κακόβουλων χρηστών είναι με ψεύτικα προφίλ, που υποδύονται άλλο πρόσωπο με κοινά ενδιαφέροντα με τους χρήστες-στόχους. Ένα τέτοιο κοινό ενδιαφέρον θα μπορούσε πολύ εύκολα να είναι ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι.

8 Σταθμός Παιχνιδιού: ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ

8.1 Σενάριο: ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

Σήμερα παρακολουθήσαμε στο σχολείο μια διάλεξη με αφορμή την Ευρωπαϊκή ημέρα προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Αύριο θα γράψετε ένα Διαγώνισμα με τους ορισμούς που συζητήθηκαν σήμερα στη διάλεξη. Όποιος πάρει 100%, θα κερδίσει ένα δώρο! Πρέπει να μελετήσω πολύ και να κερδίσω το δώρο!

5 ώρες μετά... Ήρθε η ώρα να διαβάσω το λεξιλόγιο!

Τι είναι προσωπικά δεδομένα;

Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε εσένα (υποκείμενο των δεδομένων) ή σε χαρακτηρίζει, όπως το όνομά σου, η διεύθυνσή σου, το τηλέφωνό σου, το σχολείο σου, τα ενδιαφέροντά σου, οι επιδόσεις σου στο σχολείο, οι φωτογραφίες σου, τα βίντεο με τους φίλους σου, το προφίλ σου στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Instagram. Μερικές φορές τα προσωπικά σου δεδομένα αφορούν ευαίσθητα στοιχεία της ιδιωτικής σου ζωής, όπως το θρήσκευμά σου, την κατάσταση της υγείας σου, τον γενετήσιο προσανατολισμό σου ή τις πολιτικές σου πεποιθήσεις.

Τι είναι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων;

Επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι κάθε πράξη που πραγματοποιείται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η διάδοση, η συσχέτιση, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή των δεδομένων.

Τι είναι η συγκατάθεση;

Εκτός από τις περιπτώσεις προσώπων ή φορέων που μπορούν βάσει νόμου να επεξεργάζονται τα προσωπικά σου δεδομένα με σκοπό να εκτελέσουν το έργο τους, όπως ο Δήμος ή το σχολείο σου, για να χρησιμοποιήσει κάποιος τα προσωπικά σου δεδομένα για έναν συγκεκριμένο σκοπό πρέπει να έχει εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή σου.

Δηλαδή, αφού προηγουμένως έχεις ενημερωθεί ακριβώς για το ποιος είναι αυτός που θέλει να τα χρησιμοποιήσει, για ποιον λόγο, ποια στοιχεία σου θέλει να επεξεργαστεί, με ποιους θα τα μοιραστεί και για πόσο χρόνο θα τα διατηρήσει, έχεις δεχθεί και έχεις πει με σαφή τρόπο ότι συμφωνείς.

Επιπλέον, σε τυπικές υπηρεσίες διαδικτύου (κοινωνικά δίκτυα, διαδικτυακά παιχνίδια και τα λοιπά) επειδή ελλοχεύουν σημαντικοί κίνδυνοι για τα προσωπικά δεδομένα, όχι μόνο απαιτείται η ρητή συγκατάθεσή σου αλλά επιπλέον θα πρέπει να είσαι τουλάχιστον 15 ετών, διαφορετικά, απαιτείται η συγκατάθεση του γονέα σου.

8.1.1 Ερωτήσεις

1. Ποια από τα ακόλουθα είναι προσωπικό δεδομένο;

- Το ονοματεπώνυμό σου, η ηλικία σου και το ύψος σου.
- Στο αποουσιολόγιο του τμήματός σου καταγράφονται οι απόντες για κάθε διδακτική ώρα.
- Το πιο δημοφιλές συγκρότημα στην Ελλάδα για το 2024.
- Η γραπτή βεβαίωση από τον γιατρό της ομάδας ότι μπορείς να αγωνιστείς μετά από τον τραυματισμό σου.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει τα παρακάτω:

- a. Το ονοματεπώνυμό σου, η ηλικία σου και το ύψος σου.
- b. Στο απουσιολόγιο του τμήματός σου καταγράφονται οι απόντες για κάθε διδακτική ώρα.
- c. Η γραπτή βεβαίωση από τον γιατρό της ομάδας ότι μπορείς να αγωνιστείς μετά από τον τραυματισμό σου.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Το ονοματεπώνυμο, η ηλικία και το ύψος σου είναι πληροφορίες που οδηγούν σε ταυτοποίηση του προσώπου.

Στην ιατρική βεβαίωση περιέχεται πληροφορία που αφορά συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

Οι απουσίες είναι πληροφορία που αφορά κάθε μαθητή που περιλαμβάνεται στο απουσιολόγιο και αποτελεί προσωπικό δεδομένο. Το πιο δημοφιλές συγκρότημα στην Ελλάδα δεν αποτελεί προσωπικό δεδομένο: Η πληροφορία είναι γενική, δεν συνδέεται με ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Το πιο δημοφιλές συγκρότημα στην Ελλάδα δεν αποτελεί προσωπικό δεδομένο: Η πληροφορία είναι γενική, δεν συνδέεται με ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

Οι υπόλοιπες πληροφορίες αποτελούν προσωπικά δεδομένα:

- Το ονοματεπώνυμο, η ηλικία και το ύψος σου είναι πληροφορίες που οδηγούν σε ταυτοποίηση του προσώπου.
 - Στην ιατρική βεβαίωση περιέχεται πληροφορία που αφορά συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.
 - Οι απουσίες είναι πληροφορία που αφορά κάθε μαθητή που περιλαμβάνεται στο απουσιολόγιο και αποτελεί προσωπικό δεδομένο.
-

2. Σε ποιες από τις ακόλουθες περιπτώσεις πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων;

- Στον λογαριασμό σου στο Tik Tok διατηρούνται τα βίντεο που ανεβάζεις με τους φίλους σου.
- Στη φωτογραφία που ανέβασες στο Instagram έκανες «tag» τον φίλο σου.
- Το Youtube προτείνει μία νέα λίστα με δημοφιλή τραγούδια σε όλους τους επισκέπτες.
- Στην είσοδο του γυμναστηρίου που πηγαίνεις «περνάς» την κάρτα μέλους σου από το ειδικό μηχάνημα που την σκανάρει και εμφανίζει τα στοιχεία σου στην οθόνη.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει τα εξής:

- Στον λογαριασμό σου στο Tik Tok διατηρούνται τα βίντεο που ανεβάζεις με τους φίλους σου.
- Στη φωτογραφία που ανέβασες στο Instagram έκανες «tag» τον φίλο σου.
- Στην είσοδο του γυμναστηρίου που πηγαίνεις «περνάς» την κάρτα μέλους σου από το ειδικό μηχάνημα που την σκανάρει και εμφανίζει τα στοιχεία σου στην οθόνη.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η απεικόνιση ενός προσώπου σε ηλεκτρονικό μέσο (βίντεο, φωτογραφίες) οδηγεί στην ταυτοποίησή του, οπότε γίνεται λόγος για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Μια λίστα τραγουδιών που προτείνει το YouTube σε όλους τους επισκέπτες δεν αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, γιατί αυτές οι πληροφορίες δεν αφορούν συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

Αντίθετα, οι πληροφορίες που σε αφορούν είναι καταχωρημένες στο σύστημα του γυμναστηρίου και κάθε φορά που «περνάει» η κάρτα σου γίνεται επαλήθευση των εν λόγω στοιχείων, άρα πρόκειται για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Μια λίστα τραγουδιών που προτείνει το YouTube σε όλους τους επισκέπτες δεν αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, γιατί αυτές οι πληροφορίες δεν αφορούν συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

Η απεικόνιση ενός προσώπου σε ηλεκτρονικό μέσο (βίντεο, φωτογραφίες) οδηγεί στην ταυτοποίησή του, οπότε πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Οι πληροφορίες που σε αφορούν είναι καταχωρημένες στο σύστημα του γυμναστηρίου και κάθε φορά που «περνάει» η κάρτα σου γίνεται επαλήθευση των εν λόγω στοιχείων, άρα πρόκειται για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

3. Οι φωτογραφίες που έστειλα στους φίλους μου μόνο με τοπία από την πόλη που επισκέφτηκα δεν περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Τα τοπία δεν περιέχουν στοιχεία που οδηγούν σε ταυτοποίηση φυσικού προσώπου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Τα τοπία δεν περιέχουν στοιχεία που οδηγούν σε ταυτοποίηση φυσικού προσώπου. Οπότε δεν πρόκειται για προσωπικό δεδομένο.

4. Η φωτογραφία των αθλητών της ομάδας μπάσκετ του σχολείου που συμμετέχω περιέχει προσωπικά δεδομένα μας.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η απεικόνιση φυσικών προσώπων είναι αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητας των προσώπων αυτών, άρα πρόκειται για προσωπικό δεδομένο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η απεικόνιση φυσικών προσώπων αποτελεί προσωπικό δεδομένο, διότι πρόκειται για αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητας των προσώπων αυτών.

8.2 Σενάριο: ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Ο Δημήτρης είναι μαθητής της Α' Λυκείου. Είχε μια δύσκολη μέρα στο σχολείο. Είχε ξεχάσει πως ο καθηγητής της Πληροφορικής τούς είχε αναθέσει να δημιουργήσουν μία παρουσίαση με ορισμούς για την επεξεργασία

των προσωπικών δεδομένων. Η εργασία αυτή θα επηρεάσει τον βαθμό του τετραμήνου. Ο καθηγητής Πληροφορικής είχε δώσει καταληκτική ημερομηνία παράδοσης την αυριανή. Ο Δημήτρης είναι πολύ απογοητευμένος. Δεν θυμάται καλά τους ορισμούς και σκέφτεται πως δεν θα προλάβει.

Ευτυχώς μια συμμαθήτριά του κατάλαβε πόσο έχει αγχωθεί και προσφέρθηκε να τον βοηθήσει. Του είπε πως θα του στείλει με e-mail τις σημειώσεις που είχε κρατήσει στο μάθημα με τους ορισμούς και παραδείγματα. Συνέχισε για να δεις τις σημειώσεις που του έστειλε.

Τι είναι προσωπικά δεδομένα;

Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε εσένα (υποκείμενο των δεδομένων) ή σε χαρακτηρίζει, όπως το όνομά σου, η διεύθυνσή σου, το τηλέφωνό σου, το σχολείο σου, τα ενδιαφέροντά σου, οι επιδόσεις σου στο σχολείο, οι φωτογραφίες σου, τα βίντεο με τους φίλους σου, το προφίλ σου στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Instagram. Μερικές φορές τα προσωπικά σου δεδομένα αφορούν ευαίσθητα στοιχεία της ιδιωτικής σου ζωής, όπως το θρήσκευμά σου, την κατάσταση της υγείας σου, τον γενετήσιο προσανατολισμό σου ή τις πολιτικές σου πεποιθήσεις.

Τι είναι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων;

Επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι κάθε πράξη που πραγματοποιείται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η διάδοση, η συσχέτιση, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή των δεδομένων.

Τι είναι η συγκατάθεση;

Εκτός από τις περιπτώσεις προσώπων ή φορέων που μπορούν βάσει νόμου να επεξεργάζονται τα προσωπικά σου δεδομένα με σκοπό να εκτελέσουν το έργο τους, όπως ο Δήμος ή το σχολείο σου, για να χρησιμοποιήσει κάποιος τα προσωπικά σου δεδομένα για έναν συγκεκριμένο σκοπό πρέπει να έχει εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή σου.

Δηλαδή, αφού προηγουμένως έχεις ενημερωθεί ακριβώς για το ποιος είναι αυτός που θέλει να τα χρησιμοποιήσει, για ποιον λόγο, ποια στοιχεία σου θέλει να επεξεργαστεί, με ποιους θα τα μοιραστεί και για πόσο χρόνο θα τα διατηρήσει, έχεις δεχθεί και έχεις πει με σαφή τρόπο ότι συμφωνείς.

Επιπλέον, σε τυπικές υπηρεσίες διαδικτύου (κοινωνικά δίκτυα, διαδικτυακά παιχνίδια και τα λοιπά) επειδή ελλοχεύουν σημαντικοί κίνδυνοι για τα προσωπικά δεδομένα, όχι μόνο απαιτείται η ρητή συγκατάθεσή σου αλλά επιπλέον θα πρέπει να είσαι τουλάχιστον 15 ετών, διαφορετικά, απαιτείται η συγκατάθεση του γονέα σου.

Οι σημειώσεις που έλαβε τον βοήθησαν πολύ! Κατάφερε να ολοκληρώσει την παρουσίαση και βαθμολογήθηκε με άριστα.

8.2.1 Ερωτήσεις

1. Σε ποιες από τις ακόλουθες περιπτώσεις ΔΕΝ πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων; (Επίλεξε μία απάντηση).

- Στον λογαριασμό σου στο Instagram διατηρούνται τα βίντεο που ανεβάζεις με τους φίλους σου.
- Στη φωτογραφία που ανέβασες στο Instagram έκανες «tag» τον φίλο σου.

- Στην είσοδο του γυμναστηρίου που πηγαίνεις «περνάς» την κάρτα μέλους σου από το ειδικό μηχάνημα που την σκανάρει και εμφανίζει τα στοιχεία σου στην οθόνη.
- Το Youtube προτείνει μία νέα λίστα με δημοφιλή τραγούδια σε όλους τους επισκέπτες.

Σωστή απάντηση: Το Youtube προτείνει μία νέα λίστα με δημοφιλή τραγούδια σε όλους τους επισκέπτες.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Μια λίστα τραγουδιών που προτείνει το YouTube σε όλους τους επισκέπτες δεν αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, γιατί αυτές οι πληροφορίες δεν αφορούν συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «Στον λογαριασμό... φίλους σου.»: Η απεικόνιση ενός προσώπου σε ηλεκτρονικό μέσο (βίντεο, φωτογραφίες) οδηγεί στην ταυτοποίησή του, οπότε γίνεται λόγος για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
 - Αν επιλεγεί «Στην είσοδο... στην οθόνη.»: Οι πληροφορίες που σε αφορούν είναι καταχωρημένες στο σύστημα του γυμναστηρίου και κάθε φορά που «περνάει» η κάρτα σου γίνεται επαλήθευση των εν λόγω στοιχείων.
 - Αν επιλεγεί «Στη φωτογραφία... τον φίλο σου.»: Η απεικόνιση ενός προσώπου σε ηλεκτρονικό μέσο (βίντεο, φωτογραφίες) οδηγεί στην ταυτοποίησή του, οπότε γίνεται λόγος για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
-

2. Όταν στο κινητό μου είναι ενεργοποιημένη η ένδειξη «θέση», είναι ορατή η τοποθεσία στην οποία βρίσκομαι, το οποίο δεν αποτελεί προσωπικό δεδομένο.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η καταγραφή της διαδρομής που κάνεις είναι μια πληροφορία για εσένα, ένα αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς σου οπότε είναι προσωπικό δεδομένο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η καταγραφή της διαδρομής που κάνεις είναι μια πληροφορία για εσένα, ένα αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς σου οπότε είναι προσωπικό δεδομένο.

3. Το βίντεο στο οποίο έχω καταγράψει τη φίλη μου να χορεύει και προτίθεμαι να το αναρτήσω σε μία εφαρμογή είναι προσωπικό δεδομένο της φίλης μου.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Η απεικόνιση της φίλης μας σε βίντεο είναι αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς της.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η απεικόνιση της φίλης μας σε βίντεο είναι αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς της.

8.3 Σενάριο: ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΥΧΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μήπως με παρακολουθεί κάποιος; Έχεις καταλάβει πόσο συχνά τα προσωπικά σου δεδομένα αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας; Σκέψου μια συνηθισμένη μέρα της ζωής σου...

Είναι καλό να γνωρίζεις πόσο συχνά αφήνεις «ίχνη» γύρω σου... Ίσως κάποιες φορές να μην το θέλεις...

Διαβάζεις το e-mail σου. Ο πάροχος ηλεκτρονικών επικοινωνιών καταγράφει την ώρα που μπήκες στον λογαριασμό σου, τον αποστολέα του μηνύματός σου, καθώς και την ώρα που σου έστειλε το μήνυμα.

«Κατεβάζεις» ένα τραγούδι στο iPod. Η εταιρεία που σου πουλάει το τραγούδι καταγράφει το e-mail σου και τις μουσικές σου προτιμήσεις.

Η μητέρα σου σε πάει με το αυτοκίνητο στο σχολείο. Το αυτοκίνητο διαθέτει συσκευή GPS που καταγράφει τη διαδρομή σας από το σπίτι στο σχολείο. Σε κάποια σημεία της διαδρομής υπάρχουν κάμερες ρύθμισης της κυκλοφορίας και ελέγχου παραβιάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Ο κολλητός σου σε ενημερώνει ότι είχε «τραβήξει» φωτογραφίες από το χτεσινό πάρτι. Σου λέει ότι οι φωτογραφίες είναι ωραίες ή αστείες και μπορεί αργότερα να τις ανεβάσει στο Instagram.

Τώρα σίγουρα μπορείς να σκεφτείς πολλά καθημερινά παραδείγματα που τα προσωπικά σου δεδομένα αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας.

8.3.1 Ερωτήσεις

1. Ποιο από τα ακόλουθα ΔΕΝ είναι προσωπικό δεδομένο στον ηλεκτρονικό κόσμο?(Επίλεξε μία απάντηση.)

- Οι φωτογραφίες και τα βίντεό σου στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.
- Το ηλεκτρονικό σου ταχυδρομείο.
- Η καταγραφή της τοποθεσίας που βρίσκεσαι από το Gps του smartwatch που φοράς.
- Μια διαφήμιση για γνωστή μάρκα παπουτσιών.

Σωστή απάντηση: Μια διαφήμιση για γνωστή μάρκα παπουτσιών.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι με αυτή τη διαφήμιση δεν προκύπτει πληροφορία για κάποιο πρόσωπο. Όποτε δεν πρόκειται για προσωπικό δεδομένο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

Αν ο παίκτης επιλέξει:

- «Το ηλεκτρονικό σου ταχυδρομείο...»: Το ηλεκτρονικό σου ταχυδρομείο είναι προσωπικό σου δεδομένο. Τα ηλεκτρονικά μηνύματα περιέχουν πληροφορίες για το πρόσωπό σου και στοιχεία αναγνωριστικά της ταυτότητάς σου.

- «Οι φωτογραφίες...δικτύωσης»: Η απεικόνισή σου σε ηλεκτρονικό μέσο οδηγεί στην ταυτοποίησή σου. Άρα είναι προσωπικό σου δεδομένο.
 - «Η καταγραφή...φοράς.»: Η καταγραφή της τοποθεσίας σου είναι μια πληροφορία για εσένα. Είναι ένα αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς σου, άρα και προσωπικό σου δεδομένο.
-

2. Διαβάζεις το άρθρο της αγαπημένης σου αθλητικής ηλεκτρονικής εφημερίδας στο tablet σου. Η ενέργεια αυτή αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν;

- Ναι
- Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστά, γιατί η διαδικτυακή πλοήγηση από τη δική σου συσκευή αφήνει ίχνη που μπορούν να σε ταυτοποιήσουν.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν, γιατί η διαδικτυακή πλοήγηση από τη δική σου συσκευή αφήνει ίχνη που μπορούν να σε ταυτοποιήσουν.

3. Το βίντεο στο οποίο έχω καταγράψει τον ποδοσφαιρικό αγώνα που έπαιξαν οι συμμαθητές μου, μπορώ να το ανεβάσω στο Tik Tok. Δεν είναι προσωπικό τους δεδομένο.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Η απεικόνιση κάποιου ατόμου σε βίντεο είναι αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς του. Άρα το βίντεο με τους συμμαθητές μου να παίζουν ποδόσφαιρο είναι προσωπικό τους δεδομένο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι "Λάθος". Η απεικόνιση κάποιου ατόμου σε βίντεο είναι αναγνωριστικό στοιχείο της ταυτότητάς του. Άρα το βίντεο με τους συμμαθητές μου να παίζουν ποδόσφαιρο είναι προσωπικό τους δεδομένο.

8.4 Σενάριο: Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΖΩΗ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΗ

Η ιδιωτική σου ζωή είναι πολύτιμη! Για όλους μας υπάρχουν πράγματα που ΔΕΝ θα θέλαμε να μοιραστούμε με άλλους ανθρώπους. Όχι απαραίτητα επειδή πρέπει να τα κρατήσουμε κρυφά, αλλά επειδή αποτελούν αποκλειστικά προσωπική μας υπόθεση.

Υπάρχουν φορές που μπορεί να θες να παραμείνεις εντελώς ανώνυμος. Και να νιώθεις ασφαλής ότι δεν υπάρχει κάποιος που ξέρει τα πάντα για τη ζωή σου ή είναι σε θέση να παρακολουθεί όλες σου τις δραστηριότητες. Για αυτό πρέπει να μπορείς να επιλέγεις, ποιες πληροφορίες δίνεις στους άλλους και ποιες κρατάς μόνο για τον εαυτό σου.

Τα προσωπικά σου δεδομένα είναι όλες οι πληροφορίες που αναφέρονται σ' εσένα. Είναι το όνομά σου, η διεύθυνσή σου, ο αριθμός του κινητού σου, το σχολείο στο οποίο πηγαίνεις, τα μέρη όπου ταξιδεύεις, τα αντικείμενα που αγοράζεις, το προφίλ σου στο Facebook, οι φωτογραφίες σου από πέρυσι το καλοκαίρι, το βίντεο της παρέας σου από τη χθεσινή γιορτή...

Διατηρώντας τον έλεγχο των προσωπικών σου δεδομένων, διατηρείς και τον έλεγχο της ιδιωτικής σου ζωής.

8.4.1 Ερωτήσεις

1. Ποιο από τα ακόλουθα ΔΕΝ είναι προσωπικό δεδομένο στον ηλεκτρονικό κόσμο; (Επίλεξε μία απάντηση).

- Η γραπτή βεβαίωση από γιατρό ότι μπορείς να συμμετέχεις σε αθλητικές δραστηριότητες.
- Οι φωτογραφίες και τα βίντεό σου στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.
- Η ομάδα ποδοσφαίρου που κέρδισε το κύπελλο την περασμένη χρονιά.

Σωστή απάντηση: Η ομάδα ποδοσφαίρου που κέρδισε το κύπελλο την περασμένη χρονιά.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι αυτή η πληροφορία είναι γενική. Δεν συνδέεται με ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, οπότε δεν αποτελεί προσωπικό δεδομένο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Αν ο παίκτης επιλέξει:

- «Η γραπτή βεβαίωση...δραστηριότητες»: Στη βεβαίωση περιέχεται πληροφορία που αφορά συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο.
- «Οι φωτογραφίες...δικτύωσης.»: Η απεικόνισή σου σε ηλεκτρονικό μέσο οδηγεί στην ταυτοποίησή σου. Άρα είναι προσωπικό σου δεδομένο.

2. Μερικές φορές τα προσωπικά σου δεδομένα αφορούν ευαίσθητα στοιχεία της ιδιωτικής σου ζωής, όπως το θρήσκευμά σου, την κατάσταση της υγείας σου, τον γενετήσιο προσανατολισμό σου ή τις πολιτικές σου πεποιθήσεις.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε εσένα ή σε χαρακτηρίζει ή κάποιο ευαίσθητο στοιχείο της προσωπικής σου ζωής.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε εσένα ή σε χαρακτηρίζει ή κάποιο ευαίσθητο στοιχείο της προσωπικής σου ζωής.

3. Σε ένα ηλεκτρονικό κατάστημα δίνεις τα πλήρη στοιχεία σου (ονοματεπώνυμο, τηλέφωνο και διεύθυνση e-mail) για να παραγγείλεις ένα βιβλίο. Η ενέργεια αυτή αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που αφορούν;

- Ναι
- Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Πρόκειται για πληροφορίες που οδηγούν στην ταυτοποίησή σου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πρόκειται για πληροφορίες που οδηγούν στην ταυτοποίησή σου. Άρα πρόκειται για προσωπικά σου δεδομένα.

8.5 Σενάριο: ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΑ ΑΦΗΝΕΙΣ "ΙΧΝΗ" ΓΥΡΩ ΣΟΥ

Σκέφτομαι πως ίσως δεν έχεις αναρωτηθεί ποτέ πόσο συχνά αφήνεις ίχνη στον κόσμο γύρω σου. Πάμε μαζί να δούμε κάποια παραδείγματα.

- Σερφάρεις στο διαδίκτυο από το σπίτι. Ο φυλλομετρητής (browser) που χρησιμοποιείς καταγράφει τις σελίδες που επισκέπτεσαι.
- Κάποιες σελίδες εγκαθιστούν στον υπολογιστή σου μικρά αρχεία (cookies), ώστε να μπορούν να σε αναγνωρίζουν όταν θα τις ξαναεπισκεφθείς.
- Κλικάρεις μια διαφήμιση που έχει ενδιαφέρον.
- Η διαφημιστική εταιρεία καταγράφει τις προτιμήσεις σου, ώστε να μπορεί να σου στέλνει προσφορές για προϊόντα που σε ενδιαφέρουν.
- Στέλνεις μια ηλεκτρονική κάρτα σε ένα φίλο που έχει γενέθλια.
- Για την αποστολή της κάρτας πρέπει να συμπληρώσεις μια φόρμα με διάφορα προσωπικά σου στοιχεία και το email σου.
- Ψάχνεις στοιχεία για την εργασία που πρέπει να παραδώσεις αύριο. Στη Google καταγράφονται όλες οι αναζητήσεις που πραγματοποιείς, μαζί με τη χρονική στιγμή της αναζήτησης και τη διεύθυνση δικτύου (IP), με την οποία ο υπολογιστής σου συνδέεται στο Διαδίκτυο, μέσω του παρόχου.
- Πηγαίνεις στο γυμναστήριο. Στην είσοδο υπάρχει κάμερα που καταγράφει όσους μπαίνουν και βγαίνουν. Στην υποδοχή «περνάς» την κάρτα μέλους σου από το ειδικό μηχάνημα που την σκανάρει και εμφανίζει τα στοιχεία σου στην οθόνη.
- «Κατεβάζεις» μια νέα εφαρμογή στο κινητό. Η εφαρμογή μπορεί να συλλέξει διάφορα δεδομένα της συσκευής σου ή προσωπικές σου πληροφορίες, τα οποία ίσως να τα στέλνει και σε τρίτους. Θα σε «ρωτήσει» μεν (πιθανότατα) πριν αποκτήσει αυτή την πρόσβαση, αλλά πιθανώς δεν θα λειτουργεί «σωστά» αν δεν της επιτρέψεις την πρόσβαση που ζητά, με συνέπεια να «αναγκάζεσαι» να αποδεχτείς όλα όσα προτείνει...

Είμαι σίγουρος πως τώρα μπορείς να σκεφτείς και άλλα παραδείγματα!

8.5.1 Ερωτήσεις

1. Ποιο από τα ακόλουθα ΔΕΝ είναι προσωπικό δεδομένο στον ηλεκτρονικό κόσμο? (Επίλεξε μία απάντηση).

- Οι βαθμοί που πήρες στο τετράμηνο.
- Ένα βίντεο που προστέθηκε με ετικέτα (tag) στο Facebook.
- Μια λίστα με ταινίες που προτείνει μια ιστοσελίδα στους επισκέπτες της.

Σωστή απάντηση: Μια λίστα με ταινίες που προτείνει μια ιστοσελίδα στους επισκέπτες της.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι αυτή η πληροφορία είναι γενική. Δεν απευθύνεται σε ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, οπότε δεν αποτελεί προσωπικό δεδομένο.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «Οι βαθμοί...»: Οι βαθμοί σου και όλα τα στοιχεία που συλλέγει το σχολείο για εσένα είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
 - Αν επιλεγεί «Ένα βίντεο που...Facebook.»: Η απεικόνισή σου σε ηλεκτρονικό μέσο οδηγεί στην ταυτοποίησή σου. Άρα είναι προσωπικό σου δεδομένο.
-

2. Διαβάζεις μόνο ένα λήμμα της Wikipedia για την εργασία σου στην ιστορία σε κοινόχρηστο υπολογιστή στο σχολείο (δεν καταγράφεται ποιος τον χρησιμοποιεί). Η ενέργεια αυτή αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν;

- Ναι
- Όχι

Σωστή απάντηση: Όχι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Στον κοινόχρηστο υπολογιστή δεν καταγράφεται ποιος τον χρησιμοποιεί. Άρα η χρήση του δεν αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Στον κοινόχρηστο υπολογιστή δεν καταγράφεται ποιος τον χρησιμοποιεί. Άρα η χρήση του δεν αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν.

3. Για να ολοκληρώσεις μια ηλεκτρονική παραγγελία σε κάποιο e-shop δίνεις τα πλήρη στοιχεία σου (ονοματεπώνυμο, τηλέφωνο και διεύθυνση e-mail). Η ενέργεια αυτή αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που αφορούν;

- Ναι
- Όχι

Σωστή απάντηση: Ναι

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Πρόκειται για πληροφορίες που οδηγούν στην ταυτοποίησή σου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Πρόκειται για πληροφορίες που οδηγούν στην ταυτοποίησή σου. Άρα πρόκειται για προσωπικά σου δεδομένα.

8.6 Σενάριο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Μπορεί να εκπλαγείς αν σκεφτείς πόσες αποφάσεις παίρνεις για τα προσωπικά σου δεδομένα και την ιδιωτικότητά σου κάθε μέρα... και πόσο σημαντικές μπορεί να είναι αυτές...

Για παράδειγμα...

- Η οικογένειά σου πηγαίνει καλοκαιρινές διακοπές σε ένα νησί.
- Ο πατέρας σου είχε κλείσει τα ακτοπλοϊκά εισιτήρια και τη διαμονή ηλεκτρονικά.
- Χρησιμοποιείτε το GPS για να βρείτε τις ωραίες παραλίες του νησιού.

- Ανεβάζεις φωτογραφίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κάνοντας tag και τα μέλη της οικογένειας του φίλου σου.
- Η μητέρα σου κάνει κράτηση στα εστιατόρια του νησιού μέσα από τις ηλεκτρονικές εφαρμογές του κάθε εστιατορίου.

Διατηρώντας τον έλεγχο των προσωπικών σου δεδομένων, διατηρείς και τον έλεγχο της ιδιωτικής σου ζωής.

8.6.1 Ερωτήσεις

1. Ποια από τις παρακάτω περιπτώσεις ΔΕΝ σχετίζεται με επεξεργασία των προσωπικών σου δεδομένων; (Επίλεξε μία απάντηση).

- Ανοίγεις ένα e-mail που μόλις έλαβες.
- Η ηλεκτρονική αθλητική εφημερίδα που επισκέφτηκες εμφανίζει μια λίστα με τους πιο "κρίσιμους" αγώνες της εβδομάδας.
- Χθες έλειπες από το σχολείο. Ο απουσιολόγος έγραψε το όνομά σου στο απουσιολόγιο.

Σωστή απάντηση: Η ηλεκτρονική αθλητική εφημερίδα που επισκέφτηκες εμφανίζει μια λίστα με τους πιο "κρίσιμους" αγώνες της εβδομάδας.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πράγματι αυτή η πληροφορία είναι γενική. Δεν απευθύνεται σε ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, οπότε δεν τίθεται θέμα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «Ανοίγεις ένα e-mail...»: Ο πάροχος ηλεκτρονικών επικοινωνιών καταγράφει την ώρα που μπήκες στο λογαριασμό σου, τον αποστολέα του μηνυματός σου, καθώς και την ώρα που σου έστειλαν το μήνυμα.
- Αν επιλεγεί «Χθες έλειπες...απουσιολόγιο.»: Οι απουσίες σου, οι βαθμοί σου και όλος ο σχολικός σου φάκελος είναι πληροφορίες που αναφέρονται σε εσένα (υποκείμενο των δεδομένων). Είναι προσωπικά σου δεδομένα.

2. Τα "like" που κάνεις σε βίντεο, φωτογραφίες και τραγούδια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δεν αποκαλύπτουν προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Το «like» είναι προσωπικό δεδομένο, γιατί αποκαλύπτει την προσωπική επιλογή του υποκειμένου και οδηγεί σε ταυτοποίηση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι επιλογές σου αυτές διατηρούνται από τις εφαρμογές, οπότε οι επιλογές σου αποκαλύπτουν προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν.

8.7 Σενάριο: ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

Τι είναι προσωπικά δεδομένα; Τι είναι επεξεργασία προσωπικών δεδομένων;

Προσωπικά δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε εσένα (υποκείμενο των δεδομένων) ή σε χαρακτηρίζει, όπως...

Το όνομά σου. Η διεύθυνσή σου. Η ηλικία σου. Τα ενδιαφέροντά σου. Το σχολείο σου. Οι επιδόσεις σου. Οι φωτογραφίες και τα βίντεο. Τα προφίλ σου στα social.

Επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι κάθε πράξη που πραγματοποιείται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η διάδοση, η συσχέτιση, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή των δεδομένων.

Για παράδειγμα...

Ως αθλητής της ομάδας μπάσκετ που αγωνίζεσαι, έχεις μέσω της Ομοσπονδίας δελτίο αθλητή, στο οποίο αναφέρονται όλα τα προσωπικά σου στοιχεία.

Έχεις κάρτα υγείας αθλητή, την οποία ανανεώνει ο ιατρός του Συλλόγου, κατόπιν σχετικής ετήσιας εξέτασης κάθε αθλητή.

Ο Σύλλογος διατηρεί στο αρχείο του το δελτίο του κάθε αθλητή και ενημερώνεται για την επανέκδοση της κάρτας υγείας.

Επίσης, ο Σύλλογος συνεργάζεται με φωτογράφο, ο οποίος καλύπτει όλους τους αγώνες της ομάδας και αναρτά φωτογραφίες και βίντεο από κάθε αγώνα στην ιστοσελίδα του Συλλόγου.

8.7.1 Ερωτήσεις

1. Σε ένα διαδικτυακό παιχνίδι πρέπει να καταγραφούν κάποια στοιχεία. Ποια από τα παρακάτω είναι προσωπικά δεδομένα κάποιου προσώπου; (Επίλεξε παραπάνω από μία ερωτήσεις.)

- Το ονοματεπώνυμό σου.
- Το ονοματεπώνυμο του φίλου σου που θα παίξετε μαζί.
- Το χρώμα που έχει εξ αρχής το περιβάλλον του παιχνιδιού.
- Η ημερομηνία γέννησης του φίλου σου που θα παίξετε μαζί.

Σωστή απάντηση: Ο παίκτης πρέπει να επιλέξει:

- Το ονοματεπώνυμό σου.
- Το ονοματεπώνυμο του φίλου σου που θα παίξετε μαζί.
- Η ημερομηνία γέννησης του φίλου σου που θα παίξετε μαζί.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Η επιλογή του χρώματος από την εφαρμογή δεν είναι προσωπικό δεδομένο, καθώς δεν είναι πληροφορία που αφορά σε κάποιο φυσικό πρόσωπο. Αντίθετα, το ονοματεπώνυμο και η ημερομηνία γέννησης κάποιου ατόμου είναι προσωπικά του δεδομένα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Το ονοματεπώνυμο και η ημερομηνία γέννησης κάποιου ατόμου είναι προσωπικά του δεδομένα. Αντίθετα, η επιλογή του χρώματος από την εφαρμογή δεν είναι προσωπικό δεδομένο, καθώς δεν είναι πληροφορία που αφορά σε κάποιο φυσικό πρόσωπο.

2. Βρίσκεσαι στο λεωφορείο και ο ελεγκτής σου ζητάει να δει εάν έχεις πληρώσει το εισιτήριο της διαδρομής, ποιο από τα ακόλουθα στοιχεία ΔΕΝ είναι ή ΔΕΝ περιέχει προσωπικά σου δεδομένα;
- Η ηλεκτρονική κάρτα διαδρομών με τη φωτογραφία σου
 - Η ταυτότητά σου
 - Το χάρτινο εισιτήριο της διαδρομής

Σωστή απάντηση: Το χάρτινο εισιτήριο της διαδρομής

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Από το εισιτήριο δεν προκύπτουν πληροφορίες που οδηγούν σε ταυτοποίηση ενός προσώπου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί: «Η ταυτότητά σου»: Η ταυτότητα περιέχει τα πλήρη στοιχεία ταυτοποίησης ενός προσώπου και τη φωτογραφία του.
 - Αν επιλεγεί «Η ηλεκτρονική κάρτα...»: Η ηλεκτρονική κάρτα διαδρομών περιέχει πληροφορίες που αφορούν ένα πρόσωπο που μπορεί να ταυτοποιηθεί.
-

3. Ένα "like" που έκανες σε ένα βίντεο στο Tik Tok, δεν αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Το «like» είναι προσωπικό δεδομένο γιατί αποκαλύπτει την προσωπική επιλογή του υποκειμένου και οδηγεί σε ταυτοποίηση.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Οι επιλογές σου αυτές διατηρούνται από τις εφαρμογές, οπότε οι επιλογές σου αποκαλύπτουν προσωπικά δεδομένα που σε αφορούν.

8.8 Σενάριο: ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ

Δες τα δεδομένα σου πιο προσωπικά. Γνωρίζει κάποιος τι είναι η συγκατάθεση; Ας δούμε τον ορισμό της συγκατάθεσης.

«Τι είναι η συγκατάθεση;

Εκτός από τις περιπτώσεις προσώπων ή φορέων που μπορούν βάσει νόμου να επεξεργάζονται τα προσωπικά σου δεδομένα με σκοπό να εκτελέσουν το έργο τους, όπως ο Δήμος ή το σχολείο σου, για να χρησιμοποιήσει κάποιος τα προσωπικά σου δεδομένα για έναν συγκεκριμένο σκοπό πρέπει να έχει εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή σου.

Δηλαδή, αφού προηγουμένως έχεις ενημερωθεί ακριβώς για το ποιος είναι αυτός που θέλει να τα χρησιμοποιήσει, για ποιον λόγο, ποια στοιχεία σου θέλει να επεξεργαστεί, με ποιους θα τα μοιραστεί και για πόσο χρόνο θα τα διατηρήσει, έχεις δεχθεί και έχεις πει με σαφή τρόπο ότι συμφωνείς.

Επιπλέον, σε τυπικές υπηρεσίες διαδικτύου (κοινωνικά δίκτυα, διαδικτυακά παιχνίδια και τα λοιπά) επειδή ελλοχεύουν σημαντικοί κίνδυνοι για τα προσωπικά δεδομένα, όχι μόνο απαιτείται η ρητή συγκατάθεσή σου αλλά επιπλέον θα πρέπει να είσαι τουλάχιστον 15 ετών, διαφορετικά, απαιτείται η συγκατάθεση του γονέα σου.»

-Μπορείτε να αναφέρετε κι ένα παράδειγμα, παρακαλώ;

Είστε μαζεμένες πέντε φίλες σε ένα σπίτι Σάββατο βράδυ και κάνετε χορευτικές φιγούρες μπροστά στον καθρέπτη. Μία από τις φίλες σας τραβάει βίντεο και φωτογραφίες και τα ανεβάζει στο Tik Tok.

Τη Δευτέρα στο σχολείο όλοι οι συμμαθητές σας συζητούν πόσο τέλειες ήταν οι αναρτήσεις σας και πόσο ωραία χορεύετε. Οι τέσσερις από τις πέντε φίλες δεν έχετε ιδέα και νιώθετε πολύ αμήχανα.

Τι έπρεπε να έχει κάνει η φίλη σας πριν ανεβάσει τα βίντεο και τις φωτογραφίες στο Tik Tok;

Έπρεπε να έχει πάρει τη συγκατάθεση από όλες σας! Να έχετε πει δηλαδή, πως όλες συμφωνείτε να δημοσιευτούν τα βίντεο και οι φωτογραφίες που σας απεικονίζουν.

8.8.1 Ερωτήσεις

1. Με τις φίλες και τους φίλους σου σε ένα πάρτι τυχαίνει να τραβάς βίντεο, την ώρα που ένας συμμαθητής σας έπεσε. Ήταν πολύ αστείο μέχρι και ο ίδιος γέλασε. Τότε σκέφτεσαι να προωθήσεις το video σε 2 συμμαθητές σου (μέσω εφαρμογής ανταλλαγής video/chat) οι οποίοι έλειπαν από το πάρτι. Τους θεωρείς κολλητούς σου και πιστεύεις πως θα γελάσουν πολύ με το βίντεο.

- Το στέλνεις, γιατί είναι πολύ «κολλητοί» σου και τους εμπιστεύεσαι – άλλωστε, δεν το δημοσιοποιείς στο Διαδίκτυο.
- Δεν το στέλνεις, ακόμα και αν είναι πολύ «κολλητοί» σου και τους εμπιστεύεσαι.

Σωστή απάντηση: Δεν το στέλνεις, ακόμα και αν είναι πολύ «κολλητοί» σου και τους εμπιστεύεσαι.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: ΣΩΣΤΟ. Μόνο υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις θα μπορούσε ενδεχομένως να σταλεί το βίντεο. Μία απαραίτητη προϋπόθεση (αλλά και πάλι όχι αρκετή από μόνη της) θα ήταν όλοι οι εικονιζόμενοι, και ιδίως ο συμμαθητής σου που έπεσε, να συμφωνούν με αυτήν τη διάδοση video – και μάλιστα, να είναι σίγουρο ότι συναινούν απόλυτα ελεύθερα και με πλήρη επίγνωση αυτού που λένε.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: ΛΑΘΟΣ. Πρόκειται για διάδοση προσωπικών δεδομένων που πολύ εύκολα μπορεί να γίνει ευρεία. Δεν έχεις λάβει τη συγκατάθεση όλων των συμμαθητών σου που απεικονίζονται στο βίντεο και ιδίως του συμμαθητή σου που έπεσε, ο οποίος έχει κάθε λόγο να μην επιθυμεί να διαδοθεί.

2. Αν ανεβάσεις μια φωτογραφία με έναν φίλο σου στο Instagram και δεν γράψεις το όνομά του (δεν τον κάνεις tag), δεν χρειάζεται να πάρεις τη συγκατάθεσή του.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Δεν έχει σημασία το αν αναφέρεις το όνομα κάποιου ή όχι όταν δημοσιεύεις φωτογραφίες ή βίντεο που τον απεικονίζουν. Πρέπει πάντα να έχεις πάρει την έγκρισή του.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Δεν έχει σημασία το αν αναφέρεις το όνομα κάποιου ή όχι όταν δημοσιεύεις φωτογραφίες ή βίντεο που τον απεικονίζουν. Πρέπει πάντα να έχεις πάρει την έγκρισή του.

9 Σταθμός Παιχνιδιού: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

9.1 ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΣΑΝΙΔΑΣ SNOWBOARD

Ο Κώστας παραγγέλλει μαζί με τη μητέρα του μια σανίδα snowboard από μία ιστοσελίδα. Στην τελευταία φάση της ολοκλήρωσης της αγοράς «κλικάρει» και στο κουτάκι της επιλογής για λήψη του newsletter της συγκεκριμένης εταιρείας. Μετά από λίγες ημέρες έφτασε το δέμα με τη σανίδα που τόσο περίμενε!

Η σανίδα στην κάτω επιφάνεια φέρει γρατζουνιές και φαίνεται ότι δεν είναι τόσο λεία όσο θα έπρεπε, γιατί δεν έχει περάσει από διαδικασία κερώματος.

Ο Κώστας θα επιστρέψει το προϊόν, αλλά πλέον δεν επιθυμεί να έχει καμία πληροφορία και οποιαδήποτε επαφή με τη συγκεκριμένη εταιρεία λόγω της αναξιοπιστίας τους. Θέλει να μην λαμβάνει και τα newsletters που επέλεξε ο ίδιος να του αποστέλλονται. Αναρωτιέται δε, πώς θα το πετύχει αυτό.

Δικαίωμα Διαγραφής: Ο Κώστας μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα διαγραφής από τα newsletters της εταιρείας απευθυνόμενος κατευθείαν στα στοιχεία επικοινωνίας που οφείλει να έχει αναρτημένα στην ιστοσελίδα ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

9.1.1 Ερωτήσεις

1. Γνωρίζεις τα δικαιώματα που έχεις βάσει του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ); Αντιστοίχισε κάθε δικαίωμα με τη δυνατότητα που αυτό σου δίνει. (Άσκηση αντιστοίχισης)

Δικαίωμα διαγραφής - Μπορείς να ζητήσεις τη διαγραφή των δεδομένων σου αν δεν είναι πλέον απαραίτητα, έχεις ανακαλέσει τη συγκατάθεσή σου ή τα δεδομένα έχουν υποβληθεί σε παράνομη επεξεργασία.

Δικαίωμα στη λήθη (right to be forgotten) - Μπορείς να ζητήσεις να διαγραφούν τα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης με αναζήτηση που γίνεται με βάση το ονοματεπώνυμό σου.

Δικαίωμα εναντίωσης - Μπορείς να ζητήσεις να μην χρησιμοποιούνται τα δεδομένα σου για διαφημιστικούς σκοπούς από εταιρεία που σου στέλνει διαφημιστικά μηνύματα.

Σωστή απάντηση: Η παραπάνω αντιστοίχιση.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Δικαίωμα διαγραφής: Μπορείς να ζητήσεις τη διαγραφή των δεδομένων σου αν δεν είναι πλέον απαραίτητα, έχεις ανακαλέσει τη συγκατάθεσή σου ή τα δεδομένα έχουν υποβληθεί σε παράνομη επεξεργασία.

Δικαίωμα στη λήθη: Μπορείς να ζητήσεις να διαγραφούν τα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης με αναζήτηση που γίνεται με βάση το ονοματεπώνυμό σου.

Δικαίωμα εναντίωσης: Μπορείς να ζητήσεις να μην χρησιμοποιούνται τα δεδομένα σου για διαφημιστικούς σκοπούς από εταιρεία που σου στέλνει διαφημιστικά μηνύματα

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

Δικαίωμα διαγραφής: Μπορείς να ζητήσεις τη διαγραφή των δεδομένων σου αν δεν είναι πλέον απαραίτητα, έχεις ανακαλέσει τη συγκατάθεσή σου ή τα δεδομένα έχουν υποβληθεί σε παράνομη επεξεργασία.

Δικαίωμα στη λήθη (right to be forgotten): Μπορείς να ζητήσεις να διαγραφούν τα αποτελέσματα της μηχανής αναζήτησης με αναζήτηση που γίνεται με βάση το ονοματεπώνυμό σου.

Δικαίωμα εναντίωσης: Μπορείς να ζητήσεις να μην χρησιμοποιούνται τα δεδομένα σου για διαφημιστικούς σκοπούς από εταιρεία που σου στέλνει διαφημιστικά μηνύματα.

2. Ποιο από τα παρακάτω δεν αποτελεί δικαίωμα στο πλαίσιο του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ);

- Δικαίωμα εναντίωσης
- Δικαίωμα πρόσβασης
- Δικαίωμα περιορισμού επεξεργασίας
- Δικαίωμα ισότητας
- Δικαίωμα ενημέρωσης και διαφάνειας
- Δικαίωμα διαγραφής

Σωστή απάντηση: Δικαίωμα ισότητας

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Ο ΓΚΠΔ ενισχύει τα ήδη υφιστάμενα δικαιώματα των πολιτών (υποκειμένων των δεδομένων), ενώ παράλληλα κατοχυρώνει και νέα. Επιγραμματικά τα δικαιώματα αυτά είναι τα εξής:

- Δικαίωμα ενημέρωσης και διαφάνειας
- Δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων
- Δικαίωμα διόρθωσης
- Δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη»)
- Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας
- Δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων
- Δικαίωμα εναντίωσης
- Δικαίωμα στη μη αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Το δικαίωμα ισότητας δεν ανήκει στα δικαιώματα των πολιτών στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ. Επιγραμματικά τα δικαιώματα είναι τα εξής:

- Δικαίωμα ενημέρωσης και διαφάνειας
 - Δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων
 - Δικαίωμα διόρθωσης
 - Δικαίωμα διαγραφής («δικαίωμα στη λήθη»)
 - Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας
 - Δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων
 - Δικαίωμα εναντίωσης
 - Δικαίωμα στη μη αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων
-

9.2 ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ

Κατά τη διάρκεια προπόνησης, ο Στέλιος και ο Χάρης, μέλη του ίδιου κολυμβητικού συλλόγου, λογομαχούν διότι αμφισβητούν τον συνολικό αριθμό των κολυμβητικών αγώνων στους οποίους έχει κερδίσει ο καθένας τους τον τελευταίο χρόνο. Όποιος έχει φέρει τις περισσότερες νίκες θα εκπροσωπήσει τον σύλλογο σε ευρωπαϊκό αγώνα.

Τα δεδομένα αυτά είναι καταγεγραμμένα στην καρτέλα του καθενός, που τηρείται στο αρχείο της Γραμματείας του συλλόγου. Με ποιον τρόπο θα έχουν ασφαλή εικόνα για τις νίκες τους;

Καθώς φτάνουν οι γονείς τους και τους βρίσκουν να λογοφέρουν, κατευθύνονται προς τη γραμματεία ζητώντας ο ένας τα στοιχεία που αφορούν στους αγώνες του άλλου. Η γραμματεία του κολυμβητηρίου εξηγεί ότι καθένας από τους συναθλητές έχει δικαίωμα να απευθυνθεί μέσω των γονέων ή κηδεμόνων του στη Γραμματεία ασκώντας εγγράφως δικαίωμα πρόσβασης στο αθλητικό μητρώο που αφορά ατομικά τον ίδιο, και όχι σε μητρώο τρίτου προσώπου.

Στο μητρώο κάθε αθλητή αναγράφονται οι αγώνες στους οποίους συμμετείχε ανά έτος και τα σκορ τα οποία πέτυχε καθώς και οι νίκες που σημείωσε. Άρα, σε μια τέτοια περίπτωση κάθε ανήλικος αθλητής απευθύνεται μέσω των κηδεμόνων του στη γραμματεία του υπευθύνου επεξεργασίας, όπου τηρούνται τα δεδομένα του, τα οποία τον ενδιαφέρουν, **αρκεί να αφορούν μόνον τον ίδιο** και ζητάει τη χορήγηση αντιγράφου των επίμαχων εγγραφών.

9.2.1 Ερωτήσεις

1. Ποιό από τα παρακάτω δεν μπορώ να ζητήσω όταν ασκώ το δικαίωμα πρόσβασης από κάποιον που τηρεί προσωπικά μου δεδομένα;
 - Αντίγραφα ηχογραφημένων συνομιλιών μου.
 - Πληροφορίες για το ποιοι τρίτοι μπορεί να λαμβάνουν τα δεδομένα μου.
 - Αντίγραφα δεδομένων που αφορούν σε άλλο πρόσωπο.
 - Ενημέρωση για το χρόνο που θα κρατήσουν αποθηκευμένα τα δεδομένα μου.

Σωστή απάντηση: Αντίγραφα δεδομένων που αφορούν σε άλλο πρόσωπο.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστή απάντηση! Το δικαίωμα πρόσβασης ενός υποκειμένου δεν περιλαμβάνει και πρόσβαση σε δεδομένα που αφορούν σε τρίτα πρόσωπα.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί «**Αντίγραφα ηχογραφημένων συνομιλιών μου.**» → Λάθος απάντηση. Η ηχογραφημένη συνομιλία εκείνου που ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης για να την αποκτήσει αποτελεί προσωπικό του δεδομένο. Και αυτό διότι περιλαμβάνει πληροφορίες που τον αφορούν και τον καθιστούν άμεσα ταυτοποιήσιμο (όπως αναφορά στο ονοματεπώνυμό του στο πλαίσιο της καταγεγραμμένης συνομιλίας ή αν έχει προηγηθεί ταυτοποίησή του) είτε έμμεσα από συνδυασμό πληροφοριών όπως ενδεικτικά ο τηλεφωνικός του αριθμός και η φωνή που αποτελεί ένα στοιχείο της φυσιολογίας του ατόμου και το καθιστά έμμεσα ταυτοποιήσιμο.
- Αν επιλεγεί «**Πληροφορίες για το ποιοι τρίτοι μπορεί να λαμβάνουν τα δεδομένα μου.**» → Λάθος απάντηση. Με το δικαίωμα πρόσβασης το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να γνωρίζει, μεταξύ άλλων, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων του.
- Αν επιλεγεί «**Ενημέρωση για το χρόνο που θα κρατήσουν αποθηκευμένα τα δεδομένα μου.**» → Λάθος απάντηση. Το δικαίωμα πρόσβασης περιλαμβάνει και ενημέρωση σχετικά με το χρονικό διάστημα για το οποίο θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

2. Η διατύπωση: «Επιθυμώ πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τηρείτε και με αφορούν» σημαίνει για τον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι θα πρέπει να σας δώσει, εάν δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολο για τον ίδιο, όλα τα δεδομένα που σας αφορούν.

- Σωστό
- Λάθος

Σωστή απάντηση: Σωστό

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστή απάντηση. Ένα αίτημα πρόσβασης που υποβάλλεται από το υποκείμενο των δεδομένων καταλαμβάνει το σύνολο των προσωπικών δεδομένων του, εκτός εάν ρητά το περιορίσει μόνο σε συγκεκριμένα δεδομένα του.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Από τη στιγμή που το υποκείμενο των δεδομένων δεν θέτει κάποιον περιορισμό στα δεδομένα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να θεωρήσει ότι αίτημα αφορά το σύνολο των προσωπικών δεδομένων.

9.3 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΕΚΝΟΥ - ΑΛΛΑΓΗ ΕΠΩΝΥΜΟΥ

Ο Άγγελος είναι μαθητής της Στ' Δημοτικού. Είναι μέλος της συντακτικής ομάδας της σχολικής εφημερίδας, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του σχολείου του και έχει μεγάλη απήχηση. Λίγο πριν την έκδοση της σχολικής εφημερίδας λαμβάνει τη δικαστική απόφαση αναγνώρισης τέκνου που ανέμενε, από την οποία προκύπτει η αλλαγή του επωνύμου του.

Προσκομίζει, λοιπόν, μέσω της μητέρας του την εν λόγω απόφαση και τα λοιπά απαραίτητα έγγραφα στη Γραμματεία του σχολείου, προκειμένου να γίνουν οι τροποποιήσεις στα στοιχεία του παιδιού. Η μητέρα του ζητάει να καθυστερήσει η έκδοση της σχολικής εφημερίδας, στην οποία το παιδί αναφέρεται ως μέλος της συντακτικής ομάδας, ώστε να αναφερθεί με το νέο του επώνυμο.

Κάποια δικαιώματα για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι:

Δικαίωμα πρόσβασης: Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε δωρεάν πρόσβαση στα προσωπικά σας δεδομένα που διαθέτει ένας οργανισμός.

Δικαίωμα διόρθωσης: Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε τη διόρθωση ανακριβών προσωπικών δεδομένων και συμπλήρωσης ελλιπών στοιχείων.

Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας: Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε τον περιορισμό της επεξεργασίας των προσωπικών σας δεδομένων όταν: αμφισβητείται η ακρίβειά τους, η επεξεργασία είναι παράνομη, τα δεδομένα δεν χρειάζονται πλέον στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή έχετε αντιρρήσεις ως προς την αυτοματοποιημένη επεξεργασία.

Δικαίωμα διαγραφής: Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε τη διαγραφή προσωπικών σας δεδομένων, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως για παράδειγμα όταν τα δεδομένα δεν είναι πλέον απαραίτητα, έχετε ανακαλέσει τη συγκατάθεσή σας ή τα δεδομένα έχουν υποβληθεί σε παράνομη επεξεργασία.

9.3.1 Ερωτήσεις

1. Ποια δικαιώματα θα ασκηθούν ενώπιον της Διεύθυνσης του Δημοτικού Σχολείου για να επιτευχθούν τα ανωτέρω αιτήματα (τροποποίηση στοιχείων και αναστολή έκδοσης εφημερίδας μέχρι να αξιολογηθεί η ως άνω τροποποίηση);
 - Το δικαίωμα διόρθωσης
 - Το δικαίωμα εναντίωσης
 - Το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας
 - Το δικαίωμα διαγραφής

Σωστή απάντηση: Το δικαίωμα διόρθωσης και το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Τα δικαιώματα που θα ασκηθούν είναι το δικαίωμα διόρθωσης και το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας.

Το δικαίωμα διόρθωσης είναι αυτό που πρέπει να ασκηθεί πρώτο προκειμένου να επέλθει η αποκατάσταση της ακρίβειας στην αποτύπωση των προσωπικών δεδομένων του παιδιού, όπως αυτά περιλαμβάνονται στα αρχεία που τηρεί το σχολείο γι' αυτό, καθώς πλέον θα αναγράφεται το ορθό οικογενειακό του όνομα.

Ακολούθως για το δεύτερο αίτημα, το δικαίωμα που πρέπει να ασκηθεί είναι εκείνο του περιορισμού της επεξεργασίας, καθώς στην παρούσα χρονική στιγμή δεν έχει ακόμα εξεταστεί το αίτημά του για τροποποίηση των προσωπικών δεδομένων του (με βάση τη δικαστική απόφαση που προσκομίζει) στα αρχεία του σχολείου. Το εν λόγω δικαίωμα θα του επιτρέψει να «παγώσει», να αναστείλει την οποιαδήποτε επεξεργασία επί των δεδομένων του, δηλαδή την αναπαραγωγή του ονοματεπωνύμου του ως έχει (πριν την αναγνώριση) στην ηλεκτρονική σχολική εφημερίδα, μέχρι να εξεταστεί και ικανοποιηθεί αναλόγως το αίτημα του για την τροποποίηση του επωνύμου του, όπως αυτό τηρείται στα αρχεία του σχολείου.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Το δικαίωμα διόρθωσης είναι αυτό που πρέπει να ασκηθεί πρώτο προκειμένου να επέλθει η αποκατάσταση της ακρίβειας στην αποτύπωση των προσωπικών δεδομένων του παιδιού, όπως αυτά περιλαμβάνονται στα αρχεία που τηρεί το σχολείο γι αυτό, καθώς πλέον θα αναγράφεται το ορθό οικογενειακό του όνομα.

Ακολούθως για το δεύτερο αίτημα, το δικαίωμα που πρέπει να ασκηθεί είναι εκείνο του περιορισμού της επεξεργασίας, καθώς στην παρούσα χρονική στιγμή δεν έχει ακόμα εξεταστεί το αίτημά του για τροποποίηση των προσωπικών δεδομένων του (με βάση τη δικαστική απόφαση που προσκομίζει) στα αρχεία του σχολείου. Το εν λόγω δικαίωμα θα του επιτρέψει να «παγώσει», να αναστείλει την οποιαδήποτε επεξεργασία επί των δεδομένων του, δηλαδή την αναπαραγωγή του ονοματεπωνύμου του ως έχει (πριν την αναγνώριση) στην ηλεκτρονική σχολική εφημερίδα, μέχρι να εξεταστεί και ικανοποιηθεί αναλόγως το αίτημα του για την τροποποίηση του επωνύμου του, όπως αυτό τηρείται στα αρχεία του σχολείου.

-
2. Το δικαίωμα διόρθωσης σε προσωπικά δεδομένα σημαίνει ότι μπορούμε να ζητήσουμε από μια εταιρεία ή μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης να διαγράψει οποιεσδήποτε φωτογραφίες ή πληροφορίες σχετικές με εμάς από το διαδίκτυο.
 - Σωστό

- Λάθος

Σωστή απάντηση: Λάθος

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστή απάντηση. Με το δικαίωμα διόρθωσης ζητάμε να διορθωθούν ή να ενημερωθούν προσωπικά μας δεδομένα που είναι ανακριβή ή ελλιπή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Με το δικαίωμα διόρθωσης ζητάμε να διορθωθούν ή να ενημερωθούν προσωπικά μας δεδομένα που είναι ανακριβή ή ελλιπή.

9.4 ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ο Νίκος είναι μαθητής της Β' Λυκείου. Ασχολείται πολύ με την τεχνολογία και λατρεύει τον προγραμματισμό. Μέσω μιας εφαρμογής που είχε κατεβάσει στο κινητό του, είχε δώσει συγκατάθεση για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων με προϊόντα τεχνολογίας.

Μια μέρα, όμως, παρατήρησε ότι λαμβάνει πολλά διαφημιστικά μηνύματα από μια άλλη εταιρεία, η οποία χρησιμοποιούσε τα προσωπικά του δεδομένα για να του στέλνει ηλεκτρονικά μηνύματα για προϊόντα που δεν τον ενδιέφεραν.

Ο Νίκος τηλεφώνησε στο νομό του, ο οποίος γνωρίζει πολύ καλά το θέμα της προστασίας προσωπικών δεδομένων. Ο νομός του τον ενημέρωσε ότι αυτή η εταιρεία ενήργησε παράνομα, χρησιμοποιώντας τα προσωπικά του δεδομένα χωρίς την έγκρισή του. Του εξήγησε ότι έχει το δικαίωμα να αντιταχθεί σε αυτήν την εκμετάλλευση των δεδομένων του.

Ο Νίκος αποφάσισε να επικοινωνήσει με την εταιρεία και να εκφράσει την εναντίωσή του για τη χρήση των προσωπικών του δεδομένων για διαφημιστικούς σκοπούς χωρίς την άδειά του. Η εταιρεία απέσυρε τα στοιχεία του από τη λίστα διαφήμισης, σεβόμενη το δικαίωμα εναντίωσης του Νίκου.

9.4.1 Ερωτήσεις

1. Ποια πρόταση από τις παρακάτω περιγράφει το δικαίωμα εναντίωσης;

- Μπορείς να ζητήσεις τη μεταφορά των δεδομένων σου σε άλλη εταιρεία.
- Μπορείς να ζητήσεις να σταματήσει για ένα διάστημα η χρήση των προσωπικών σου δεδομένων (να «κλειδώσεις» τα δεδομένα σου).
- Μπορείς να ζητήσεις να μην χρησιμοποιούνται τα δεδομένα σου για διαφημιστικούς σκοπούς από εταιρεία που σου στέλνει διαφημιστικά μηνύματα.

Σωστή απάντηση: Μπορείς να ζητήσεις να μην χρησιμοποιούνται τα δεδομένα σου για διαφημιστικούς σκοπούς από εταιρεία που σου στέλνει διαφημιστικά μηνύματα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι άλλες προτάσεις αναφέρονται στο δικαίωμα περιορισμού και στο δικαίωμα πρόσβασης.

- Δικαίωμα περιορισμού: Μπορείς να ζητήσεις να σταματήσει για ένα διάστημα η χρήση των προσωπικών σου δεδομένων (να «κλειδώσεις» τα δεδομένα σου).

- Δικαίωμα φορητότητας: Μπορείς να ζητήσεις τη μεταφορά των δεδομένων σου σε άλλη εταιρεία.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση.

- Δικαίωμα εναντίωσης: Μπορείς να ζητήσεις να μην χρησιμοποιούνται τα δεδομένα σου για διαφημιστικούς σκοπούς από εταιρεία που σου στέλνει διαφημιστικά μηνύματα.
 - Δικαίωμα περιορισμού: Μπορείς να ζητήσεις να σταματήσει για ένα διάστημα η χρήση των προσωπικών σου δεδομένων (να «κλειδώσεις» τα δεδομένα σου).
 - Δικαίωμα φορητότητας: Μπορείς να ζητήσεις τη μεταφορά των δεδομένων σου σε άλλη εταιρεία.
-

2. Τι από τα παρακάτω μπορεί να σημαίνει ότι κάποιος επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμα εναντίωσης στη χρήση των προσωπικών του δεδομένων;

- Αίτησή του για διαγραφή των προσωπικών του δεδομένων από τη βάση δεδομένων της εταιρείας.
- Αποστολή προσωπικών του δεδομένων σε διαφορετικές εταιρείες.
- Αίτησή του για αλλαγή των προσωπικών του δεδομένων στη βάση δεδομένων της εταιρείας.

Σωστή απάντηση: Σημαίνει ότι έχει υποβάλει αίτηση για διαγραφή των προσωπικών του δεδομένων από τη βάση δεδομένων της εταιρείας.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Μπορείς να ασκήσεις το δικαίωμα εναντίωσης μέσω αίτησης για διαγραφή των προσωπικών του δεδομένων από τη βάση δεδομένων της εταιρείας.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Μπορείς να ασκήσεις το δικαίωμα εναντίωσης μέσω, π.χ., αίτησης για διαγραφή των προσωπικών σου δεδομένων από τη βάση δεδομένων της εταιρείας.

9.5 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

Η Ελένη μετά από μια διάλεξη που παρακολούθησε σχετικά με το πώς οι εταιρείες συλλέγουν και χρησιμοποιούν τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών, ξεκίνησε να αναζητά περισσότερες πληροφορίες για το θέμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Άρχισε να εφαρμόζει όλα αυτά που έμαθε για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και για τα δικαιώματα των χρηστών βάσει του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

Ξεκίνησε με μία εφαρμογή που χρησιμοποιούσε για online αγορές. Αποφάσισε να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα δεδομένα που είχε συλλέξει η εταιρεία για το προφίλ της. Η Ελένη έστειλε ένα επίσημο αίτημα στην εταιρεία ζητώντας πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που είχε συλλέξει σχετικά με τις αγορές της, τα προϊόντα που είχε περιηγηθεί και τις προτιμήσεις της. Επιπλέον, ζήτησε να δει τις πληροφορίες που είχαν συλλέξει από την παρακολούθηση της συμπεριφοράς της στην πλατφόρμα.

Η εταιρεία ανταποκρίθηκε στο αίτημα της Ελένης και της έστειλε έναν πίνακα με όλα τα δεδομένα που είχαν συγκεντρωθεί για το προφίλ της. Αυτό της έδωσε τη δυνατότητα να κατανοήσει καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα προσωπικά της δεδομένα από τις διάφορες εταιρείες.

9.5.1 Ερωτήσεις

1. Στο email σας πρέπει να αναφέρετε το λόγο για τον οποίο ασκείτε το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που τηρεί για σας η εταιρεία.
 - Ναι, πρέπει, για να ξέρει η εταιρεία τι σας απασχολεί σχετικά με τα προσωπικά σας δεδομένα
 - Όχι, είναι υποχρεωμένη η εταιρεία ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, δεν χρειάζεται ο λόγος.

Σωστή απάντηση: Όχι, είναι υποχρεωμένη η εταιρεία ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, δεν χρειάζεται ο λόγος.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! έχετε το δικαίωμα να ασκήσετε δικαίωμα πρόσβασης για τα προσωπικά σας δεδομένα χωρίς να πρέπει να το αιτιολογήσετε.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος. Είναι υποχρεωμένη η εταιρεία ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης, δεν χρειάζεται ο λόγος

2. Εάν έχετε στείλει το email με το αίτημα πρόσβασης στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει οριστεί από την εταιρεία ως σημείο επαφής για την άσκηση των δικαιωμάτων ΓΚΠΔ και έχουν περάσει 5 μέρες χωρίς απάντηση, τι πρέπει να κάνετε;
 - Να περιμένετε μέχρι 30 ημέρες συνολικά και αν δεν στείλουν κάτι να το καταγγείτε (μέσω του γονέα/κηδεμόνα σας) στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
 - Να κάνετε καταγγελία αμέσως στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
 - Δεν μπορείτε να κάνετε κάτι, έχουν το δικαίωμα να μην απαντήσουν.

Σωστή απάντηση: Να περιμένετε μέχρι 30 ημέρες συνολικά και αν δεν στείλουν κάτι να το καταγγείτε (μέσω του γονέα/κηδεμόνα σας) στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Οι 30 μέρες είναι η προθεσμία που δίνει ο ΓΚΠΔ στον υπεύθυνο επεξεργασίας προκειμένου να εξετάσει και να ανταποκριθεί στο δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων. Εάν ξεπεραστεί τότε μπορεί να γίνει καταγγελία στην Αρχή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- **Αν επιλεγεί το β:** Λάθος απάντηση. Οι 30 μέρες είναι η προθεσμία που δίνει ο ΓΚΠΔ στον υπεύθυνο επεξεργασίας προκειμένου να εξετάσει και να ανταποκριθεί στο δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων. Εάν ξεπεραστεί τότε μπορεί να γίνει καταγγελία στην Αρχή.
 - **Αν επιλεγεί το γ:** Λάθος απάντηση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να απαντήσει σε κάθε δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων
-

9.6 ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ FAKE PROFILE

Ο Θοδωρής πλοηγούμενος στην πλατφόρμα Tiktok, αντιλαμβάνεται πως υπάρχει κάποιος λογαριασμός με τη δική του φωτογραφία και παραλλαγή του δικού του ονόματος (ψευδής λογαριασμός=fake profile). Διαπιστώνει ότι τα λοιπά δημοσιευμένα στοιχεία σε αυτό το ψεύτικο προφίλ ταυτίζονται με τα δικά του. Ωστόσο, εκείνος δεν έχει άλλο λογαριασμό και δεν έχει προβεί ποτέ σε αυτές τις δημόσιες αναρτήσεις που βλέπει σε αυτό το προφίλ.

Ο Θοδωρής αναρωτιέται πώς πρέπει να ενεργήσει για να λύσει το πρόβλημά του. Καταρχάς, οφείλει να ενημερώσει τον γονέα/κηδεμόνα του και ακολούθως να ενημερώσει αν χρειαστεί τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Παράλληλα, για την επίλυση του προβλήματος που εντόπισε, μπορεί να ασκήσει δικαίωμα διαγραφής του εν λόγω λογαριασμού (με τη βοήθεια του κηδεμόνα του).

Για να ασκήσει το δικαίωμα διαγραφής πρέπει να στείλει σχετικό αίτημα στην πλατφόρμα μέσω της συμπλήρωσης της αντίστοιχης φόρμας που διατίθεται στην πολιτική ιδιωτικότητας της επίμαχης πλατφόρμας (υπό την ενότητα «τα δικαιώματα και οι επιλογές σας»).

Ειδικότερα, επιλέγοντας το δικαίωμα διαγραφής, μπορεί να επιλέξει στο πλαίσιο του ως άνω δικαιώματος την αναφορά του ύποπτου λογαριασμού που εντόπισε ως λογαριασμού πλαστοπροσωπίας.

9.6.1 Ερωτήσεις

- Υπάρχει τρόπος να αναφέρεις ότι κάποιος έχει δημιουργήσει ένα ψεύτικο προφίλ χρησιμοποιώντας τα δικά σου προσωπικά δεδομένα;
 - Ναι, κάθε πλατφόρμα διαθέτει τέτοια δυνατότητα αναφοράς.
 - Όχι, δεν μπορείς να κάνεις τίποτα, για αυτό και πρέπει να είσαι πολύ προσεκτικός με τα προσωπικά σου δεδομένα.

Σωστή απάντηση: Ναι, κάθε πλατφόρμα διαθέτει τέτοια δυνατότητα αναφοράς.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά!

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Κάθε πλατφόρμα διαθέτει τέτοια δυνατότητα αναφοράς.

- Στην ιστορία που παρακολούθησες, ποιο δικαίωμα μπορεί να ασκήσει ο Θοδωρής εφόσον ανακάλυψε ένα ψεύτικο προφίλ που χρησιμοποιεί τα προσωπικά του δεδομένα;
 - Το δικαίωμα εναντίωσης
 - Το δικαίωμα διαγραφής
 - Το δικαίωμα φορητότητας

Σωστή απάντηση: Το δικαίωμα διαγραφής

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά! Καταρχάς, ο Θοδωρής οφείλει να ενημερώσει τον γονέα/κηδεμόνα του και ακολούθως να ενημερώσει αν χρειαστεί τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Παράλληλα, για την επίλυση του προβλήματος που εντόπισε, μπορεί να ασκήσει δικαίωμα διαγραφής του εν λόγω λογαριασμού (με τη βοήθεια του κηδεμόνα του).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Καταρχάς, ο Θοδωρής οφείλει να ενημερώσει τον γονέα/κηδεμόνα του και ακολούθως να ενημερώσει αν χρειαστεί τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Παράλληλα, για την επίλυση του προβλήματος που εντόπισε, μπορεί να ασκήσει δικαίωμα διαγραφής του εν λόγω λογαριασμού (με τη βοήθεια του κηδεμόνα του).

9.7 ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Η Φωτεινή είναι πολύ ενεργή στα social και ειδικά στο Facegram. Τελευταία όμως έχει παρατηρήσει κάποιες παράξενες ενέργειες στο προφίλ της. Έχει ανησυχήσει πολύ. Ενώ έχει ορίσει στις ρυθμίσεις απορρήτου του προφίλ της μόνο οι φίλοι της να μπορούν να δουν τις δημοσιεύσεις της, πολλές από αυτές δεν μένουν ιδιωτικές και εμφανίζονται δημόσια χωρίς τη συγκατάθεσή της.

Μετά από μήνες προσπαθειών να επικοινωνήσει με την πλατφόρμα για να ασκήσει το δικαίωμά της να διαγράψει ορισμένες πληροφορίες, δεν είχε λάβει απάντηση. Ένωθε ανασφάλεια και απογοήτευση. Τότε αποφάσισε να μιλήσει στους γονείς της, οι οποίοι της είπαν ότι μπορούν να προσφύγουν στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων υποβάλλοντας τη σχετική καταγγελία παραβίασης δικαιώματος.

Με την υποβολή κάθε καταγγελίας, πέραν των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών που πρέπει να αναγράφονται, υποβάλλονται και όλα τα έγγραφα που αποδεικνύουν τους επικαλούμενους ισχυρισμούς που αναγράφονται στην καταγγελία.

Στοιχεία επικοινωνίας με την Αρχή: Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Λ. Κηφισίας 1-3, Τ.Κ. 115 23 Αθήνα, Τηλ: 210-6475600, email: contact@dpa.gr.

9.7.1 Ερωτήσεις

1. Αν δεν λάβω απάντηση στο δικαίωμα που άσκησα και έχουν περάσει 2 μήνες, τι μπορώ να κάνω;
 - Δυστυχώς, τίποτα, μπορεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να έκρινε ότι δεν χρειάζεται απάντηση.
 - Να περιμένεις και άλλο, ίσως χρειάζεται πολύ χρόνο για να συλλέξει τα δεδομένα, δεν είσαι ο μόνος που ρωτάει εξάλλου.
 - Μπορεί να υποβληθεί καταγγελία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Σωστή απάντηση: Μπορεί να υποβληθεί καταγγελία στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστή απάντηση! Ο πολίτης έχει το δικαίωμα εάν περάσουν 30 μέρες χωρίς απάντηση να προσφύγει στην Αρχή.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης:

- Αν επιλεγεί το Α: Λάθος απάντηση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει σε κάθε περίπτωση εντός 30 ημερών.
- Αν επιλεγεί το Β: Λάθος απάντηση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει μέσα σε 30 μέρες, ακόμα και για να δικαιολογήσει παράταση.

2. Μπορεί κάποιος να στείλει ηλεκτρονικά την καταγγελία στην Αρχή ή πρέπει να έρθει στα γραφεία της;

- Πρέπει να έρθει στα γραφεία της για να υποβάλει και όλα τα σχετικά έγγραφα.
- Μπορεί από την ιστοσελίδα της www.dpa.gr να υποβάλει την καταγγελία και όλα τα σχετικά έγγραφα ηλεκτρονικά.

Σωστή απάντηση: Μπορεί από την ιστοσελίδα της www.dpa.gr να υποβάλει την καταγγελία και όλα τα σχετικά έγγραφα ηλεκτρονικά.

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά. Μπορεί από την ιστοσελίδα της www.dpa.gr να υποβάλει την καταγγελία και όλα τα σχετικά έγγραφα ηλεκτρονικά.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Μπορεί από την ιστοσελίδα της www.dpa.gr να υποβάλει την καταγγελία και όλα τα σχετικά έγγραφα ηλεκτρονικά.

9.8 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

Ο Μανώλης είναι πρωτοετής φοιτητής πολιτικών επιστημών. Έχει αρχίσει να αισθάνεται ανήσυχος για τα προσωπικά του δεδομένα που είχε παραχωρήσει σε μια πλατφόρμα ειδήσεων και πολιτικής συζήτησης που χρησιμοποιούσε εδώ και καιρό.

Έστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στην εταιρεία, ζητώντας την επιβεβαίωση και παροχή πρόσβασης σε όλα τα δεδομένα που τηρούνταν στο λογαριασμό του. Ήθελε να κατανοήσει ποιες πληροφορίες είχαν συγκεντρωθεί και αν η πλατφόρμα κατέληξε σε συμπεράσματα για αυτόν με βάση τις πολιτικές απόψεις και τις επιλογές που είχε κάνει εντός της πλατφόρμας.

Η ανταπόκριση ήταν γρήγορη. Του παρέιχαν ένα αρχείο με τα δεδομένα του, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιεύσεων και των προτιμήσεών του. Αυτό το αρχείο τον βοήθησε να κατανοήσει καλύτερα πώς λειτουργεί η πλατφόρμα και πώς τα δεδομένα του χρησιμοποιούνται για την εμφάνιση εξατομικευμένου περιεχομένου.

9.8.1 Ερωτήσεις

1. Ποιο δικαίωμα προσωπικών δεδομένων άσκησε ο Μανώλης στην ιστορία που μόλις παρακολούθησες;

- Δικαίωμα εναντίωσης
- Δικαίωμα πρόσβασης
- Δικαίωμα περιορισμού

Σωστή απάντηση: Δικαίωμα πρόσβασης

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Πολύ σωστά. Ζήτησε να λάβει ένα αντίγραφο των προσωπικών του δεδομένων, το οποίο τηρεί στα αρχεία της η πλατφόρμα ειδήσεων και πολιτικών συζητήσεων, καθώς επίσης και αν προέκυψαν συμπεράσματα για τον ίδιο με βάση τα δεδομένα που καταχώρησε.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Λάθος απάντηση. Ο Μανώλης άσκησε δικαίωμα πρόσβασης. Ζήτησε να λάβει ένα αντίγραφο των προσωπικών του δεδομένων, το οποίο τηρεί στα αρχεία της η πλατφόρμα ειδήσεων και πολιτικών συζητήσεων, καθώς επίσης και αν προέκυψαν συμπεράσματα για τον ίδιο με βάση τα δεδομένα που καταχώρησε.

2. Πόσο χρόνο μπορεί να περιμένει κανείς για να πάρει απάντηση σε κάποιο δικαίωμα που άσκησε;

- Μία μέρα
- Ένα μήνα maximum
- Δεν είναι καθορισμένο
- Δέκα (10) μέρες maximum

Σωστή απάντηση: Ένα μήνα maximum

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστή απάντηση. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ, ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας έχει καταρχήν στη διάθεσή του έναν μήνα το πολύ από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων προκειμένου να ανταποκριθεί. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά 2 ακόμη μήνες, αρκεί να υπάρξει σχετική ενημέρωση για την παράταση εντός του πρώτου μήνα από την υποβολή του αιτήματος περιλαμβάνοντας και τους λόγους της καθυστέρησης (βλ. άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ).

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης: Η σωστή απάντηση είναι ένας μήνας maximum. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ, ο Υπεύθυνος Επεξεργασίας έχει καταρχήν στη διάθεσή του έναν μήνα το πολύ από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων προκειμένου να ανταποκριθεί. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά 2 ακόμη μήνες, αρκεί να υπάρξει σχετική ενημέρωση για την παράταση εντός του πρώτου μήνα από την υποβολή του αιτήματος περιλαμβάνοντας και τους λόγους της καθυστέρησης (βλ. άρθρο 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ).

3. Ασκείτε το δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα προσωπικά σας δεδομένα που τηρούνται σε μία ιστοσελίδα, της οποίας είστε μέλος, με αποστολή e-mail προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας (π.χ.: ιδιοκτήτρια εταιρεία ιστοσελίδας), ζητώντας συγχρόνως και αντίγραφο αυτών. Ποιο από τα παρακάτω είναι σωστά; (Επίλεξε 1 απάντηση).
- A. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας σας ζητά να καταβάλετε εύλογο τέλος, προκειμένου να εξετάσει/ικανοποιήσει το αίτημά σας.
 - B. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας σας ζητά να αιτιολογήσετε γιατί ζητάτε πρόσβαση στα προσωπικά σας δεδομένα και εάν δεν το κάνετε, αυτός έχει την δυνατότητα να αρνηθεί να δώσει συνέχεια στο αίτημα.
 - Γ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας σας ζητά να του αναφέρετε πού θα χρησιμοποιήσετε το αντίγραφο που θα σας χορηγήσει, διαφορετικά σας δηλώνει ότι η νομοθεσία του επιτρέπει να μην σας χορηγήσει αντίγραφο.
 - Δ. Κανένα από τα παραπάνω.

Σωστή απάντηση: Κανένα από τα παραπάνω

Ανατροφοδότηση σωστής απάντησης: Σωστή απάντηση. Καμία από τις προαναφερόμενες απαντήσεις δεν είναι σωστή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάσει το αίτημά σας καθώς και να σας χορηγήσει αντίγραφο των προσωπικών σας δεδομένων που τηρεί χωρίς να σας ζητήσει την καταβολή αντιτίμου. Δεν απαιτείται να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους επιθυμείτε την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάσει και να ικανοποιήσει αναλόγως το δικαίωμα πρόσβασης που έχετε ασκήσει χωρίς να εξαρτά τις σχετικές ενέργειές του από το πού θα χρησιμοποιήσετε το αντίγραφο με τα προσωπικά σας δεδομένα που τυχόν θα σας χορηγήσει.

Ανατροφοδότηση λάθος απάντησης

- Αν επιλεγεί το Α: Λάθος απάντηση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάσει το αίτημά σας καθώς και να σας χορηγήσει αντίγραφο των προσωπικών σας δεδομένων που τηρεί χωρίς να σας ζητήσει την καταβολή αντιτίμου. Εάν ζητηθούν περισσότερα αντίγραφα του ενός, τότε μόνο ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να ζητήσει την καταβολή εύλογου τέλους (βλ. άρθρο 15 παρ. 3 του ΓΚΠΔ).

- Αν επιλεγεί το Β: Λάθος απάντηση. Δεν απαιτείται να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους επιθυμείτε την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης που ασκήσατε στα προσωπικά σας δεδομένα, χωρίς να σας ρωτήσει τους λόγους για τους οποίους τα ζητάτε και κατ' επέκταση ανεξαρτήτως των λόγων αυτών (βλ. Απόφαση της Αρχής 26/2021, σκ. 2, διαθέσιμη στον ιστότοπο της Αρχής).
 - Αν επιλεγεί το Γ: Λάθος απάντηση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εξετάσει και να ικανοποιήσει αναλόγως το δικαίωμα πρόσβασης που έχετε ασκήσει χωρίς να εξαρτά τις σχετικές ενέργειές του από το πού θα χρησιμοποιήσετε το αντίγραφο με τα προσωπικά σας δεδομένα που τυχόν θα σας χορηγήσει.
-